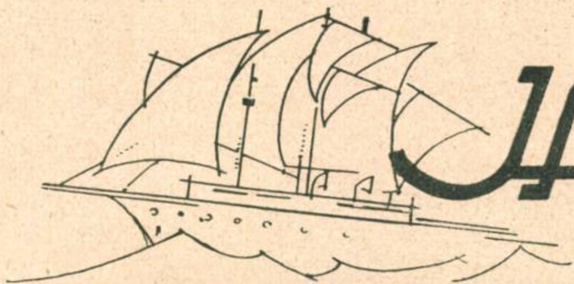

JACHTUL CRIMEI

Coffee, Sullivan și Mugs stăteau la aceeași masă, intr'o cârciumă murdară.

— Dac'aș fi numai pe jumătate înalt și voinic ca Sullivan, n'aș sta nici o clipă la indoială.

— Cine stă la îndoială? întrebă uriașul Sullivan, necăjit. Stai să vedem cum se prezintă lucrurile și pe urmă o să vorbim.

— Uite ce este, interveni Mugs. Iachtul unui bogătaș englez pleacă spre Celebe Tot echipagiul e de doisprezece oameni, dar patru dintre ei, au fugit. aici în port. Am vorbit să ne angajăm noi în loc. Patronul e un englez bogat, care a luat cu el din Singapore o metisă. Trebue să fie o petrecere nebună pe bord. Acuma s'a dus în oraș să-i cumpere rochii de mătase.

— Dac'aș fi numai pe jumătate voinic ca Sullivan, repetă Coffe, n'aș șovăi o clipă să-i frâng gâtul și să-i iau banii.

— Tacă-ți gura, mârâi Sullivan. Cine șovăie?

Iahtul era mic, dar foarte luxos mobilat. Nu trecuse nici o jumătate de zi, și Coffee și ochise locul unde era casa de bani. Insfârșit apăru și Sir Eric, patronul: un om slab, palid, cu privirea bizară. Răspunse la salutul lui Coffee, apoi, aflând că e american, îi zise:

— Imi place mult America și mi-ar face plăcere să stau acolo, dar banii nu pot cumpăra orice, și mai cu seamă sănătatea. Ce n'aș da să am un corp sănătos ca al dumitale!

Coffee, care juca rolul bucătarului, ridică mirat ochii de la tingirile pe care le freca: era posibil să-l invidieze cineva pentru corpul lui, mic, pipernicit și canonit? Dar iată că se apropie și pasagera, metisa cu rochiile de mătase: Coffee băgă de seamă că rochia ei era mai mult un fel de uniformă.

— Trebue să veniți, Sir Eric, zise ea. E ora pentru ședința de raze.

— Viu, răspunse patronul, dumneata hotărăști aci.

Toată ziua Coffee trase cu urechea la tot ce se vorbea pe iaht. Insfârșit spre seară, puse mâna pe Mugs:

— Am aflat ce se petrece: asta nu

„Om peste bord!" strigă cineva.

e călătorie de plăcere. Sir Eric a fost prizonier în timpul răsboiului și de atunci e bolnav. Metisa e infirmiera lui...

— Tacă-ți gura, răspunse Mugs aspru. La noapte avem de lucru. Buletinul spune c'o s'avem ceață.

In adevăr, noaptea se lasă ceață. Târziu, noaptea, Sullivan care era de pază strigă deodată: „Un om în apă! un om în apă", deundeva de aproape se auziau niște strigăte înfundate. Comandantul opri iahtul și dădu imediat drumul unei bărci de salvare, cu un ofițer și cinci oameni în ea.

Afară de cei trei bandiți nu mai rămăseseră pe bord decât doi oameni. Coffee plecă imediat jos, unde legă solid ușile celor două cabine, ca să nu se mai poată deschide dinăuntru. Când se întoarse pe covertă iahtul plecase, lăsând în urmă barca de salvare și nu se mai vedea nici urmă de cei doi marinari cari rămăseseră pe bord: la mașini era Sullivan, pe covertă Mugs.

In zori, Coffe aduse de mâncare pe covertă. Sullivan și Mugs rânjiau, mai ales Sullivan, care nu se mai opria din admirație pentru planul lui Mugs, care reușise așa de bine.

— Și n'am vărsat mai de loc sânge, zicea el. Doar ofițerului i-am cam sucit gâtul.

Sir Eric începuse să bată în ușa cabinei, dar bandiții nu se sinchisiau, căci ușa era solidă.

— Ce facem cu guvernanta? întrebă Coffee.

Sullivan ceru ca frumoasa metisă să intre în partea lui de pradă, dar Mugs propuse s'o joace la cărți. El scoase un pachet de cărți soioase și le împărți. Sullivan, foarte încântat, câștigă. Mugs găsi că cel mai urgent lucru e să-l omoare pe Sir Eric.

Acesta încercă să se apere, dar ce puteau pumnii lui slabi, între mâinile vânjoase ale lui Sullivan! Era pe jumătate sufocat, când lui Mugs îi veni o ideie genială. Să-l bage în „mașina de fiert" (aparatul de radio) și să-l lase acolo! Zis și făcut. Dar, din nepricepere, stinseră lumina. Coffee privia cu surprindere pe Sir Eric, care nu opusese de loc rezistență și zăcea acum nemișcat.

— Uite, de lucru pentru tine, Coffee, zise Sullivan, venind cu niște hârtii în mână. Erau acțiuni, bancnote și alte hârtii de valoare. Coffee le examină și, fără convingere în glas, zise:

— Bună afacere!

In acest timp Mugs spărgea casa de bani. Era plină de giuvaeruri, dintre care cele mai multe fuseseră cumpărate în timpul călătoriei. De o dată ochii lui se opriră asupra unei monede de bronz pe care scria „Pentru merit". Era o medalie militară. Coffee nu-și mai putea lua ochii de la ea, pe când Mugs și Sullivan se târguiau în privința împărțelii, aruncând din când în când câte o privire stranie spre Coffe.

Jachtul se depărtă cu iuțeală.

Sullivan plecă să pornească motorul, dar se opri în fața ușei guvernantei, pe care o găsi încuiată pe dinăuntru. El bătu în ușă și-i ceru să deschidă. In loc de asta, o impușcătură străbătu ușa și glontele de revolver trecu chiar pe lângă ochii lui Sullivan, care, râzând, scoase o înjură-

Inele de logodnă... de inchiriat

IN CELEBRA cetate a filmului Hollywood, căsătoriile și divorțurile vedetelor sunt atât de frecvente, încât era imposibil ca epidemia să nu contagieze restul populației agitatului oraș.

Tinerii se logodesc acolo pe capete, dar și despărțirile sunt foarte rapide, dată fiind... clima ținutului.

Astfel s'au înregistrat logodne, care au durat între trei zile și o săptămână, mai ales între figuranții marilor studio-uri.

Aceste întâmplări nu puteau să nu inspire americanilor idei originale. Printre altele se numără asigurarea de logodnă. Tinerii se asigură reciproc, pe termen de... doi ani. Dacă logodna persistă sau s'a transformat în căsătorie, societatea plătește o sumă, care variază după importanța primelor plătite. In 98 de cazuri la sută însă, asigurații pierd primele plătite, deoarece rup logodnele cu o frenezie extraordinară, iar societățile de asigurare realizează câștiguri importante.

S'au văzut și cazuri când aceeași persoane s'au logodit pentru a doua și a treia oară, ajungând la primul rezultat. In aceste cazuri, asigurarea redevine valabilă, cu plata primelor în restanță, pentru timpul despărțirii.

Un bijutier a avut însă o idee și mai originală. In galantarul magazinului său de pe Hollywood Boulevard, a afișat următorul anunț:

INELE DE LOGODNĂ (toate măsurile) de închiriat pentru orice termen

Colecțiunea de mărci a Regelui Angliei

MULTĂ lume știe că Regele George V, este un mare filatelist și că posedă o însemnată colecție de mărci de care se ocupă personal.

Această colecție prezintă, mai ales o importanță deosebită, datorită faptului că timbrele Angliei, cât și ale tuturor coloniilor engleze, reprezintă o valoare destul de mare, din cauza rarităților ce le numără și pe care regele le posedă.

Suveranul se interesează deasemenea de toate expozițiile filatelice, unde expune totdeauna numeroase pagini din albumele sale.

Anul trecut a participat la expoziția filatelică din Londra unde au fost expuse numai vignette engleze. Valoarea mărcilor expuse de regele George a atras atențiunea unui mare număr de filateliști din întreaga lume.

Cele mai însemnate au fost 3 mărci în valoare de 2 milioane cinci sute mii franci; una din insula Mauriciu 1847, alta Australia 1850 și a treia din Australia Occidentală, a cărei valoare e de un milion de franci.

tură. Se trase cu un pas înapoi, apoi se izbi cu umărul în uşă. Lemnul, foarte solid, rezistă, dar broasca se sfărâmă ca sticla sub izbitura uriaşului.

Peste o clipă, Sullivan ieşi din cabină târând cu el pe Miss Farquarson. Fusese destul să-i sucească mâna, ca să dea drumul revolverului, pe podea. Inzădar se lupta, îl zgâria, ba chiar îl şi muşca de braţ; Sullivan, dintr'o smucitură, o luă în braţe şi o sărută sălbatec, strângând-o până când biata infirmieră leşină. Atunci banditul îi dădu un brânci, care-o lungi jos şi plecă râzând drăceşte, să dea drumul motorului. Când se trezi metisa, Coffee o privea cu ochii pierduţi. Nu-şi luase partea lui din bani şi giuvaeruri de pe masă.

— Unde e? întrebă Mis Farquarson.

— A plecat, răspunse Coffee.

— Intreb de Sir Eric.

Atunci Coffee i-l arătă în caseta de radiu.

Metisa dădu un ţipăt :

— Ce-aţi făcut ?

— Dacă aş fi voinic, răspunse Cofee i-aş opri. Dar nu sunt. E grozav ce-au făcut.

El se uită iar la decoraţia militară, apoi furios strigă la infirmieră :

— Ce stai ca o proastă şi nu-l scoţi de acolo ? Nu eşti bună de nimic.

Dar infirmiera era aşa de speriată, că nu putea decât să plângă cu sughiţuri. Atunci Coffee, care era mult mai mic decât ea, o smuci şi o împinse spre Sir Eric, mirându-se singur de puterea pe care o arăta. Triumful acesta îl umplea de îndrăsneală. Pe când metisa îl scotea pe Sir Eric, Coffee, dând să plece se împiedică de revolver. I-l întinse infirmierei, dar ea îl refuză. Atunci Coffee îl băgă în buzunar.

Eşind pe covertă, primi ordinul să ţie roata, căci se apropiau de ţârm. Cu surprindere Coffee constată că el putea conduce tot iahtul învârtind roata. Aşa dar nu era chiar aşa de slab cum credea el ! Din când în când scotea din buzunar medalia şi se uita la ea. „Pentru merit" ! Omul acela de care el îşi închipuise că e un speculant, care petrece în orgii, era un invalid de răsboi, care se sbătea să-şi recapete sănătatea, supraveghiat de-o femeie. Şi el, Coffee, ajutase la această crimă! De-ar fi fost măcar atât de înalt şi de voinic cât Sir Eric ar fi întrerupt jocul criminalilor. Dar nu era decât o stârpitură.

In timpul acesta cei doi complici făceau un nou plan. Coffee nu le fusese de nici un folos, aşa încât de ce-ar fi împărţit cu el ? Mai bine era să-i frângă gâtul şi să împartă între ei, partea lui.

Ii duseră şi lui Coffee o sticlă de whisky, apoi îl trimeseră s'o aducă pe punte pe Miss Farquarson. Fata stătea tot cum o lăsase Coffee şi era evident că nu făcuse decât să deschidă lada, apoi nu se mai ocupase de Sir Eric, ci stătea în mijlocul odăii, ca o statuie a disperării. Coffee se înfurie grozav.

— Bine, ticăloaso, nu ţi-am spus să te ocupi de el, să-l îngrijeşti ? Nu eşti bună de nimic.

Dar Sir Eric, care-şi venise în fire, încercă să se scoale şi, nereuşind, îl întrebă pe Coffee ce voia. Acesta îşi ceru scuze pentru partea pe care o luase la atacul iahtului, pe care el îl credea lăcaşul unui cămătar viţios. Sir Eric îi spuse :

Echipajul debarcat plutia la voia întâmplării.

— Dacă inima mea ar fi în corpul tău... le-aş arăta eu !

Coffee râse cu amărăciune.

— Corpul meu ! Dac'aş fi numai pe jumătate atât de voinic ca dumneata..

Sir Eric ar fi vrut să se ducă pe covertă să se bată cu cei doi bandiţi. dar Coffee nu-l lăsă: Sullivan i-ar fi frânt gâtul cu o mână, ca unui pui de găină. Dar ochii lui Sir Eric arătau o energie de fier, erau ca două cuie care străpungeau sufletul lui Coffee. Băgând mâna în buzunar, Coffee dădu peste medalie. Se mai uită odată la ea, se uită la ochii bolnavului, apoi, luând o hotărîre eroică, strigă lui Sir Eric să stea unde e şi ieşi vijelios. Pe punte se întâlni cu ceilalţi doi.

— Patronul n'a murit, le zise el. Vă rog să-l lăsaţi în pace.

— Cum ? N'a murit ? zise Sullivan. Apoi adresându-se lui Mugs : Du-te de-l înjunghie şi adă fata aici.

Dar Coffee se puse în calea lui Mugs, ca să-l împiedice să treacă. Mugs îi dădu brânci şi trecu. Ce s'a întâmplat apoi, nici Coffee însuşi n'ar fi putut-o spune. Revolverul ajunse, fără să ştie cum, în mâna lui şi luă foc. Mugs scoase un ţipăt, se întoarse cu cuţitul sclipind în mână, dar căzu lat. Sullivan sări, înjurând, spre Coffee, care mai trase de două ori. Revolverul detună surd, apoi mâinile uriaşe ale lui Sullivan îl înşfăcară pe Coffee care, uitând de armă dădu drumul revolverului, şi se luptă cu mâinile goale. Sullivan îl turtia, dar el nu se lăsa, mâna stânga îi era ruptă, el se lupta cu dreapta.

In cele din urmă, dibui pe jos revolverul şi, cu o pânză înaintea ochilor, trase din nou. Nu-l mai vedea pe Sullivan, dar îl auzia pe Mugs blestemând şi-l simţia cum rănit încearcă să-l ajungă cu cuţitul. In sfârşit isbuti să deschidă ochii şi văzu pumnalul care se abătea asupra lui. Puse mâna în faţă şi simţi o durere sfâşietoare în braţ. Mâna îi era plină de sânge când apăsă iarăş de trăgaci. Rămăsese singur, rănit, sdrobit, orb. Cu sforţări disperate se ridică în picioare, ţinându-se de marginea yahtului şi văzu pe Sir Eric care se apropia de el.

— Dac'aş fi numai pe jumătate cât dumneata...., zise Coffee, şi se prăbuşi la pământ, în nesimţire.

Când deschise din nou ochii, era pierdut întrun noian de bandage. Lângă el stătea Sir Eric, care-i spuse:

— Dacă poţi întinde mâna, aş fi bucuros să ţi-o strâng într'a mea.

Cu multă greutate, Coffee întinse o mână pe care nobilul i-o luă într'a lui. zicându-i :

— Dacă aş fi numai pe jumătate cât tine, aş fi mândru.

Trad. de O'CONNOR

CUM VA FI OMUL VIITORULUI

Se crede totuş că a fost un timp când moartea n'a existat pe pământ. A fost o lungă perioadă, când planeta era locuită de fiinţe extrem de simple, cari pentru perpetuarea speciei lor, n'aveau nevoie de colaborarea unui individ de aceeaş specie cu ele.

Când atingeau o anumită lungime, se rupeau pur şi simplu în două şi fiecare parte continua să trăiască. Astfel era şi este încă viaţa multor organisme inferioare, ca protozoarele.

Putem fi siguri, se pare, că infuzoria sau ameba, pe care o examinăm la microscop, nu e decât una din nenumăratele piese desprinse din creatura ce popula mările perioadei siluriene, cu milioane de secole înainte şi care în tot acest timp n'a încetat să trăiască.

Acest mod de existenţă şi de perpetuare pare atât de simplu şi de practic, încât e greu de spus la prima vedere, dece animalele următoare şi-au complicat organismul.

Protozoarul pe care l-am ales de exemplu îşi este suficient în orice împrejurare: când vrea să se mişte massa fiinţei sale se întinde, luând forma unui picior sau a unei vâsle; ca să mănânce ia forma unei guri, absoarbe hrană şi apoi devine un stomac care mistuie, spre a lua forma unui intestin ce elimină partea care n'a fost asimilată.

St.: *Omul broască de acum 100.000 ani.*

Deşi lipsit de un sistem nervos, protozoarul reacţionează la stimulaţii externe, fuge de lumină sau o caută şi distruge hrana de materii inutile sau vătămătoare. Lipsită de o circulaţie a sângelui sau de organe respiratorii, infima creatură săvârşeşte complicata operaţiune a asimilării şi a reproducerii, cu mult mai mare uşurinţă decât celelalte animale, inclusiv omul.

Te întrebi ce ambiţie a determinat într'o zi pe unul din aceste protozoare, să evolueze spre un destin mai complicat şi mai periculos ?

Nu se ştie prin ce concurs de împrejurări, omul a scăpat de pericolul de-a deveni un animal acuatic ca morsa, balena, sau ursul polar. Se prea poate ca vre-o primejdie, pe care a uitat-o azi, să-l fi depărtat de hrana pe care i-o oferiau râurile şi mările. Altfel omenirea ar fi astăzi o rasă de broaşte monstruoase.

Fără îndoială că această aparenţă hidoasă, n'ar împiedeca pe omul-broască să găsească frumuseţe în femeea broască, chiar dacă aceasta ar avea mâini şi picioare de palmiped, umeri şi braţe de luptător japonez, o inimă de bou, chiar dacă ar fi învelită în grăsime, ca un porc şi congestionată de sânge, ca un delfin.

Astfel de creaturi ar putea fi tot atât de inteligente ca speciile umane de astăzi, dar lăcomia lor ar fi distrugătoare şi multe din caracteristicele pe care le-ar avea ar fi împiedicat progresul.

S'ar părea că soarta a făcut adevărate eforturi, spre a împiedica pe strămoşii omului de-a rătăci prea mult, în jurul oceanului. Omul e una din puţinele creaturi, care căzând în apă, nu înoată instinctiv, ci — dacă n'a învăţat mai înainte arta înnotului — cade la fund ca o furnică.

Cauza care în aparenţă a determinat pe strămoşii preumani să urască apa, a fost dăunătoare din punct de vedere ştiinţific, împiedecând aceste misterioase fiinţe de a-şi lăsa scheletele în fundurile mâloase ale apelor, care curând avea să se transforme în roci conservând fosilele.

Să privim înapoi. Să studiem istoria strămoşilor omului, înainte de a fi pornit pe calea ce avea să rezulte în speciile noastre de astăzi. Să încercăm a pricepe ce s'ar fi întâmplat dac'ar fi luat un alt drum. Am văzut că viaţa a apărut mai întâiu în apă şi că mult timp n'au existat decât animale marine. Explicaţia e foarte simplă. Apa acoperia întreaga suprafaţă a globului şi uscatul nu apăruse încă nicăeri. In aceste împrejurări, viaţa luă o extraordinară desvoltare. In zilele noastre chiar, animalele marine sunt mult mai numeroase ca indivizi şi specii, decât descendenţii lor, animalele de uscat.

Pe insulele ce s'au ivit în mijlocul oceanelor, plantele îşi făcură în primul rând apariţia, pentrucă spre a se depărta de mediul submarin, nu necesitau mari modificări în organe.

Apoi, e probabil, că unele creaturi marine, cum sunt anelidele, în formă de vierme, să fi încercat — la rândul lor, — să iasă pe bancuri şi să se fi adaptat, treptat, unei vieţi de aer liber, dobândind trahee artere care le dădeau posibilitatea să facă uz de oxigenul din atmosferă.

Din aceşti primi locuitori ai solului, luară naştere insectele, care aveau să adopte un mod special de existenţă şi să constitue alăturea de vertebrate, o clasă de animale cu totul diferită ca formă şi obiceiuri. Aceste animale deveniră exclusiv terestre şi părăsiră definitiv mediul marin.

Pentru moment nu vom stărui asupra lor.

In acelaş timp, câteva molusce şi amfibii ca broaştele, apărură pe continente să exploreze noua împărăţie, deschisă apetiturilor lor. Geologia ne arată clar cum au efectuat aceastä schimbare a condiţiunilor de trai. Găsim în stratul erei primare fosile de protritoni-amfibii, respirând încă prin bronchii şi deci cu deprinderi acvatice, dar care erau probabil doar forma larvală a unor animale mai mari ca actinodonul, batracianele carnivore respirând prin plămâni, capabile să trăiască atât în apă cât şi pe uscat.

Să observăm însă că astăzi chiar, mai sunt animale acuatice în perioada larvală şi terestre la maturitate. Dacă ţinem seamă de legea biologică, care spune că în cursul desvoltării sale animalul trece prin succesivele forme ale strămoşilor săi, vom găsi în acest fapt evidenţa originei maritime a vietăţilor.

Oricum ar fi, în timp ce insectele au evoluat într'o direcţie diferită, aceste prime amfibii, dotate cu un schelet intern, se pregătiau să devie strămoşii vertebratelor superioare, din care unele aveau să renunţe definitiv la viaţa acuatică, găsind pe pământ hrana abundentă, ce le convenia.

Clişeul din stânga reprezintă viaţa vegetală de acum câteva mii de secole. Cititorii vor remarca desigur sugestivitatea desenurilor, acestui important ciclu de articole

Cât despre ierbivore, e uşor de înţeles cum s'a făcut adaptarea. Vegetaţia, în această perioadă, era extrem de abundentă şi animalul nu avea să facă niciun efort spre a se nutri. Aproape fără să se mişte, putea paşte în jurul lui frunzele unor gigantice plante, care-l şi ascundeau de duşmani.

Cum anotimpurile erau la fel şi clima totdeauna caldă şi umedă, păşunea nu lipsia niciodată.

Desvoltarea carnivorelor rezultă din această stare de lucruri. Ştiinţa modernă a râs adesea de vechii savanţi, cari atribuiau naturii intenţii şi acte proprii nouă, dacă am fi avut ocazia să conducem lumea. Un autor ca Bernardin de Saint-Pierre, ne face să surâdem când afirmă că pepenele galben e împărţit în felii egale, spre a putea fi mâncat de o familie, sau că puricele e negru, pentru a putea fi prins mai uşor pe rufăria albă. Deşi aceste interpretări sunt puerile, am mers totuş prea departe refuzând a recunoaşte un scop, în opera naturii.

Acum pare foarte evident că un fel de lege a echilibrului prezidează destinele universului. Spre a modifica unele excese, apar la un moment dat nişte forţe, care operează în direcţie contrarie.

Oponenţii doctrinei scopurilor definite, oferă ei înşişi exemple care confirmă ceeace nu vor să recunoască.

Cunoaştem celebrul exemplu citat de Darwin, asupra rolului pisicilor în creşterea trifoiului roşu. La prima vedere, nu putem pricepe ce relaţie poate fi între plantă şi mamiferul carnivor; dar spre a asigura fecundarea trifoiului, albinele culeg nectarul şi transportă polenul dela o floare la alta. Pentru a fi destule albine, trebuesc împuţinaţi şoarecii de câmp, mari distrugători de insecte; ei bine, acest oficiu îl îndeplinesc bufniţele şi pisicile. Vedem aci o incontestabilă cooperaţie a naturii, pe care am putea-o dovedi cu multe alte exemple.

Tot astfel, carnivorele au apărut pe pământ pentru a modera numărul mereu crescând al ierbivorelor şi în epoca de care vorbim, mâncătorii de carne atinseră o mare desvoltare, datorită prezenţei mâncătorilor de iarbă.

Survenind schimbări de climă şi mai târziu perioada glacială, plantele dispărură în multe regiuni şi ierbivorele, care nu se puteau deplasa întru căutarea unor noui păşuni, pieriră curând.

Mâncătorii de carne cari trăiau depe urma lor ar fi pierit şi ei, dacă n'ar fi fost în genere mai inteligenţi şi mai apţi de a se adapta repede noilor condiţiuni de trai, modificându-şi deprinderile. Mulţi din ei reveniră în jurul mărilor şi râurilor, unde hrana era încă abundentă şi deveniră iar, mai mult sau mai puţin acuatici. Astfel fu cazul vidrei, al focei, etc.

Unele specii de animale ne dau un isbitor exemplu al acestei diferenţieri. Urşii, sunt tereştri, când trăesc în păduri şi devin amfiboşi în climatele polare, capabili să trăiască zile întregi în apă şi să se depărteze pe o mare distanţă de coastă, fără ca organele lor să fi suferit schimbări radicale.

Acum să ne întoarcem la strămoşul omului şi să vedem căror circumstanţe se datoreşte neadaptarea lui la viaţa acuatică. Se pare că aceasta ar fi fost foarte uşor. Dacă n'a făcut-o, e probabil, pentru că această modificare i-ar fi adus mai multe inconveninete decât avantagii. Totuş, putem afirma că inteligenţa omului ar fi suferit de pe urma unei vieţi acuatice. Câinii, se ştie, se prenumără printre cele mai inteligente animale terestre, iar focile care le seamănă mult anatomiceşte, le sunt inferioare în această privinţă. Omul ar fi putut deci să-şi desvolte intelectul continuând să trăiască în apă cea mai mare parte din timp. Dacă însă acest progres ar fi luat o direcţie diferită de cea urmată, e probabil că n'ar fi fost atât de mare.

Corpul şi spiritul său ar fi suferit ciudate schimbări. Ar fi adoptat, fără îndoială, o formă similară cu a celor batraciane innotătoare, ca broaştele spre exemplu — cu care cam aduce.

(Va urma)

GLUME

Napoleon III, — după câte istoriseşte în memoriile sale, — principesa Paulina de Metternich, nu prea era cunoscător în ale muzicei. Auzind de seratele muzicale pe care le dădea Liszt la ambasada Austriei, invită pe acesta la Tuilleries.

Cum artistul interpretă rugăciunea lui Moise, de Rossini, care se termină prin puternice tremolouri, Napoleon III îi zise:

— „Ce bine imiţi D-ta tunetul!

Ludovic-Filip, în cursul unui voiaj în Normandia, oferi o ţigară primarului unui oraş, unde găsise o primire călduroasă.

— Această ţigară, ah! Sire, exclamă primarul plin de recunoştiinţă, această ţigară, o voiu fuma toată viaţa mea!

Părintele André Augustin, spunea relativ la romane:

— Am de lucru să fac femeile să le părăsească; cum am întors spatele, ele sunt cu nasu'năuntru.

Bautin, văzând într'o sală a unui tribunal, — unde se judeca tocmai un proces, — Justiţia şi Pacea, care se îmbrăţişau într'un tablou alegoric, zise către un amic al său:

— Ele se îmbrăţişează: işi spun adio, pentrucă nu se vor mai revedea niciodată.

Henri Etienne vorbeşte de un jude din timpul său care nu avea decât o singură formulă în materie de proces criminal.

Dacă prizonierul era bătrân:

— Spânzuraţi-l! A mai corupt şi pe alţii!

Dacă prizonierul era tânăr:

— Spânzuraţi-l! Spânzuraţi-l! Va mai corupe şi pe alţi!

Clara Schumann şi soţul ei, celebrul compozitor, invitaseră într'o seară câţiva prieteni la ei acasă. Schumann cum lucrase mult în ziua aceea, era obosit şi nu lua parte la conversaţie, preferând să stea retras într'un colţ, într'un fotoliu.

La un moment dat, şopti nevestei sale:

— „E doar timpul, draga mea, să mergem acasă. Sunt foarte obosit".

In 1753, abatele Voisenon, dădu la teatrul italian, o piesă intr'un act, care fu foarte plictisitoare.

Cineva l-a întrebat dece a riscat s'o joace?

— E atâta timp, răspunse Voisenon, decând Parisul mă plictiseşte în detaliu, ca să nu profit de această ocaziune, să mă răsbun en gros.

M-me Mirbeau întrebă într'o zi pe Alfred Jary:

— Dar, în fine, dece bei atâta ?

— Pentru a fi puternic, doamnă.

— Pentru a fi puternic? Dar taurii sunt puternici şi totuş nu beau absinth!

— Mă asiguraţi dumneavoastră, că taurii nu beau absinth?

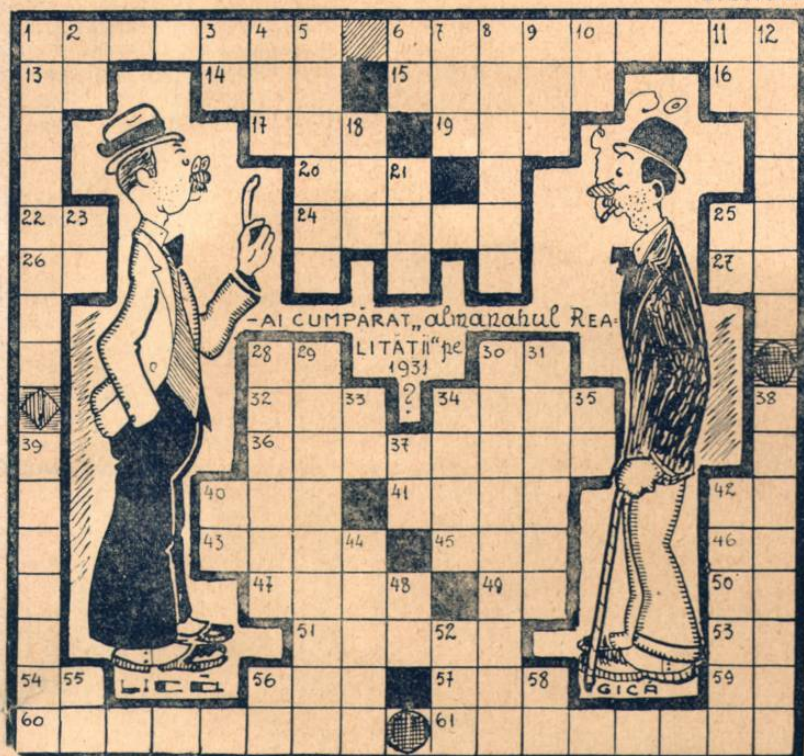
— Vă jur!

— Ei bine, doamnă, n'am cuvinte să-i deplâng îndeajuns!!...

JOCURILE REALITĂȚII

Joc de cuvinte încrucişate
„Doi prieteni“

puncte) — de **LICA** și **GICA** T.-Severin

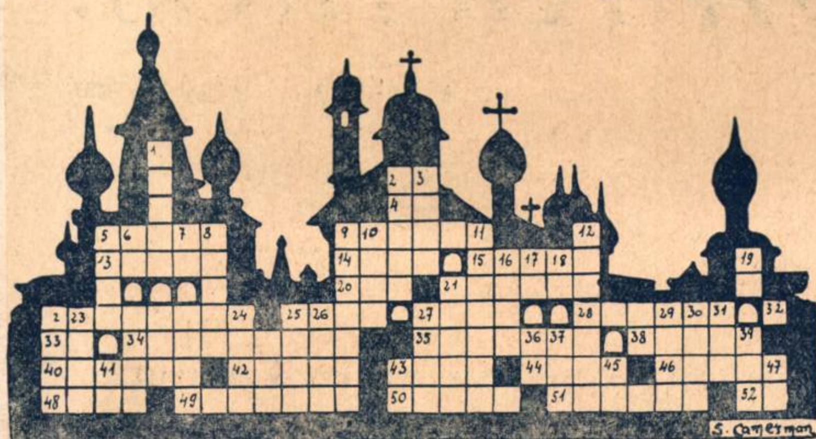

ORIZONTAL: 1) Calendar. 6) Noua publicație apărută în editura „Adevĕrul". 13) Interjecție. 14) Metal. 15) Te arăți. 16) Ca la 22. 17) Partitiv. 19) Soarta. 20) Goliciune. 22) Ca la 16. 24) Spargi. 25) Mă doare!... 26) Dârmotin. 27) Brăzdez. 28) Deasupra. 30) Transportă. 32) Fus. 34) Moment. 36) Fruct (sic). 40) Fire de urzeală. 41) Epir. 43) Formă de spirală. 44) Animal. 45) De mai multe ori 365 zile. 46) Secol. 47) „Toate cresc la noi în țară, numai... nu mai creșe!" 49) Și... 50) La fel. 51) Inzăpenită. 53) Exprimă optativul. 54) Nu și iar nu. 56) Fire. 57) Și așa mai departe. 59) Ba. 60) Oraș în India. 61) Dăunător moralului d-lui... Costică.

VERTICAL: 1) Poveste plină de umor. 2) Măsură de timp. 3) Ia-o! 4) Ini? 5) Bucată de mămăligă la care a aspirat foarte mult d. Costică Cojescu. 6) Pronume. 7)... nu e bună nici în ciubote. 8) Strangulat. 9) Brăzda. 10) Indemn adresat plagiatorului, când este pus în imposibilitate de a răspunde 11) Plouat. 12) „Floarea literaturii străine", apărută în Edit. Adeverul. 18) Grație. 21) Roman de Vlahuță. 23) Plec. 25) Fluviu în Franța. 28) Poezie lirică. 29) Așa cum se prezintă „Realitatea lustrată". 30) Un mare cotidian. 31) Eclipsat. 33) Inceputul și finalul unei interjecțiuni telefonice. 34) Hapa... 35) Adio Tanzy! 38) Mare cotidian de seară. 39) Realitatea este mai mult decât... 37) Notă muzicală. 40) Nămol. 42) Cei mai vârstnici dintr'o corporație. 44) Atârnătoare. 52) Gol. 55) Posed dovezi contra lui Costică. 56) Șampioni. 58) Impreună.

Cuvinte încrucisate

(10 puncte) — de **SONIA KAMMERMANN**-Loco

ORIZONTAL: 2) Fluviu în Italia. 4) Alifie. 5) Pus într'o funcție. 6) Cu linii colorate. 13) Pâine nedospită. 14) A se manifesta dintr'o dată (c=e). 15) Dispar (fig.) 20) Interjecție. 21) Templul unor popoare păgâne. 22) Edificiu consacrat cultului religios. 25) Ficat. (tr.). 27) Vas la popoarele antice. 28) Edificii consacrate divinităților. 32) Articol. 33) Brăzdez pământul. 34) Locul unde trăesc călugării. 35) Mic templu mahomedan. 38) Mănăstire în care fiecare călugăr își are chilie proprie, dar stă sub dependența unui egumen. 40) Templu mahomedan mai mare decât cel de la nr. 35. 42) Religiune (fig.). 43) Bucățile de lemn dela spata războiului de țesut. 44) Pradă. **46) Inspecție de noapte. 48) Un fel de** vită. 49) Trimise în diferite părți. 50) Are aerul, înfățișarea. 51) Greutate de 50 kgr. 52) Oraș în Chaldeea.

VERTICAL: 1) Lucruri infinit de mici. 2) Unul dintre cele trei porturi vechi ale Athenei. 3) Instrument muzical, existent în unele biserici. 5) Partea unei biserici dela ușa împărătească până la strană. 6) Datină în genere adaptată. 7) Noroi. 8) Coțofană (mold.). 9) Cozoroace. 10) Afluent al Trotușului. 11) Aranjat. 12) Despărțirea și depărtarea pentru totdeauna din ceata credincioșilor. 16) prind de un cui. (ț=c). 17) Fluviu. 18) Umed. 19) Oameni creștini (bis) 21) Verificarea unei operațiuni de calcul. 22) Materie făcută din solzii broaștelor țestoase. 23) Credință populară. 24) Fondatorul unei dinastii româno-bulgare. 53) Nume de femee. 54) Cerc de fier pentru legat. 25) Sperț. 26) Indic. 27) Parte a bustului. 29) Monedă. 30) Bucăți de **larvă.** 31) Adverb. 36) Interjecție. 37) Judecător în infern. 39) Carte de joc. 41) Posed. 43) Particulă negativă. 45) Diviziune de timp. 47) 10 metri pătrați.

Poşta jocurilor

S. și M. BREIMAN. Ambele jocuri sunt destul de frumoase, ca technică. Nu-i suficient însă! Cetitorilor le plac jocuri inteligent alcătuite, dar care să-i amuze în acelaș timp.

Personal, am o nețărmurită aversiune față de datele istorice, încă de când eram elev. Ințelegeți deci, pentru ce vreau să scutesc pe cetitorii mei de a-și mai bate capul cu un joc alcătuit numai din „date", fie ele chiar „încrucișate".

UN CETITOR. Foarte bine faceți că sunteți „un cetitor", fiindcă numai cetind (nu ziarul!) vi se va accentua mai mult simțul demnității personale... Și numai atunci vom mai pierde timpul împreună!

C. DIVITARI-Tecuci. Chiar eu v'am expediat volumul, pe aceeaș adresă, și dvs. îmi imputați mie neprimirea lui?

Să știți că am să solicit postul de diriginte al Poștei Centrale...

X, Y, Z. 1) Nu s'a luat în considerație, deși oricine putea repara eroarea, în cazul când cunoștea cheia patratului. 2) N'are decât satisfacții de ordin... platonic. 3) Natural, că după mine, fiindcă încrucișarea după d. E. Knoll este în limba germană.

D. GH. TOMULESCU-învățător. Drăguț. Să-l mai corectez însă! Nu uitați, vă rog, un lucru: jocurile cari au mai mult de 70-80 numere, riscă să devină plictisitoare. Și dvs. aveți tocmai 162!

REBUS

Nouile noastre premii

Deslegările problemelor din numerele 206, 207, 208 şi 209 se primesc până la 10 Februarie 1931.

Fiecare problemă acordă un număr oarecare de puncte, după care se va face împărțirea pe categorii şi distribuirea premiilor, în modul următor:

Categoria I-a: 2000 lei în numerar;

Categoria II-a: Un aparat fotografic;

Categoria III-a: Trei aparate de radio cu galenă;

Categoria IV-a: 7 volume din operele literare renumite. Premiile se vor distribui la 20 Februarie, când se vor acorda şi distincțiuni colaboratorilor meritoşi.

N.B. Fiecare categorie are șanse egale în categoriile inferioare.

REDACȚIA ŞI ADMINISTRAȚIA
Bucureşti, str. Const. Mille 7 Etg. II
Director redacțional:
NIC. CONSTANTIN
PREȚUL ABONAMENTULUI
Lei 400 pe un an
Lei 200 pe 6 luni
Lei 100 pe 3 luni
Lei 500 pentru străinătate

Hocus-pocus

(Concursul din Almanachul „Realității Ilustrate", pe 1931

Am publicat în acest almanah o schiță, pentru clarificarea căreia revista noastră oferea premii în valoare de 7.000 lei.

Conform normelor stipulate, deslegările trebuiau înaintate până la data de 15 Decembrie 1930, rezultatul urmând să fie publicat în primul număr după Anul nou. Or, până la această dată, am primit o mulțime de cereri din partea cetitorilor, în sensul unei amânări. Cum almanahul nostru continuă să se mai vândă, amânăm primirea soluțiilor, până la data de 1 Martie c., rezultatul definitiv urmând să fie publicul în primul număr apărut după această dată.

R.

Gupon pentru jocuri
No. 207

Numele şi pronumeln ....

....

Aadres ....

REALITATEA
illustrată

I LOVE YOU

Te iubesc! (Figurine de porțelan)

Atelierele „Adeverul". S. A.

ANUL V. — Nr. 208. — 22 IANUARIE 1931. APARE JOI

REALITATEA ilustrată

Sport de iarnă la Sinaia. Voevodul Mihai alegându-şi o pereche de sky, pentru o plimbare prin munţi.

(Foto *Berman-„Realitatea"*)

PREŢUL 10 LEI

CUM VA FI OMUL VIITORULUI

PROF. RENE THEVENIN

IN CAPITOLUL precedent examinând eventualitatea în care omul ar fi devenit un animal de apă, am văzut că spre norocul progresului uman, strămoşii noştri au decis să rămână *„animale de uscat"*.

Nu e însă tocmai clar dece a refuzat omul să devină un animal aerian, dispreţuind divesele aripi şi paraşute ataşate de natură cu atâta succes, la alte creaturi.

Va fi fost gonit din apă de rechini şi alţi monştri; aierul însă, îi oferia mijlocul de a scăpa de duşmanii săi carnivori, de a tăbărî cu repeziciune asupra prăzii sale şi multe alte avantagii.

Totuş omul şi-a aruncat refuzul şi pare să-l fi regretat mereu de atunci, căci din cele mai vechi timpuri se cunosc nenumărate încercări de sbor şi unul din visele aproape universale, e minunata senzaţie a planării în văzduh.

Galeopithecus sau nevăstuica-maimuţă.

S'a văzut că dacă omenirea s'ar fi îndreptat către apă, am fi semănat astăzi poate unor enorme broaşte, perspectivă foarte puţin surâzătoare.

In medie, tânăra femee, n'ar avea nimic împotriva unei perechi de aripi, care i-ar da aparenţa unui înger; ar avea în acest caz 3 perechi de membre ceeace nu s'a mai pomenit nici la cele mai superioare animale. Numai o insectă ar putea elabora o creatură de angelică aparenţă. Un bărbat sau o femeie înaripată, ar semăna mai curând unui liliac, o copie mult mărită a celor cunoscuţi.

Nu trebue să se creadă că strămoşul nostru preuman ar fi stat să mediteze asupra vieţii aeriane; lucrurile nu merg astfel în evoluţie, ci un concurs de împrejurări l-au forţat să renunţe la sbor.

Să vedem dacă trebue să fim sau nu recunoscători faptului că natura ne-a interzis aerul, în a cărui împărăţie deabia generaţiile noastre au reuşit să se avânte.

In primul rând trebuie să amintim că animalele de orice specie au dobândit puterea sborului numai după nenumărate secole de evoluţie.

Am văzut că milioane de ani după apariţia vieţii pe glob, întreaga existenţă animală se desfăşura numai în apă.

Atmosfera în acea epocă era saturată de o grea umiditate, care ar fi împiedicat mişcarea aripilor, dacă acestea ar fi existat.

Intr'un târziu numai, insectele unindu-şi şi fixându-şi pereţii gâtului, parvin a construi un admirabil aparat de sburat, care atinge perfecţia aproape dintr'odată. Aceasta a fost epoca archipterei, a gigantelor insecte înaripate, rude ale efemeridelor de astăzi, fluturii de Mai, şi ale libelulei, cu aripi susţinute de puternice şi numeroase nervure, care la unele specii au o lăţime de 27½ inchi. Se poate spune că aceste creaturi active şi carnivore, erau în acea epocă stăpânele lumii. Dar evoluţia lor nu ne interesează în momentul de faţă, dat fiind că drumul luat de ele nu duce la „om".

Reptilele, primele vertebrate ale uscatului, au fost acelea care şi-au pus în minte să-şi modifice membrele, pentru a se adapta mişcări aeriene, după o metodă cu totul diferită de a insectelor, o metodă care ar fi putut susţinea în aier un schelet intern. Laba care până atunci purtase corpul pe un suport solid sau îl ajutase să lunece prin apă, începu să dobândească membrane, formând o paraşută. Acestea precedară perfectele aripi ale păsărilor, directe coborîtoare din primele şopârle sburătoare.

Aceste păsări la rândul lor, îşi modificară astfel trupurile, încât le vom lăsa şi pe ele la oparte pentru moment. E cert de fapt, că omul n'ar fi putut niciodată să le imite, fără ca trupul său să sufere transformări atât de mari, încât n'ar mai fi rămas nimic din ceeace caracterizează astăzi tipul uman. Fără îndoială, ar fi tras mari foloase din posibilitatea de a plana în aer, ca un vultur sau un albatros, dar ar fi plătit aceste avantagii cu preţul unor neajunsuri atât de mari, încât înţelegem de ce le-a respins. Acest fapt e atât de evident, încât nu e nevoie să mai stăruim asupra lui.

O chestiune cu totul diferită este, dacă omul n'ar fi putut urma exemplul unora dintre mamiferele sburătoare şi e legitimă mirarea noastră, că n'a căutat să facă o încercare ce reuşişe unor animale strâns înrudite cu el, că niciodată n'a profitat de un aranjament care nu l-ar fi lipsit de niciuna din puterile pe care le posedă, ci i-ar fi adus o indiscutabilă superioritate.

Fosile de reptile, care arată felul cum s'a modificat scheletul.

Pentru a înţelege mai bine, să examinăm metodele acestor animale. Vom căuta apoi să vedem dacă omul nu şi le-ar fi putut adopta.

Liliecii sunt mamiferele cele mai bine înzestrate pentru sbor şi pot rivaliza cu păsările, cel puţin în privinţa uşurinţei mişcărilor în aer. Dar cum n'are oase goale, nici sacii de aier ai păsărilor, obosesc mult mai repede, sunt siliţi să se oprească des şi activitatea lor aeriană durează cel mult două sau trei ore pe zi.

Pentru acest mediocru rezultat, au sacrificat multe avantaje şi au suferit profunde modificări, la care omul, evident, n'ar fi consimţit niciodată. Să ne închipuim ce am fi devenit, dacă am fi luat o astfel de formă. Mâna, acel preţios instrument, care ne-a ajutat atât de mult la desvoltarea industriei şi a intelectului nostru, s'ar fi lăţit astfel, încât degetele ar fi atins lungimea întregului nostru corp! Aceasta e de fapt ceiace s'a întâmplat cu mâna liliacului. Aceste degete, răschirate ca nervurele unui evantai sau ale unei umbrele, servesc la întinderea membranei de piele, care formează aripa animalului.

Totodată s'a schimbat şi întregul schelet al liliacului. Omoplaţii şi oasele gâtului, au căpătat o mare desvoltare, datorită efortului pe care trebue să-l facă. Mâinile, păstrând totuş sensitivitatea dactilă, ar fi devenit doar mai mari, căpătând pieliţe între degete, ca la palmipede. Picioarele i s'ar fi lungit, iar labele — şi ele mult mărite, — ar fi avut degetele unite în formă de lopată. Toracele ar fi fost mult mai larg,

(Continuarea în pag. 6)

...Era o nălucă alburie, care luă o formă precisă...

FANTOMA PE CARE AM VĂZUT-O

Suntem înconjurați de misterioase semi ființe, cu trupul de ectoplasmă ...

AM văzut-o...

Este incontestabil că am văzut-o...

Era fantoma unei necunoscute.

Auzisem că multe familii din Capitală, se ocupă cu spiritismul. Era în epoca turbure ce urma războiului mondial.

M'am prefăcut adept convins al spiritismului, şi am reuşit astfel să fiu invitat într'o familie, unde se spunea că mesele se învârtesc singure şi că se aud, pe întuneric, voci de morţi...

M'am dus în seara aceea foarte liniştit şi sceptic. In camera în care se ţineau şedinţele de spiritism, ne aflam vre-o şase persoane, printre care o doamnă destul de serioasă la înfăţişare, dar care, când începu să vorbească, am crezut că e dementă. Era însăş gazda. Ii murise bărbatul şi doui băeţi în răsboiu, şi începu să ne povestească dialogurile ce avea, în fiecare seară, cu spiritele lor.

Se mai afla un om fără vârstă, ras şi sbârcit, un medium, pe care gazda noastră îl înconjura cu cele mai delicate atenţii.

Ceilalţi erau burghezi respectabili, perfect convinşi că morţii veniau în fiecare noapte, să vorbească cu ei.

La invitaţia gazdei, luarăm loc pe scaunele ce erau aşezate în semicerc. Spaţiul din mijloc, rămăsese gol.

Se stinse lumina. Omul-medium deschise o uşe; din camera vecină pătrunse o vagă lumină albăstruie. El trase un fotoliu în dreptul uşei, şi se aşeză. Nu-i vedeam trupul, ci numai picioarele, — restul fiind în camera cealaltă. Uşa rămase deschisă, aşa că în camera unde avea loc şedinţa, nu era întuneric complet.

Medium-ul începu să scoată gemete profunde. El respiră apoi adânc, şi un fel de fluturare invizibilă se auzi în camera în care ne aflam. In aceiaş clipă, am simţit o atingere rece pe mână. Credeam că m'a atins unul din vecinii mei, dar mi-am dat seama că în faţa mea *se ivia o fantomă*. Era o nălucă alburie, a cărei mână mă atinsese. Atingere stranie, ca a unei mâini reci de mort...

O şedinţă de spiritism

Fantoma luă o formă mai precisă. Era o fată tânără, în alb... Părea că poartă un văl pe umeri... Braţele goale... —

— Cine eşti?... auzirăm o şoaptă.

Gazda noastră cerea astfel spiritului să se identifice.

Un glas cristalin, şi totuş adânc impresionant, răspunse.

— Sunt o moartă...

— Ce vrei dela noi?...

— Vreau să sărut pe omul pe care l-am iubit în viaţă, fără ca el să ştie...

Fantoma s'a apropiat. Am simţit o îmbrăţişare rece, de mormânt şi pe obraz, atingerea îngheţată a două buze, lipsite de respiraţie, dar care murmurau:

— Voi veni la noapte, când vei fi singur...

Am urlat... Am strigat să se facă lumină...

In noaptea aceea, n'am dormit. Am petrecut restul nopţii într'un varieteu, ca să uit fantoma pe care o văzusem.

Căci o văzusem cu ochii mei. Era asemeni unei siluete în alb, pe care o zărisem de mult, înainte de răsboiu, în cazinoul dela Nissa... Sau era poate numai o părere, că văzusem cândva, în viaţă, pe această necunoscută, a cărei fantomă îmi apăruse?...

A doua noapte, spre ziuă, răpus de alcool şi de oboseală, am venit acasă, în odaia mea solitară, şi-am căzut pe pat, adormind ca un buştean.

Fantoma uitase întâlnirea ce-mi dăduse, dar ea îşi făcuse în mintea mea un cuib, din care nu mai puteam s'o alung.

A treia noapte m'am culcat totuş mai liniştit.

Pela miezul nopţii, am avut însă senzaţia stranie *că nu sunt singur în pat*. Am întins mâna pe sub plapomă, şi am tresărit: am atins o mână rece, de mort!...

„Pe la miezul nopţii am avut o senzaţie stranie...

M'am ridicat, m'am frecat la ochi.

— Visez, mi-am zis tremurând de groază.

In clipa aceea însă, prin întuneric, am deosebit o fluturare albă, ca în seara şedinţei de spiritism. Fantoma necunoscutei se ivi în faţa mea... I-am simţit braţele ca de pergament rece, braţele de femee moartă, cuprinzându-mi gâtul, şi buzele ei îngheţate, atingându-mi obrazul.

Am reuşit să întind mâna spre lampa de pe masa de noapte şi să întorc butonul. Se făcu lumină.

Fantoma dispăruse...

* * *

Am stat câteva luni într'un sanatoriu: am avut imprudenţa să povestesc prietenilor aventura mea nocturnă, cu necunoscuta moartă şi ei au crezut de cuvinţă să mă interneze într'un sanatoriu de boli nervoase.

N'am protestat, fiindcă un intern dormia pe o canapea din odaia mea, aşa că fantoma nu m'a mai vizitat.

De îndată ce am eşit din sanatoriu, m'am simţit atras de ştiinţele oculte. Lucru ciudat: acum, aş fi vrut să revăd spiritul necunoscutei, o aşteptam noaptea, am organizat şedinţe de spiritism de unul singur, am chemat mediumi celebri, dar fantoma nu mi-a mai apărut.

Nu mai citiam, decât tratate de metapsichică şi spiritism. Voiam să-mi explic cu orice preţ apariţia acelei moarte. Voiam să ştiu cu preciziune, dacă materializările de spirite sunt posibile sau nu. Cu alte cuvinte: dacă există sau nu fantome.

Ce era fantoma pe care o văzusem? Ce sunt fantomele?

Am citit teoria unor autori spiritişti, cari susţin că ele sunt corpuri astrale, adică un principiu intermediar între corp şi suflet.

Corpul astral nu e nici corp, nici suflet; el se poate însă exterioriza, se poate materializa.

Am urmărit toate cercetările asupra materializării spiritelor. M'a impresionat profund faptul că savanţi ca Lombroso, Crooks, Charles Richet, Rochas, nu neagă o asemenea posibilitate!

Am fost la congresul spiritist, care s'a ţinut acum câtva timp, la Paris, şi la care o comisiune compusă din mai mulţi savanţi, a controlat ştiinţificeşte fenomenele de materializare a spiritelor.

Materia prin care spiritele se exteriorizează, se numeşte ectoplasmă.

Ectoplasma e albă şi grea ca ipsosul, elastică şi uneori se resoarbe în aer, fie la lumină, fie la atingere. Alteori, spiritul materializat în ectoplasmă, atinge persoanele vii, le strânge de mână, le sărută...

Am asistat la Paris, la o şedinţă concludentă de spiritism. Se făcuse întuneric. In faţa unui grup de savanţi, din gura unui medium adormit, eşi ca un abur alburiu, de formă longitudinală, care se modelă, luând forma unui trup omenesc şi începu să evolueze lent prin cameră, independent de medium, care în tot acest timp, nu a făcut nici o mişcare. Mi s'a explicat apoi, că ectoplasma aceea, care devenise *o fantomă*, era materializarea unui spirit, care luase astfel formă omenească. O atare materializare nu e posibilă decât prin voinţa unui spirit. Un spirit a vrut să ia formă materială, şi a devenit ectoplasmă — prin ajutorul inconştient al medium-ului. — Ectoplasma a format astfel o fantomă.

Nu-i aşa că este extraordinară, această teorie, această *experienţă ştiinţifică*, de groază şi de nebunie?

Dar atunci, poate că în clipa asta chiar, cititorule, lângă tine se plăsmueşte o fantomă, o fiinţă semi-materială din altă lume, *mortul*, care, iată, te atinge pe umăr, cu mâna lui uscată şi rece...

* * *

Vă spun că există fantome!

Am văzut fantome, şi mai ales acea fantomă care m'a sărutat, şi pe care n'am s'o uit niciodată.

Dar nu e primul caz.

Intr'adevăr, iată ce spune d. inginer Stănulescu, despre o şedinţă de spiritism:

„...Spiritul luă de gât pe mama sa şi o sărută. Scena era foarte emoţionantă, şi este exclus ca dramatismul ei să fi fost trucat..."

Cum încearcă ştiinţa să explice aceste fenomene?

Mesele mişcătoare, scrierea automatică, citirea gândului cu contact, au fost explicate prin mişcările involuntare inconştiente.

Un psichiatru mi-a explicat astfel, ştiinţificeşte, o serie de fenomene aşa zise oculte:

— „Există două grupe de centri nervoşi psichici: centri superiori şi centri inferiori. In stare normală, aceste două grupe colaborează la viaţa psichică; dimpotrivă, în stare anormală, de dezagregare mintală, centrii superiori sunt anihilaţi, şi centrii inferiori lucrează singuri. Din activitatea acestora din urmă, derivă toate faptele psichice automatice şi inconştiente. Centrii inferiori au în ansamblul lor de sensibilitate şi o memorie proprie: de aci, falsele ghiciri, halucinaţile de fantome, cristalomancia şi viziunile într'un pahar cu apă sau în cafea. Ansamblul centrilor inferiori, are de asemeni asociaţiunile lui de idei şi imaginaţia lui proprie, totdeauna independente de centrii superiori. De aci, acele romane bizare, concepute în mod inconştient, de către centrii inferiori, ai unor mediumi, şi cărora aceştia le atribuesc o origine supranaturală. Tot o asemenea explicaţie pot găsi frumoasele vise spiritiste, ale Iuliei Hasdeu.

N'am nimic de zis, despre această explicaţie ştiinţifică a viselor, făcute cu ochii închişi sau deschişi.

Dar apariţia unei fantome, care nu este o halucinaţie, nu poate fi explicată tot prin creaţiunile inconştientului.

Eu am văzut fantome, adică corpuri semi-materiale, — nu halucinaţii.

Halucinaţia, produs al inconştientului nostru detracat, nu lasă *urme materiale*, aşa cum au lăsat fantomele pe care le-am văzut!

Dar să vă povestesc acea şedinţă senzaţională, unde o fantomă *a lăsat dovada materială a existenţei sale, a trecerei sale prin sala de şedinţe.*

* * *

Eram la Paris, când patru savanţi, în 15 şedinţe, încercară să constate ştiinţificeşte prezenţa ectoplasmei, adică a materiei din care sunt făcute fantomele.

Inţelegeţi desigur cât de serioasă e problema ectoplasmei, dacă cei mai de seamă profesori ai Sorbonei, au convenit că este cazul să consacre timpul lor preţios, pentru constatarea existenţei ectoplasmei fantomatice.

Ce emoţie a fost atunci!

Spiritiştii şi toată lumea ştiinţifică aşteptau cu încordare rezultatul experienţelor.

In urma celebrelor şedinţe, savanţii recunoscură că de mai multe ori, o materie de aparenţă elastică, lungă de câtiva centimetri, a eşit din gura medium-ului adormit.

Dar fenomenul încetase, de îndată ce savanţii voiseră să-i controleze de aproape compoziţia, fie atingând substanţa, fie examinând-o la lumina unui bec electric. Ce a devenit materia astfel produsă? Cum şi unde a putut dispare, atât de brusc?

Unii savanţi increduli, şi-au exprimat părerea că ar putea fi un fenomen de ingurgitaţie, cu alte cuvinte o fraudă, realizată cu ajutorul unei bucăţi de cauciuc, pe care mediumul s'ar fi antrenat mult timp s'o înghită şi s'o scoată după voinţă.

E inutil să vă spun cât de şubredă e această sceptică presupunere.

Substanţa ectoplasmică s'a resorbit deci în eter, fiindcă a fost supusă unor condiţiuni incompatibile cu formaţiunea şi desvoltarea ei.

Spiritele şi-au luat de altfel însărcinarea, de a dovedi materialiceşte, că nu a fost vorba de un fenomen de ingurgitaţie. In adevăr, s'a dovedit în mod obiectiv existenţa ectoplasmei, *şi deci a fantomelor*, făcându-se următoarea experienţă:

Mai mulţi savanţi spiritişti, au făcut să apară o materializare, o fantomă, într'o cameră obscură. Ei au prezintat acestei fantome un vas cu parafină, rugând-o să-şi vâre mâna în vas. Mâna de ectoplasmă a lăsat în parafină un tipar, care imediat s'a întărit. In acest tipar s'a turnat gips şi s'a obţinut astfel *mulajul mâinei de fantomă.*

Dar dacă unul din asistenţă sau medium-ul, a lăsat tiparul mâinei sale?

Exclus. In adevăr, fantoma a ţinut degetul cel mare depărtat de mână, şi îndoit spre palmă. Dacă o persoană vie, ar fi băgat şi scos mâna, în această poziţie, în şi din parafină, tiparul ar fi fost stricat în bună parte. Or, fantoma a băgat mâna sa ectoplasmică în parafină, a lăsat tiparul, şi s'a resorbit pe loc în eter; de aceea, tiparul nu s'a stricat, din cauza poziţiei degetului cel mare.

Acest mulaj a fost dus la un laborator oficial de identificare, şi s'a constatat că amprentele şi forma mâinei lăsate de fantomă, în parafină, nu erau identice cu mâna mediumului, nici cu mâna vreunei persoane ce luase parte la şedinţă.

Aşa dar, existenţa fantomelor este dovedită ştiinţificeşte!

Şi dece ne-am mira? Un om care ar fi fost dus acum 30 de ani deodată într'o cameră, unde un aparat de radio ar fi fost pus să vorbească, ar fi înebunit de groază. Acum, radio nu mai surprinde nici pe copii!

Vă spun că am văzut fantome şi că am asistat la demonstrarea existenţei lor, pe cale ştiinţifică, materială.

Suntem înconjuraţi de fantome. Unora, ele se fac vizibile, altora nu. Dar existenţa lor este reală. Ele ne aşteaptă noaptea, în odaia în care ne întoarcem singuri, ne pândesc din întuneric, ne cheamă uneori pe nume, ne întoarcem să vedem cine ne-a chemat, şi nu vedem pe nimeni. Nu vi s'a întâmplat aceasta de nenumărate ori?

Da, îţi spun cititorule, că poate chiar în clipa asta, o fantomă priveşte, peste umărul tău, ce citeşti, şi poate că şi-a sprijinit mâna rece de mort, pe umărul tău...

Sv.

Priviți în jurul vostru

și

NU-I ADEVĂRAT *că tuturora ne merge rău. Sunt unii cărora le merge destul de bine și foarte mulți pentru cari situația e suportabilă. Cum însă lumea, în genere, se găsește într'o criză economică, fiecare în parte avem de suportat povara grijilor apăsătoare.*

Nu numai în țară la noi, — dar la noi mai mult decât în alte părți.

Desigur toți câți luptă pentru existență, găsesc această luptă grea; dar nimeni să nu uite cât de fericit e el, față de acei cari nu mai pot lupta, jertfe ale crizei, șomerii, concediații, rămași pe dinafară, postulanții desnădăjduiți. Noi știm că din ce în ce numărul acestora sporește, simțim grijile și nevoile lor și acestea apasă și asupra noastră, simțim că trebuesc ajutați.

Românul, din firea lui împărtășește necazurile semenilor și vremurile de încercare au dovedit de câtă solidaritate suntem capabili. Statul face și el tot ce poate, dar mijloacele sale nu sunt suficiente și este nevoie să se găsească, în împrejurările actuale, inimi și mâini darnice.

Să ajuți, să dăruești, să dai, să sprijini, să susții, toate acestea produc bucurie caldă și satisfacție neîntrecută. Astăzi înduioșarea sufletului trebue să dicteze.

Am voi cu aceste rânduri să implorăm pe fiecare, să nu lase nicicând să se răcească unda de înduioșare care eventual îl cuprinde la văzul unei suferințe, să nu amâne cu nici o clipă hotărîrea pe care o ia de a veni în ajutor, și să nu aibe odihnă până nu împlinește binele pe care vrea să-l facă.

E nevoie de mult de tot și fiecare ar trebui să dea atât cât îi stă în putere. Dar, pe de altă parte să înțelegem bine că nimic nu e prea puțin sau de prea mică valoare, ca să nu poată ajuta. Sunt atâția oameni cari nu pot găsi loc pentrucă le lipsește haina curată, gheata întreagă sau cămașa. Trebue să ne gândim la acest lucru atâta vreme cât ajutorul nostru poate fi eficace. Dulapul gol, căminul înghețat, copiii cari și dacă n'au murit de foame dar niciodată nu se satură, bărbații striviți de povara lipsei de lucru. Gândiți-vă la ei. Fiecare gospodărie ar trebui să dăruiască tot ce are de prisos; fiecare om ar trebui să-și frământe mintea cum și cu ce poate să ajute.

Fără îndoială că bucurați pe oricare rudă sau prieten, dacă în loc să-i faceți un dar la vreun prilej oarecare, îi veți spune c'ați ajutorat o familie în nevoie, în numele său. Nici nu e nevoie să înșirăm aci sutele de chipuri în care putem arăta iubirea de aproape. Pretutindeni se vor găsi locuri unde să depuneți darurile de bani sau de lucruri: la căminurile de șomeuri, la societățile de ajutor, la birourile de binefacere, la ziare, etc. și deasemenea veți putea da obolul vostru oriunde nevoia apare din fețele posomorite care privesc la noi, în tăcere.

Repetați-vă mereu că toți nenorociții de care vorbim sunt loviți fără vină de necazurile lor și să nu uităm că grijile care azi lovesc pe vecini, mâine ne-ar putea lovi și pe noi.

In iarna aceasta grea, noi purtăm cu toții aceeaș povară și ajutând pe ceilalți, ne ajutăm pe noi înșine.

Cum va fi omul viitorului?

(Urmare din pag. 2)

spre a putea cuprinde plămânii ce trebuiau să înmagazineze o mare cantitate de aer.

In acelaş timp, omul fiind un mamifer cu sânge cald, ar fi urmat, — spre a se feri de frig, — metoda marsuinilor şi a balenelor, adică şi-ar fi acoperit muşchii cu un strat gros de grăsime, iar inima sa ar fi dobândit un volum considerabil, pentru a putea manevra marea cantitate de sânge a unui organism ca acesta.

Cunoaştem imensa putere vitală a cetaceelor, în această privinţă. O balenă în cange, roşeşte apa pe o mare distanţă, cu sângele ei. Pentru a asigura activitatea sângelui, ar avea să absoarbă o cantitate de hrană, care întrece închipuirea noastră.

In stomacul unei balene vorace de 20 picioare lungime, s'au găsit 15—16 foci, în diferse stadii de digestie.

E evident că necesitatea unei mari cantităţi de nutriment, ar fi fost o inconvenienţă a vieţii acuatice şi n'ar fi fost singura.

Relaţiunile noastre sociale s'ar fi schimbat cu desăvârşire. Marile migraţiuni umane, — cari au ajutat la popularea pământului, când foametea alunga o rasă dintr'un ţinut într'altul, — n'ar fi avut loc. Cu toate astea, ar fi existat teribila necesitate a răsboiului. Intinderile locuibile de om n'ar fi fost atât de vaste, pe cât s'ar crede, comparând suprafaţa mărilor, cu a continentelor.

Singurele regiuni accesibile vieţii, ar fi fost dealungul ţărmurilor şi mai ales pe insule, unde fiecare trib s'ar fi refugiat pentru a-şi asigura apărarea şi cât mai largi resurse de trai.

Diferenţele între rase ar fi fost mult mai remarcabile decât acum. Izolarea ar fi mărit deosebirea între limbi şi ar fi împiedecat relaţiunile între rase, creând o totală duşmănie şi lipsă de înţelegere.

O altă consecinţă mai importantă: datorită faptului că omul n'ar fi avut a se apăra de animalele terestre, separat fiind de ele printr'o considerabilă massă de apă şi neavând nevoie să-şi încălzească trupul, nu s'ar fi gândit să creeze focul. Industria modernă, bazată în întregime pe această descoperire, n'ar mai fi luat naştere.

Tot astfel n'ar fi cunoscut agri-şi cele două principale elemente ale civilizaţiei ar fi lipsit din viaţa lui. După câte se pare, ar fi rămas în stare primitivă.

Spre a ni-l reprezenta clar, îl putem compara cu una din puţinele rase umane, care s'ar asemăna acestui tip imaginar — rasa Eschimoşilor. Esclusiv carnivori, depinzând în întregime de animalele marine, petrecând o mare parte din timp pe apă, ne dă posibilitatea să ne reprezentăm — fără mult efort, exagerând doar caracteristicile rasei — cum ar fi fost viaţa omului acuatic. Dintr'o astfel de rasă, e mai mult decât sigur, că n'ar fi eşit un Archimede, un Newton sau un Edison. Totuş, în cazul eschimoşilor, teribilele condiţiuni de climă, noaptea totală în care sunt cufundaţi o jumătate de an, dificultăţile pe care le întâmpină la dobândirea hranei, s'au opus desvoltării lor.

Omul amfibian n'ar fi întâmpinat în toate părţile astfel de dificultăţi, dacă admitem că speciile sale s'ar fi întins pe întregul glob şi chiar pe favorizatele insule ale Pacificului de Sud, care oferă cele mai agreabile regiuni.

Am văzut că în principiu nimic nu s'ar fi opus desvoltării intelectuale a omului.

Putem admite că în unele regiuni — nu prea vitrege, — ca ţărmurile îngheţate ale Groenlandei, — nici prea moleşitoare, — ca archipelagurile Pacificului de Sud,— lupta pentru viaţă i-a menţinut activitatea intelectuală mânându-l către un ideal în constantă înălţare.

Cum industria n'ar fi existat şi în consecinţă niciuna din nevoile pe cari le creează, ce formă ar fi putut avea activitatea sa intelectuală?

Probabil că ştiinţele exacte ar fi fost neglijate. Fizica, chimia, mecanica, o parte din matematici, geometria, etc., au mai mult sau mai puţin strânse legături cu comerţul, agricultura şi industria şi la început au fost studiate cu aplicare materială. Pe de altă parte, omul nostru acuatic, pescar şi vânător, n'ar fi avut chiar aceeaş viaţă pe care o observăm la rasa de oameni ce-i seamănă, aşa cum se găsesc astăzi. Adică, aceştia din urmă au perioade de intensă activitate fizică, ce alternează cu perioade de inactivitate. Astfel de repause aveau vechii vânători de reni din epoca Magdaleniană, cari într'un îndepărtat trecut, când întreaga omenire ducea o viaţă foarte asemănătoare cu a animalelor, erau nişte barbari ignoranţi din punct de vedere industrial, dar aveau totuşi o cultură considerarabilă, lăsând manifestări artistice atât de perfecte, încât astăzi ne provoacă surpriză şi admiraţie. Se poate spune că fără perioadele de repaus fizic, arta n'ar fi luat niciodată naştere.

Dar nu asta ar fi fost starea omului amfibian, care trebuind să se nutrească cu o voracitate greu de imaginat, n'ar fi găsit prea mult întreaga zi, pentru a-şi urmări prada, a o devora, mistui şi pentru a se strădui fără încetare, să satisfacă exigenţele nepotolitului său apetit. Dacă vânatul ar fi lipsit, ar fi căzut în canibalism, ca multe din rasele oceanice.

Dacă în acest caz chiar, ar fi tins să-şi desvolte inteligenţa, ar fi pus-o în funcţia răsboiului şi a distrugerii.

Cu toate avantagiile pe care i le-ar fi adus puterea de a se mişca repede în apă, atât la suprafaţă, cât şi în adâncimi, rasa noastră n'a pierdut nimic, depărtându-se de viaţa acuatică spre a se adapta vieţei terestre. Omul a urmat calea trasată de maimuţă, dar căţărându-se pe arbori şi desvoltându-şi membrele, merse mai departe.

Şi pornind pe această cale, dece n'am urmat-o spre consecinţa-i logică? Dece n'am devenit oamenii animale aeriene, dacă nu ca păsări, — ceiace ar fi necesitat modificări impracticabile, — cel puţin ca mamiferele sburătoare: galeopithecul, veveriţa sburătoare sau lemurul sburător?

Această trăsătură ar fi avut imense avantagii şi nenumărate consecinţe, iar omul n'ar fi întâmpinat multe dificultăţi întru dobândirea ei.

Cum ar fi devenit viaţa noastră în asemenea condiţiuni?

Vom încerca să discutăm aceste importante probleme, în capitolul viitor.

(Va urma).

Însemnările unui condamnat la moarte

Acuzatul este dus la execuție, de doi gardieni ai închisorii.

Sus: Acuzatul cu cătușele la mâini. *Jos:* în celulă.

La 5 Noembrie 1930, a fost executat la New-York pe scaunul electric, James Harrison, deținutul din celula Nr. 23 a închisorii centrale Sing-Sing, condamnat la moarte de jurați, pentru crimă comisă împotriva fratelui său.

Cererea de grațiere, bazată pe motivul că asasinul a fost inconștient, în momentul crimei, a fost respinsă de guvernator.

In celula sa au fost găsite memoriile de mai jos, pe care le publicăm în întregime, cu fotografii luate în timpul procesului.

URMARIT DE FATALITATE

SUNT un om urmărit de fatalitate. La vârsta de doisprezece ani mi s'a descărcat un revolver în mână; glonțul mi-a străpuns brațul stâng și s'a oprit în pieptul unui coleg de școală, pe care l-a ucis pe loc.

Am avut un șoc nervos atât de puternic, că a trebuit să fiu instalat câteva luni într'un sanatoriu. Totul datorindu-se numai imprudenței, am scăpat de închisoare, în schimbul unei amenzi considerabile, pe care a trebuit s'o plătească tatăl meu, pentru port ilegal de armă.

Exact doisprezece ani mai târziu, pe când treceam pe sub scheletul unei clădiri în construcție, am atins, din nebăgare de seamă, funia unei macarale — să atingi funia unei macarale nu e deloc o întâmplare banală; trebue să fie cineva numai sub imperiul fatalității, ca s'o facă. Funia s'a clătinat puternic și un lucrător care se sprijinea de ea la al șaptelea etaj, s'a rostogolit vertiginos, transformându-se într'o massă inertă de carne, pe caldarâmul colțuros al străzii.

Am fost arestat și ținut două luni în temniță, până când s'au făcut cercetările de rigoare și s'a constat că n'aveam nici un motiv să provoc intenționat acest accident. Când mi s'a redat libertatea, prietenii au început să mă ocolească, ca pe o piază rea. Și pe drept cuvânt; unde mă amestecam eu, trebuia să se întâmple ceva. Imi dădeam eu însumi seama că asupra-mi planează fluidul fatalității. Și numai din experiențe, tristele experiențe făcute, am ajuns să scriu volumul acela despre influențele medium-ului fatal asupra oamenilor. Un volum pe care prea puțini l-au citit, pentrucă nu eram deloc cunoscut pe vremea aceea și nimeni nu știa cum l-am scris...

AM UCIS...

Eri am fost arestat din nou. A patra arestare la care am fost supus în timp de treizeci și cinci de ani. Deastădată însă, toate împrejurările pledează contra mea. Am ucis un om. Da, am ucis un om cu perfectă voință. Nu pot nega adevărul și de altfel nu mi-ar folosi la nimic. Faptul s'a petrecut în locuința mea și în fața soției mele îngrozite...

Veniam dela slujbă. La ieșire, întovărășit de alți colegi, mă abătusem la un bar, unde în timp ce fiecare își lua aperitivul, discuția a lunecat pe tema flirturilor și trădărilor conjugale.

— Am cea mai mare încredere în soția mea, — am afirmat cu convingere, la un moment dat.

— E riscant să vorbești cu atâta convingere, Jack — mi-a atras atenția unul dintre ei — să nu iei niciodată nevasta pe seamă... Se prea poate s'o găsești și-acum, când te duci acasă, în flirt cu vre-un individ...

Am început să râd. Tonul ironic cu care-mi vorbise colegul, mi se păruse totuș îngrijorător. Dece mi se adresase el tocmai mie, când toți ceilalți luaseră apărarea nevestelor ca și mine?...

M'am despărțit de grup, dar ideea că numai eu fusesem vizat, începuse să mă obsedeze chinuitor. Dacă prietenul meu știa ceva și-mi făcuse această aluzie pentrucă n'ar fi îndrăznit să mi-o spună direct?...

Frământat de fel de fel de gânduri și bănueli, cu sângele clocotind năvalnic în vine, nici nu mi-am dat seama cînd am ajuns acasă...

Ciudat!... Un fior rece ca un ac de siringă cu substanță anesteziantă, mi-a străbătut corpul... Apartamentul meu era cufundat în întuneric și totuș auziam voci neclare în dosul ușii. Am simțit în momentul acela o greutate, o ceață apăsându-mi creerul. Pentru o clipă, vocea ironică a colegului de care mă despărțisem îmi răsună ca un ecou lugubru, în ureche:

— ...Se prea poate s'o găsești și-acum când te duci acasă, în brațele altuia...

Orbit de gelozie, m'am năpustit în cameră. La apariția mea neașteptată, două umbre s'au retras speriate în colțul din fund al încăperii. N'am așteptat nici o explicație, am tras revolverul pe care în calitatea mea profesională de agent bancar aveam dreptul să-l port și-am apăsat

de trei ori pe rând, pe trăgaci. Soția mea a fugit îngrozită, în altă cameră, în timp ce individul se prăbușia pe parchet, cu un horcăit surd...

La detunăturile armei, ceilalți locatari ai casei au alergat speriați. Un polițist atras de larmă, și-a făcut apariția în pragul ușii somându-mă să predau arma. Apoi a făcut lumină cu lanterna.

Mi-a fost dat atunci, să asist la cel mai înfiorător tablou... Jos, pe parchetul scăldat în sânge, agonizând, zăcea propriul meu frate...

Am leșinat și m'am trezit, târziu de tot, în infirmeria închisorii...

CONDAMNAT

In primele clipe nu mi-am dat seama ce se petrecuse cu mine. Un gol ametițor îmi chinuia creerul, ca vălul dens ce se așterne pe pupilele orbilor. Un gardian m'a anunțat că afară așteaptă de două ore soția mea, care vrea să-mi vorbească. Intâi n'am vrut s'o primesc. Recapitulasem încetul cu încetul întâmplarea petrecută cu câteva ore mai înainte și eram convins că tot eu avusesem dreptate. In cele din urmă însă, față de insistențele ei, mă hotării s'o primesc.

Am aflat atunci cea mai grozavă cea mai sdrobitoare revelație :

Fusesem nebun complectamente, orbit de gelozie. Nu era vorba de o trădare din partea soției mele. Se arsese siguranța la comptorul electric și cum fratele meu era instalator mecanic, nevastă-mea îl rugase prin telefon să treacă pe acolo la ieșirea dela serviciu, și să repare instalația.

Procesul meu s'a judecat azi. Toate împrejurările mi-au fost protivnice. Procurorul a cerut pedeapsa cu moartea și jurații au aprobat-o. Eram ca încremenit, pe banca hâdă a acuzaților. N'am avut puterea să pronunț un cuvânt, un protest... Am auzit doar țipătul sfâșietor al soției mele, care s'a prăbușit apoi pe brațele guarzilor.

Am părăsit mecanic, inconștient, sala tribunalului și acum abia mi-am dat seama de situația tragică în care mă găsesc... Ași vrea să strig, să urlu, să sparg pereții celulei mele, să implor mila juraților... Simt că mă sufoc între pereții umezi și rigizi ai celulei. Am ajuns să invidiez soarta șoarecelui, care mi se plimbă în voe, printre picioare. Ce fericit acest animal, că nu se știe condamnat la moarte!

Condamnat la moarte... Scaunul electric... Curentul... Crisparea... Carbonizarea... Dumnezeul meu, mă sufoc!... Vreau apă, un pic de apă!...

Nu sunt ucigaș!... Nu sunt criminal! M'auziți? Nu sunt criminal!...

Și totuș, am luat viața propriului mei frate... Trebue să-mi primesc pedeapsa...

Blestemat fie ceasul în care m'am născut!... Blestem să cadă pe capul oamenilor, cari mi-au infiltrat gelozia în suflet!...

A venit pastorul să mă binecuvinteze. Aș fi vrut să-l sugrum pe acest pastor... Religia? Un moft... Dac'ar fi existat o putere dumnezeească, m'ar fi împiedecat să ajung aici. Nu, nu există Dumnezeu! Infernul e stăpân pe netrebnicia omenească...

CEASUL MORȚII.

Se aude la intervale măsurate un orologiu public, care-mi numără clipele ce mai am de trăit.

Sus: *Citirea sentinței de condamnare;* St.: *Soția celui condamnat.*

Am început să mă obicinuesc cu ideea morții. Am citit cândva într'o carte, că viața unui om durează cam o secundă de-a noastră, în raport cu angrenajul și vârsta Naturii. Mi-am dat iarăș seama că toate plăcerile pământești sunt iluzii. Viața e un sbucium continuu, o luptă titanică, o serie de mizerii și suferințe. Și rezultatul final e acelaș: moartea fiecărui individ, mai devreme sau mai târziu. Dacă toți ajungem la acelaș desnodământ, dacă niciunul nu e scutit de tributul fatal, de ce m'ar mai înfricoșa ideea morții?

Incerc să privesc totul cu resemnare...

...Să nu mă chinuiți!... Omorîți-mă, dar nu mă chinuiți! E ultima mea dorință și rugăminte!...

Siniștrii mei călăi așteaptă să mă conducă în camera execuției. Mi-a sunat ceasul de pe urmă... Le-am cerut doar voie să mai notez ceva pe aceste file. Dar nu mai am puterea să raționez. Imi fac curaj și totuș tremur din tot corpul...

Să nu mă chinuiți!... Dumnezeule ia-mi viața repede!... Ce nesocotință să mă revolt contra religiei!

Doamne, iartă-mi păcatele!...

JAMES HARRISON Inchisoarea Centrală
New-York, 5 Noembrie 1930 Celula 23

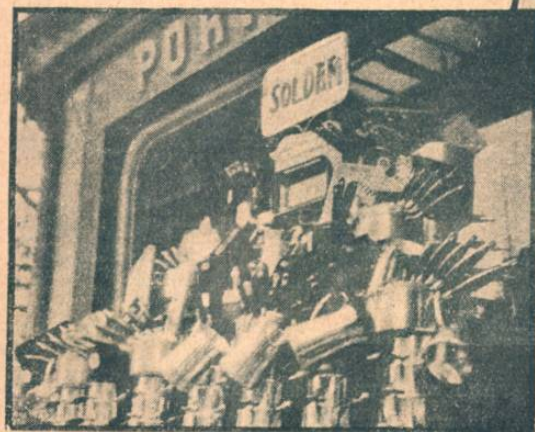

CRAHURI... CRIZĂ... DUMPING..

Stânga: *Str. Quincampoix in ziua fondării* și jos: *aceeaș stradă în ziua crahului.*

O soldare; Sus st.: *Jean Law.*

NIMIC nou sub soare, nici chiar „bom"-urile și „crah"-urile, care ni se par ca adevărate fenomene ale secolului în care trăim. Ne înșelăm mult, căutând să ne plângem pe toate căile că numai generația noastră a fost năpăstuită de asemenea nenorociri financiare. Criză economică și crah-uri bancare au existat decând s'au lansat banii și de-alungul epocilor istorice s'au semnalat exemple de criză și mai acută decât aceea pe care o resimțim noi astăzi. Prin urmare, nu suntem primii și — cu siguranță — nici ultimii năpăstuiți.

Prăbușiri financiare, stagnare economică și mai ales speculație de bursă, s'au observat încă de pe vremea vechei Rome, când plutocrații, avizi după lovituri fabuloase, nu s'ar fi deosebit decât prin vestminte de bancherii moderni. Publicanii, acei maniaci ai arginților, dirijau societăți puternice și-și centralizau operațiile de speculă în Forum, așa cum fac astăzi la bursă, speculanții în haine negre. Dela ei dealtfel s'a moștenit și vocabularul oamenilor de finanțe, nefăcând decât să li se traducă expresiile *(mergere, mensam evertere).*

In timpul acestei perioade sbuciumate, toate averile particulare, până la micile economii ale plebei, erau interesate în speculații și apoi, anexate tezaurului public: *Publicum.*

Având nevoe de capitaluri importante, ca să poată finanța execuția diferitelor lucrări de mine, cariere, saline, furnituri de arme, sau alte afaceri ale Statului, publicanii își trimiteau *argentarii (nummularii)* care pledau pentru convingerea capitaliștilor de a investi bani prin acțiuni în cutare sau cutare întreprindere. Dela acești argentari se trag agenții de schimb de azi, a căror misiune nu diferă câtuș de puțin, de a strămoșilor lor întru profesiune.

Și în modul acesta și-a făcut apariția valoarea mobiliară. Fiecare cetățean ținea să participe la beneficiile concesiunilor adjudecate de publicani, a căror influență nefastă se exercita nu numai asupra poporului, ci și asupra guvernanților, asupra statului.

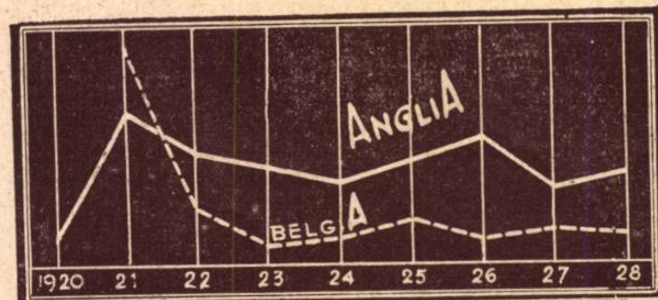
Banii adunați și investiți în întreprinderi, depindeau de politica economică a statului. Dacă politica dădea greș, ruina bătea la așa depunătorilor. A rămas chiar celebră acea prăbușire financiară, dela Roma, provocată de criza economică și politică dintre anii 664—690, care a fost considerată ca primul mare crah înregistrat de istorie.

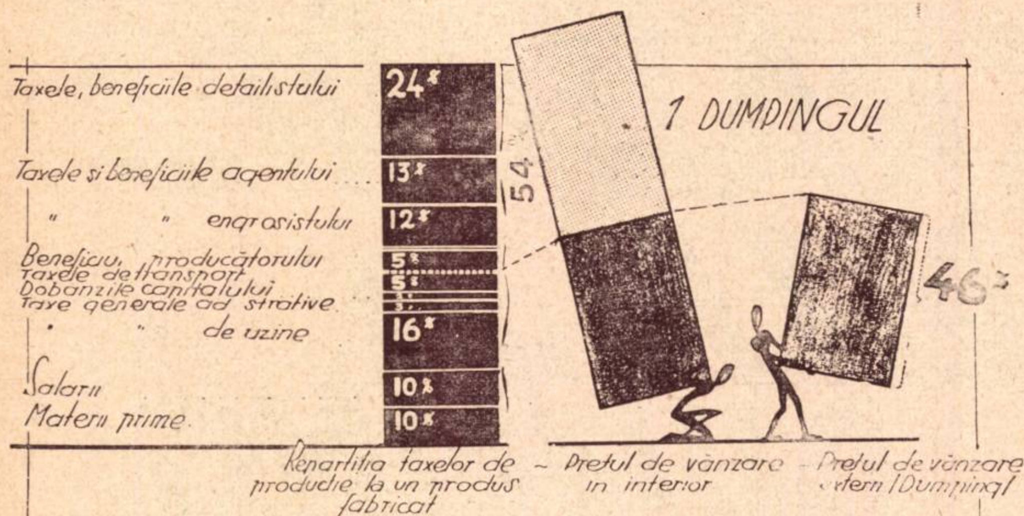
UN ALT CRAH FORMIDABIL

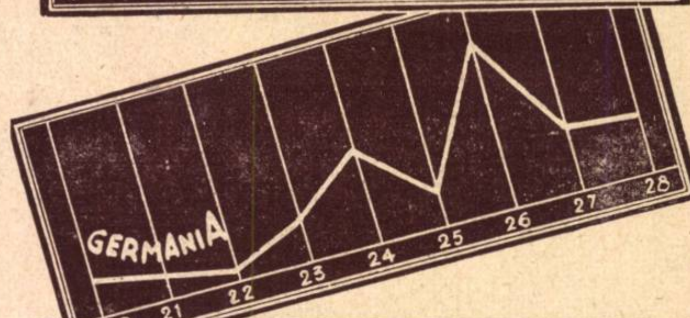
Multe secole mai târziu — cercetând tot documentele istorice — îl găsim, în Franţa, pe acel faimos Jean Law de Lauriston, un aventurier de prima clasă, dar în acelaş timp un om cu un spirit extraordinar, în domeniul finanţelor.

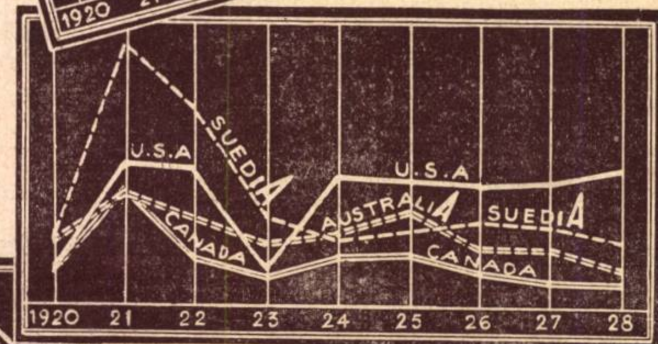
Când Jean Law venise la Paris, finanţele Franţei se aflau în cea mai precară situaţie, din cauza conducătorilor nepricepuţi. Efectele regale pierdeau la schimb între 70 şi 80% şi tabloul bugetului cât şi al tezaurului, arătau deficite de sute de milioane. Comerţul era ruinat, satele şi oraşele cufundate în mizerie, trupele fără soldă.

Regentul acceptă o bancrută generală şi momentul fiind propice, Law obţine autorizaţia de a constitui o bancă uriaşă, cu ramificaţii în toate ţările. care

urma să garanteze şi valoarea reală a bancnotelor.

Şi astfel, având la bază un capital de 6 milioane doar, Law pune totuş în circulaţie bancnote în valoare de 60 milioane. Dar nu se mulţumeşte cu atât, dealtfel cum fac toţi prestidigitatorii finanţelor. In August 1717, cincisprezece luni după fondarea băncii generale, Law crează Compania Indiilor Occidentale, care urmează să exploateze Luisiana şi importul castorului din Canada. Afacerea reuşeşte şi doi ani după aceea, compania îşi asigură administraţia şi fabricaţia monedelor. Valoarea acţiunilor creşte vertiginos. In rue Quincampoix unde se află banca, animaţia e ameţitoare. Se cumpără, se schimbă, se bate lumea pentru hârtiile a căror valoare creşte necontenit. Agenţii speculează, căci orice exagerare e admisă; fiecare individ vrea să se îmbogăţească într'o zi, într'o oră. Nu rămâne om, care să nu fi cumpărat acţiuni, contribuind prin aceasta la formarea unui capital de 9 miliarde de lire.

NORVEGIA
1920 21 22 23 24 25 26 27 28

In curând însă, se află că totul n'a fost decât o mistificare. Confruntându-se fictivul cu realul, acţiunile nu mai au nici o valoare. Crahul e formidabil. Law trebue să se ascundă, ca să nu fie linşat de mulţimea furioasă, în disperarea ei desnădăjduită.

INFLUENŢELE CRAHULUI ASUPRA STĂRII ECONOMICE

Dela Jean Law şi până astăzi accidentele financiare s'au ţinut lanţ, în toate ţările, culminând în anul 1882 prin celebra catastrofă a Uniunii Generale (de-atunci şi numele de *crah)* apoi prin afacerile: Panama, Rochette şi altele.

Numai America rămăsese oarecum la adăpostul loviturilor financiare, până acum un an, când am avut de inregistrat şi aici faimoasa debandadă din Wall-Street şi după care au urmat, zi cu zi, altele destul de importante.

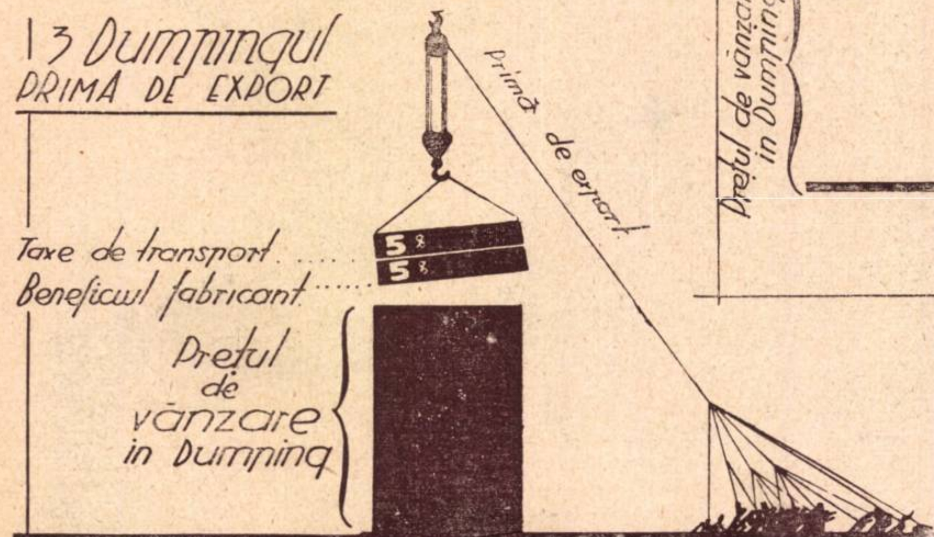
Influenţele manevrelor financiare dictează însă îndeaproape situaţia economică a unui stat.

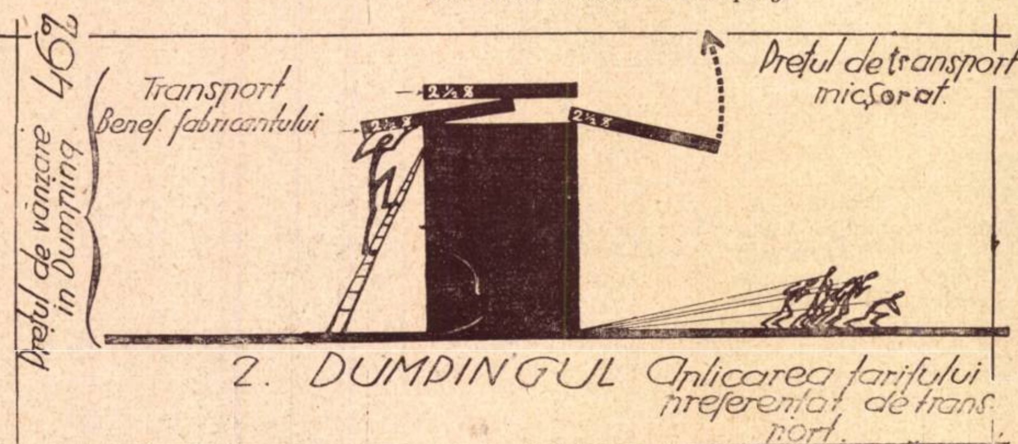
Sus şi st.: *Diagrame reprezentând evoluţia şomajului in diferite ţări.*

S'a observat astfel că între anii 1924—1929, când bursa dela New-York prospera vertiginos, domnia în Statele Unite o prosperitate rar întâlnită şi cetăţenii de cea mai modestă clasă socială îşi vedeau acel „standard of life" ridicându-se pe zi ce trecea. Consumaţia individuală, demi-luxul şi chiar marele lux, creşteau văzând cu ochii şi absorbiau produsele fabricilor, în cantităţi mereu crescânde. Industria comerţul şi toate celelalte afaceri prosperau neîncetat, pe măsura succeselor pecuniare, de la bursă. Oamenii fără slujbe erau plasaţi repede, pentrucă producţia din ce în ce mai mare, cerea mâini de lucru. Insfârşit, statul nu avea a se plânge câtuş de puţin, de situaţia economică.

Dar, a intervenit cu brutalitate prăbuşirea din Wall-Street, cu pierderi de miliarde de dolari. Din clipa aceea comerţul a stagnat, industria a trebuit să-şi diminueze producţia; de unde criza, supraproducţia deja aflată pe piaţă, şomajul, sărăcia...

Şi unde mai înainte americanii nu ştiau ce 'nseamnă mizeria feroce, azi, când criza economică le bântue vijelios ţara, se grămădesc cu miile la cantinele de ajutor sau vând cartofi la colţuri de străzi, ca să câştige cei câţiva cenţi, necesari hranei cotidiane.

Jos: *Două modele de dumping.*

N'a existat niciodată criză economică, fără să deslănţue o polemică vie în jurul acestui cuvânt: „dumping", a cărui etimologie este vagă şi depărtată.

Ce se înţelege prin dumping?

Se înţelege vânzarea mărfurilor în străinătate, nu sub cost, cum afirmă unii, ci doar pe preţuri inferioare vânzării din interiorul ţării de origină.

Rusia Sovietică ne-a dat, pe la sfârşitul anului trecut, cel mai puternic exemplu de dumping. Mai înainte avusesem ace-

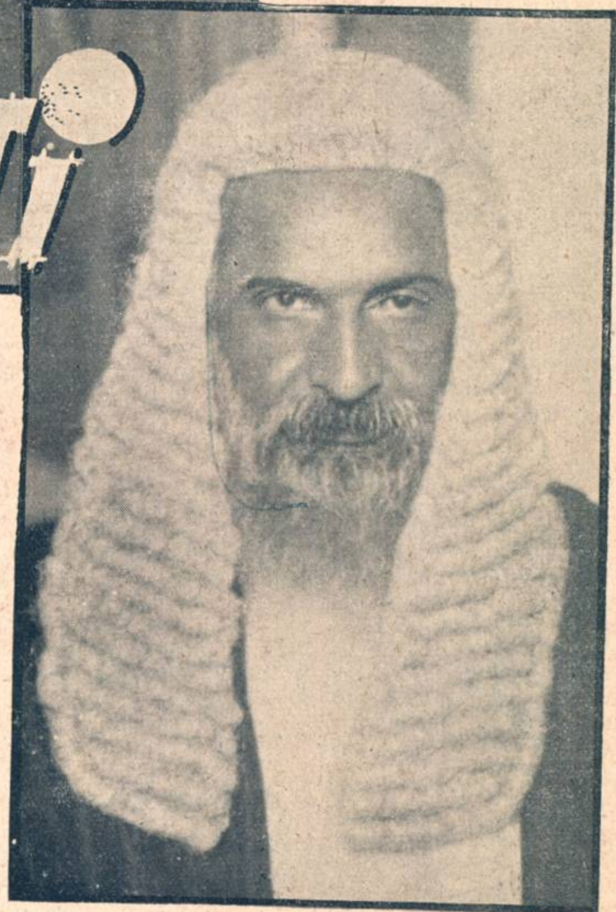
(Continuare în pag. 12)

Stânga: *Șoferii din Berlin sunt oameni practici. Astfel, un grup de 40 dintre ei, au format o asociație, instalându-și un telefon, prin care să primească chemările pasagerilor.*

Jos: *Patel, președintele Congresului indian, unul din cei mai importanți adepți ai lui Gandhi, a dat un edict din închisoarea în care se află depus, edict prin care interzice deocamdată orice manifestație a naționaliștilor.*

St. mijloc I: *Ministrul aviației italiene, d. Balbo conducătorul raidului escadrilei de avioane italiene, peste Atlantic, sbor care a reușit perfect.* II: *Max Schmelling a fost deposedat de comisiunea internațională a boxului, de titlul de campion mondial la toate categoriile, deoarece a refuzat să și-l apere, la provocarea lui Sharkey.*

St.: *Popasul unor skyori, în fața unui restaurant de pe vârful unui munte din Elveția;* dr.: *Sir Harry Mc. Gowan, — care din băiat de serviciu, a ajuns la o avere de 40 milioane L. st., — a fost ales în locul decedatului lord Melchett.*

24 Ianuarie, ziua Unirii

In fotografia de mai sus, vedem regii a trei generaţii. Regele Carol I, regele Ferdinand I şi regele Carol II, în cerc intim cu fostul ţar Nicolae II al Rusiei, familia regală română şi familia imperială rusă. Clişeul a fost luat cu ocazia vizitei fostului suveran al Rusiei, în ţara noastră.

24 Ianuarie 1859. Alexandru Ioan Cuza I, ales de divan domn al Munteniei, după urcarea sa pe tronul Moldovei, înfăptueşte în mijlocul unui entuziasm indescriptibil, Unirea Principatelor. Evenimentul a fost primul pas important, pentru desvoltarea ţărişoarelor dunărene, atât de greu încercate în decursul veacurilor, prin ocupaţiuni străine şi lupte crâncene între fraţii de acelaş sânge.

Domnia regelui Carol I cel înţelept a ridicat fostele principate române la rangul de regat şi la situaţia celei mei importante ţări din răsăritul Europei. Intr'adevăr, înflorirea ţării acesteia, binecuvântate de Dumnezeu, cu daruri naturale nepreţuite şi cu un popor blând, cuminte şi patriot totodată, a făcut ca marile puteri să se intereseze de soarta noastră, sprijinindu-ne în areopagurile internaţionale.

România prospera din zi în zi. Şi tot mai mare creştea dorinţa unei uniri cu fraţii de peste Carpaţi din Bucovina, şi din Basarabia, iar eliberarea lor de sub jugul străin devenia cel mai sublim ideal naţional.

A isbucnit apoi războiul mondial. Frenezia măcelului cuprinsese toate popoarele. Unii luptau pentru hegemonie, pentru dominaţia lumii, iar alţii pentru dreptate, pentru libertatea naţiunilor. Entuziasmul nostru era la culme. Dar ne legau tratate, convenţii şi am fost una din puţinele ţări, care nu le-am considerat simple „petice de hârtie".

Dar la 15 August 1916, regele Ferdinand I, cel Leal a tras sabia şi armatele române au trecut Carpaţii, pentru eliberarea fraţilor, de sub jugul străin, pe care-l purtau de secole.

Un război crâncen. Nobilul sânge românesc a curs în valuri, sub focul inamicului, populaţia din ţinutul ocupat vremelnic, ca şi cea refugiată în Moldova, a fost decimată de lipsuri şi de epidemii, dar curajul nu i-a scăzut nimănui. Idealul naţional trebuia înfăptuit.

La 1 Decembrie 1918, Ardealul, Bucovina şi Banatul au fost recunoscute ca făcând parte integrantă din regatul României, după ce în 1917 vitejia oşteanului român, a recucerit Basarabia.

Unirea tuturor românilor se înfăptuise.

Şi toate aceste date sacre, au fost contopite într'una singură: 24 Ianuarie, în vecii vecilor simbolul unirii tuturor românilor.

Şi aşa cum patrioţii s'au unit pentru idealurile naţionale din trecut, tot astfel trebue să se unească azi, pentru refacerea ţării.

Regele Carol II, iubitul nostru Suveran, cere azi unirea tuturor forţelor neamului, la o colaborare strânsă, la o înţelegere deplină, fără ură şi resentimente, pentru asanarea situaţiei noastre economice şi financiare.

Unirea sufletească a naţiunei, iată idealul viitorului nostru.

R. I.

Marele concurs de toalete
al revistei noastre

PRIMUL concurs în acest gen la noi în ţară, se anunţă ca o adevărată senzaţie printre gospodinele care vor avea prilejul să-şi arate marile lor calităţi de gust, combinate cu economie, în arta de a se îmbrăca.

După întrebările ce ni se pun şi înscrierile făcute, emulaţia e mare printre concurente, mai cu seamă că premiile oferite reprezintă o reală valoare, pe aceste timpuri de criză.

Ultimele dispoziţii ale concursului au fost fixate după cum urmează:

Candidatele se vor prezenta Duminică 25 Ian., în faţa Juriului în marile saloane de sus ale cunoscutei Case de mode şi confecţiuni AU GOUT PARISIEN din Calea Victoriei.

Concurentele vor concura personal, îmbrăcate cu rochiile pentru concurs.

Premierea va fi după cum urmează: Cine va purta cea mai frumoasă şi totodată cea mai relativ eftină toaletă de seară, confecţionată în casă, personal, va primi premiul I: o rochie de dantelă neagră de seară, de la una din cele mai mari case de modă din Capitală.

La acest premiu important, Casa de Mode Au goût parisien *adaogă, un evantail superb din pene de struţ, în valoare de trei mii de lei.*

E un dar pentru care Direcţia „Realităţii Ilustrate" exprimă vii mulţumiri.

Concurenta care va prezenta cea mai ieftină şi mai frumoasă rochie de plimbare sau după amiază, lucrată personal, va primi 5 metri crêpe de chine calitate superioară.

Cât despre premiul al III-lea, consistând în trei metri de stofă de lână bună, el va fi acordat concurentei ce va prezenta o rochiţă de stradă simplă, dar cu gust lucrată de ea. Se cer numai facturile de la magazinele unde s'au cumpărat stofele, pentru rochiile de concurs, spre a stabili ieftinătatea lor.

Juriul ce va decide asupra toaletelor concurentelor, va fi format din mai multe doamne şi domnişoare.

Inscrieri la concurs se primesc până în seara de 23 Ianuarie curent la redacţia Revistei „Realitatea Ilustrată", palatul Adevărului, str. Const. Mille, 11.

Crahuri... Criză... Dumping...

(Urmare din pag. 10)

laş exemplu dela englezi, prin exportul cărbunilor.

Dumpingul este *un efect* al crizei pentru unii şi în acelaş timp, *o cauză*, pentru alţii.

Când producţia a devenit superioară consumaţiei interioare, ca să se evite criza economică şi inclusiv şomajul, se încearcă plasarea mărfurilor peste graniţă, la preţuri de concurenţă. Se vinde producţia în cost pentru străinătate, spre a se menţine preţul şi situaţia în interior.

In primul caz, operaţia e făcută de însuş producătorul, care socoteşte în modul următor: 10 la sută pentru materia primă, 10 la sută pentru salarii, 16 la sută cheltueli generale ale uzinei, 3 la sută cheltueli administrative, 5 la sută cheltueli de transport şi 5 la sută (nu întotdeauna) procent al capitalului investit. Aşa că pentru export, articolul revine în total la 46 la sută din preţul vânzării interioare, adică se scad dintr'odată 54 la sută, ca să se poată bate orice concurenţă.

In al doilea caz, statul varsă producătorului o primă de export, pe care o scoate din mărirea impozitelor. Statul vinde apoi marfa în străinătate, fără ca producătorul să-şi micşoreze beneficiul şi menţine în schimb situaţia economică a ţării, înlăturând criza şi şomajul.

Insfârşit tot statul intervine ca taxele de transport pentru obiectele destinate exportului, să fie simţitor scăzute.

Dar statele mai recurg uneori la dumping şi pentru motive care nu sunt pur economice.

Este de multeori o necesitate politică, de a desvolta sau a menţie o industrie absolut indispensabilă ţării, în timp de războI. Pedealtă parte e foarte util, ca un stat să-şi asigure plasarea producţiei în străinătate, spre a-şi dovedi influenţa relaţiunilor politice, în care scop şi participă popoarele la acele expoziţii internaţionale, ale căror pavilioane costă sume fabuloase, ce nu se acoperă niciodată.

Tot dumping — într'o proporţie mai mică, — este şi vânzarea în sold sau lichidarea, cum i se mai spune, pe preţuri reduse la unele magazine mari. Dumpingul face deci, parte din arsenalul de care dispun comercianţii, spre a lupta contra crizei economice. Sub regimul cererii şi ofertei, adică al concurenţei, e fatal ca fiecare să facă un efort, spre a-şi desface marfa, aşa că orice campanie dusă vreodată contra dumpingului, n'a dat rezultate satisfăcătoare, deoarece cum se iveşte criza, procedeul e inevitabil.

Atât că dacă pentru ţările care practică dumpingul, situaţia economică e staţionară, pentru cele care sunt invadate cu producţia de concurenţă venită din afară, înseamnă dezastru, dacă nu reuşesc să-şi contrabalanseze exportul.

Din toată afacerea aceasta însă singurul care într'adevăr profită, este *consumatorul*, pe care nu-l jenează deloc micşorarea preţurilor ci din contră....

UNIUNEA ECONOMICĂ

Pentru a evita toate aceste turburări provenite din concurenţă, câţiva oameni politici, s'au gândit la o uniune economică europeană.

Sunt trei fapte internaţionale, care pledează pentru această idee: Mai întâi şomajul.

După ce s'a ivit mai în toate ţările, prin anul 1920, şomajul a diminuat simţitor, rămânând în stare de fenomen cronic, doar în Anglia. De patru ani însă, acest şomaj a căpătat un caracter universal şi oamenii de specialitate au ajuns să se întrebe dacă nu sunt la bază cauze internaţionale şi dacă nu s'ar putea remedia prin armonizarea producţiei cu consumaţia în toată lumea.

Este apoi memorandum-ul Briand, pentru federaţia politică a Statelor europene, care s'ar putea inaugura mai curând pe cale economică.

Şi al treilea fapt este noul tarif vamal american, zis tariful Hamley-Smoot.

Destinat să protejeze producţia americană, contra concurenţei străine, prin stăvilirea importului, acest tarif loveşte grav în toţi exportatorii europeni.

Cu alte cuvinte, americanii boicotează producţia europeană. Ce rămâne europenilor de făcut, decât să riposteze cu aceleaşi procedee ?

JOSEPH DE SAXA

O haină din piele de şarpe

Goana după original este foarte mare în Statele-Unite. Americanii se întrec în a produce ceva original.

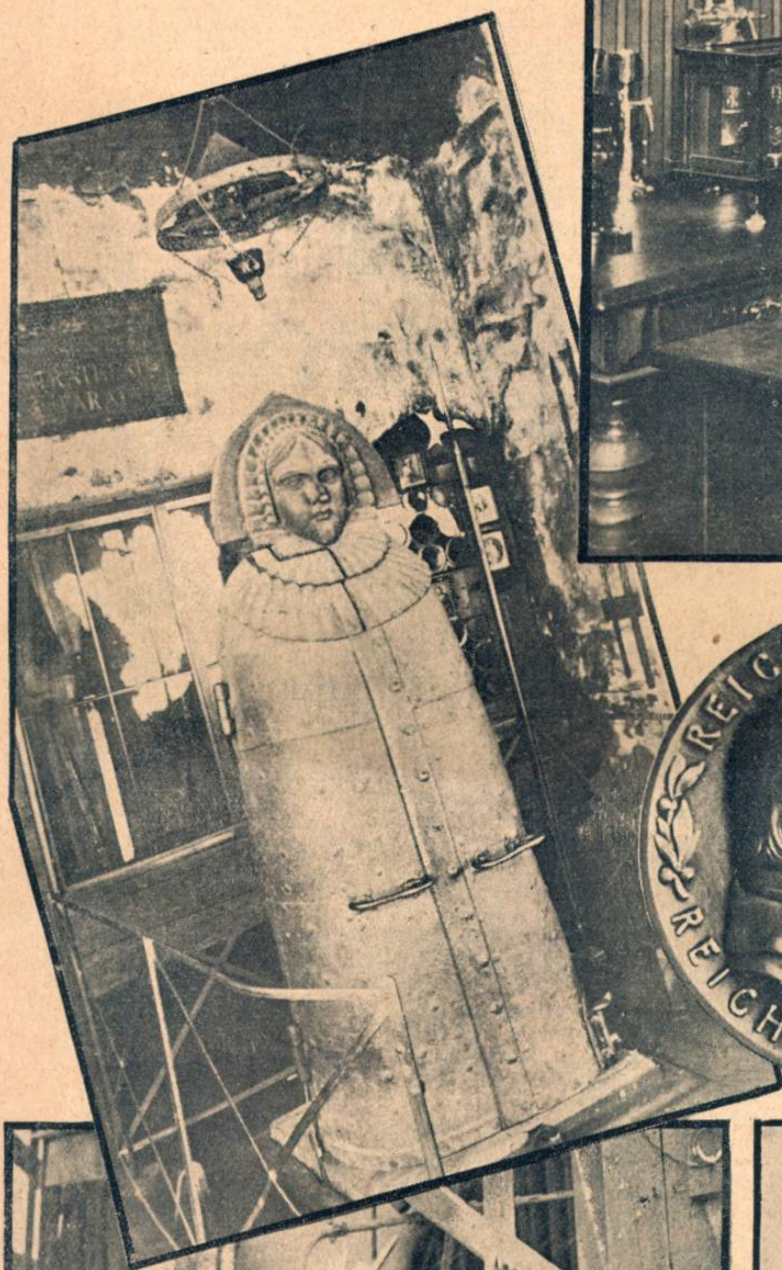
Dăunăzi a provocat o enormă senzaţie la New-York apariţia vânătorului Peter Slemith. Acesta era îmbrăcat într'o haină făcută în întregime din piele de şarpe.

Dar nu numai pantalonii, jacheta sau vesta sunt din acelaş material, ci şi cămaşa, gulerul, butonii, pălăria, bastonul, pantofii, etc.

Pentru facerea acestei haine, au fost ucişi sute de şerpi.

Faptul acesta a avut însă o urmare neaşteptată: moda hainelor din piei de şarpe a început să prindă.

Din toată lumea

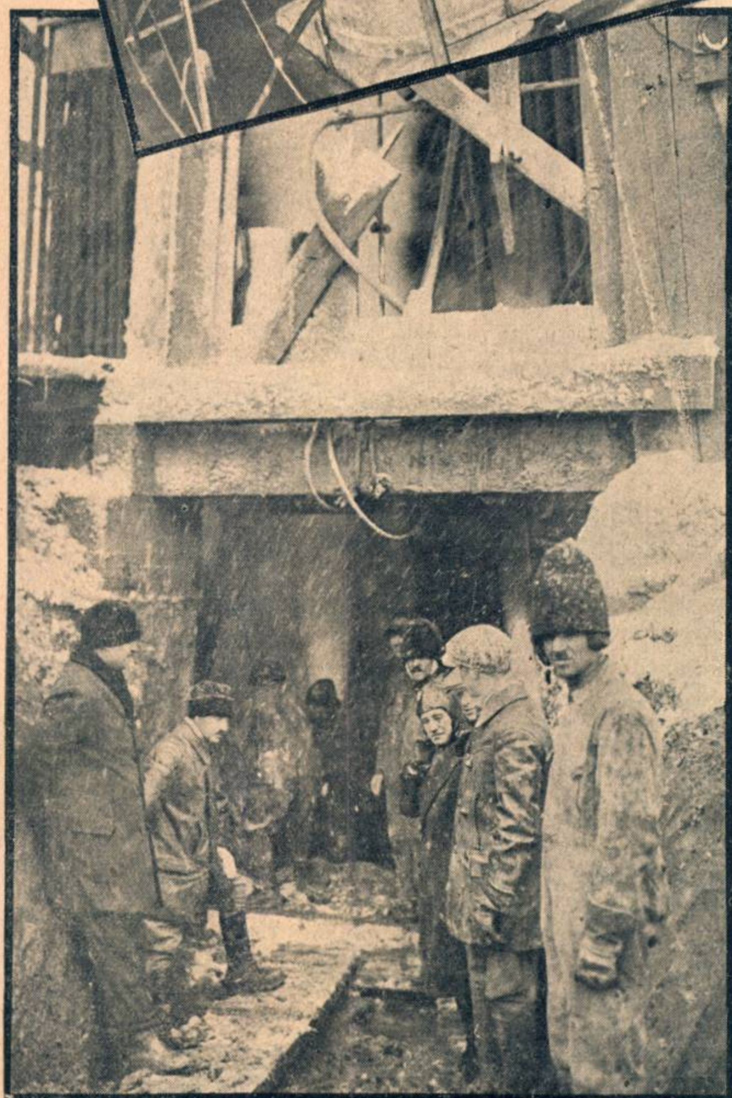

Sus dr.: *Impachetarea unei mici cantități de radiu, se face la adăpostul unei cutii de sticlă, care apără capul și corpul ambalatorului, de radiațiile-i vătămătoare;* Sus: *Monetăria bavareză a lansat o medalie comemorativă pentru jubileul de 60 de ani, dela fondarea „Reichului". Medalia reprezintă pe Bismark și pe Hindenburg.*

Sus: *Principele Nicolae în costum de aviator, pe care l'a îmbrăcat la o recentă festivitate aviatică.*

Stânga sus: *„Fecioara de fier" teribilul instrument de tortură al Evului Mediu a fost... falșificată. Intr'adevăr, ultimele cercetări făcute în privința acestei piese, care se află la muzeul din Nürnberg, au dovedit că „fecioara" a fost fabricată abea în anul 1867.*

Stânga jos: *După o teribilă erupție de gaze, — care a pus în primejdie întreaga regiune, — sonda dela Scăeni-Boldești a fost închisă, printr'un dispozitiv special, care a captat emanațiunea.*

Supliment

cu prilejul deschiderii expoziției de arte plastice

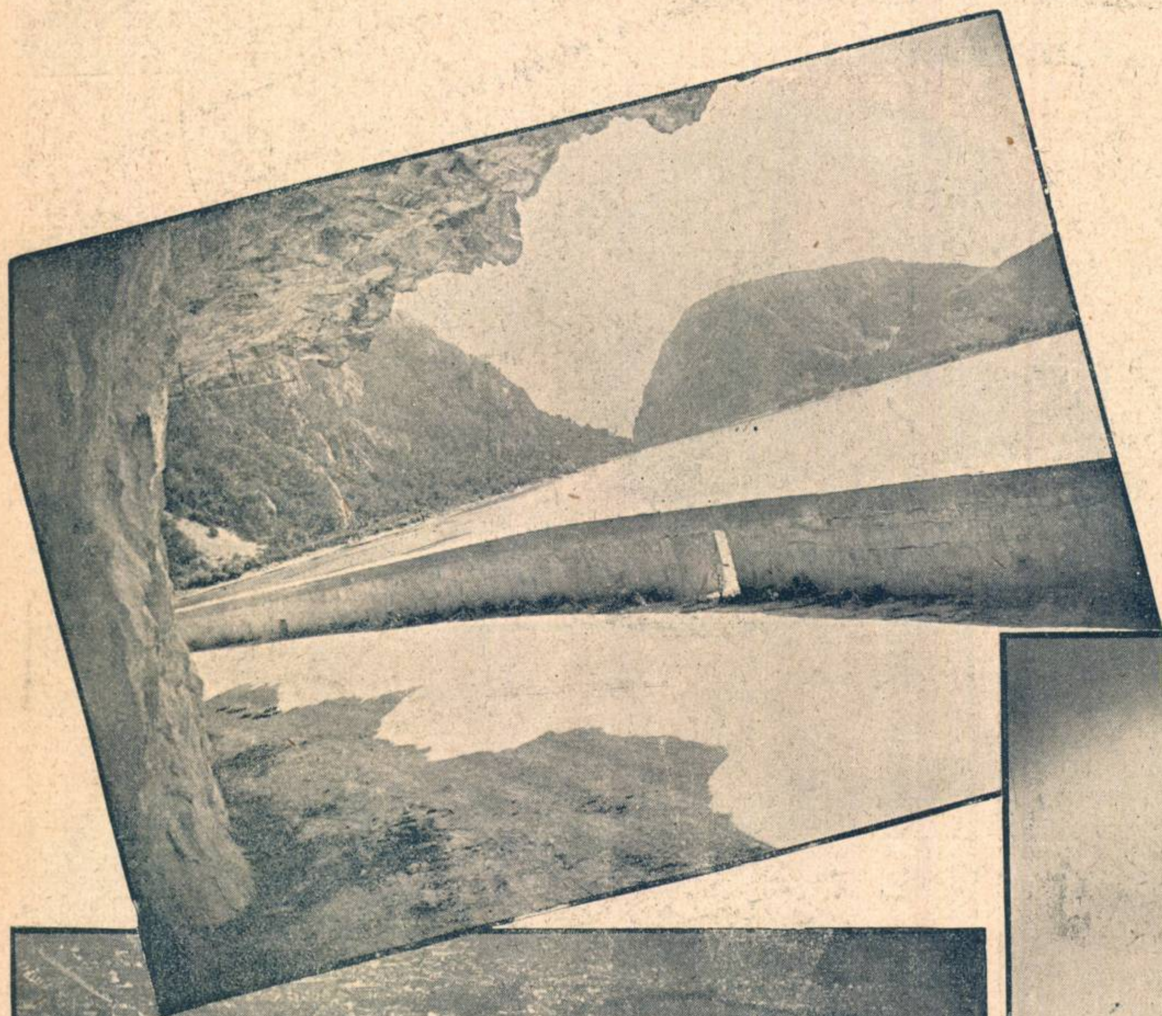
Vedere pe Dunăre, cu drumul înspre Porțile de Fier. Fotografia e luată dintr'una din grotele în piatră, care se găsesc pe marginea șoselei, făcând spaimă și stârnind admirația călătorului.

O fotografie luată de pe muntele Tâmpa, cu perspectiva generală a orașului Brașov. In planul din stânga, se vede o parte a pieții principale, unde se găsește și primăria. In planul din dreapta, o atitudine temerară pe o stâncă abruptă, sub care se deschide o prăpastie de peste 80 de metri.

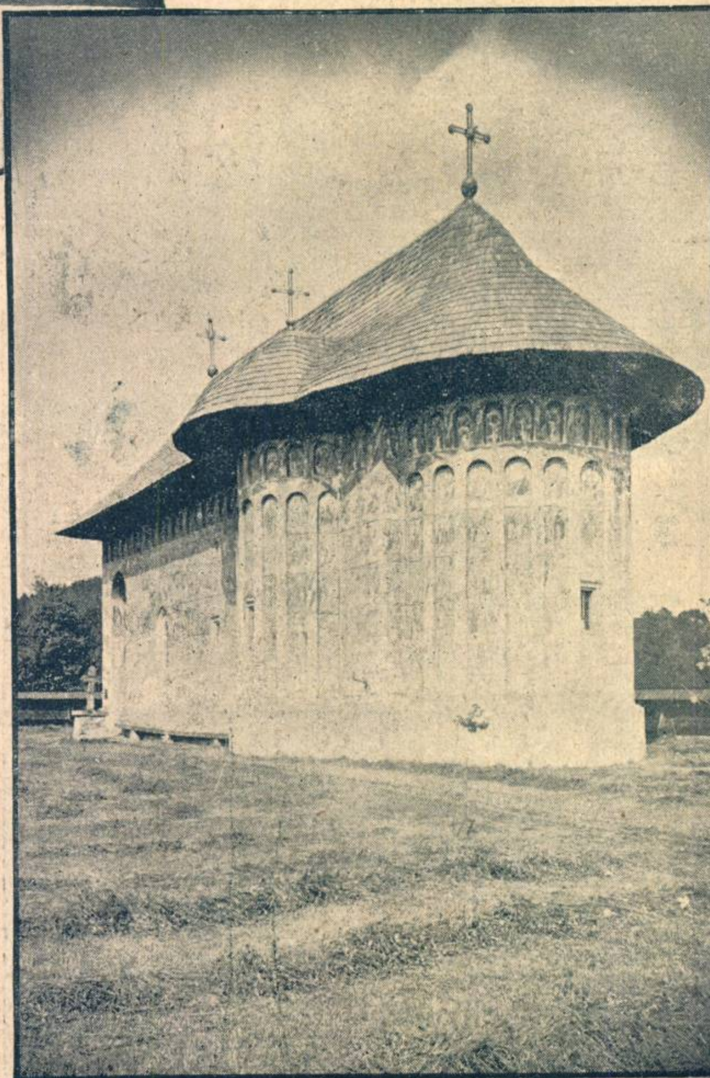
O biserică din Bucovina, înrudită ca factură cu lăcașul dela Gura-Humorului, având picturi murale pe pereții exteriori, picturi care s'au conservat într'o perfectă stare.

E privită ca unul din monumentele interesante ale artei noastre religioase; se remarcă faptul că este lipsită de clopotniță.

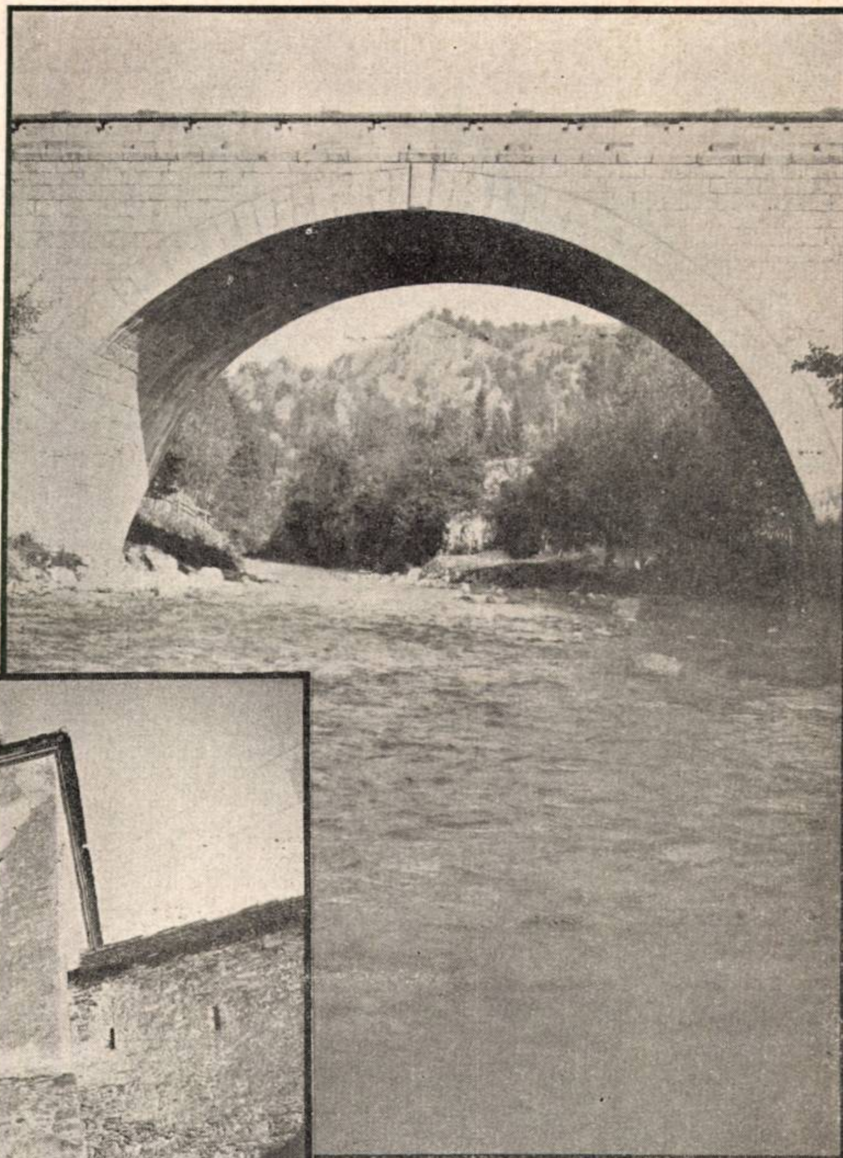

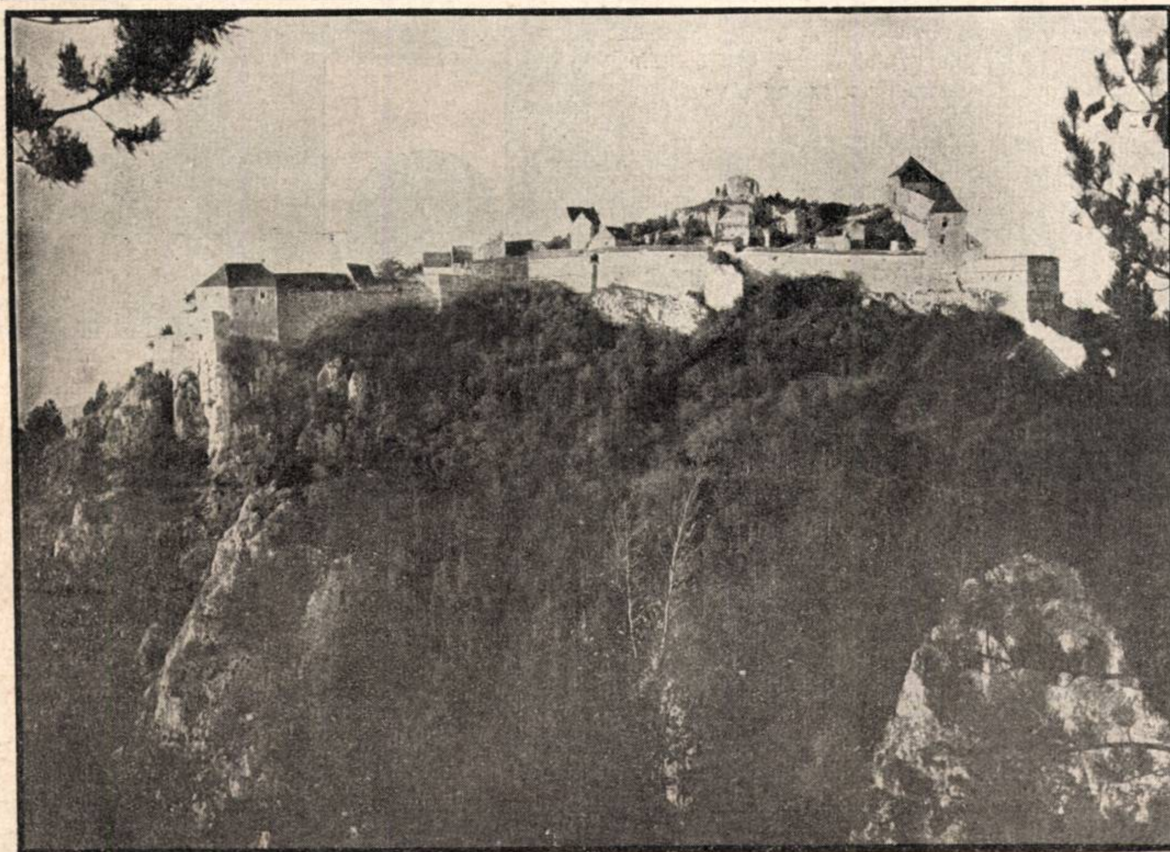

Sus: *Tipuri de țărănci din ținutul Tismanei;* Jos: 1. *Portal vechi în cetatea Sighișoarei;* 2. *Vedere in spre cetatea Râșnovului.*

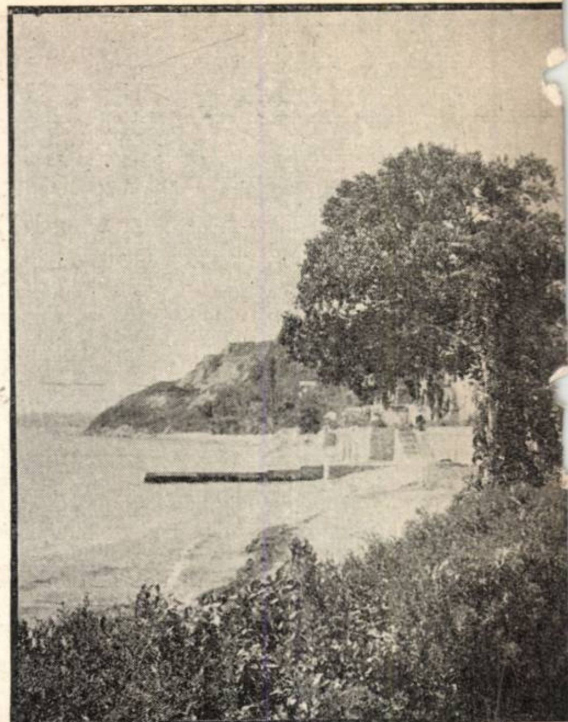

Sus: *Pod peste Dâmbovița.*
Jos: *Pepelea.*

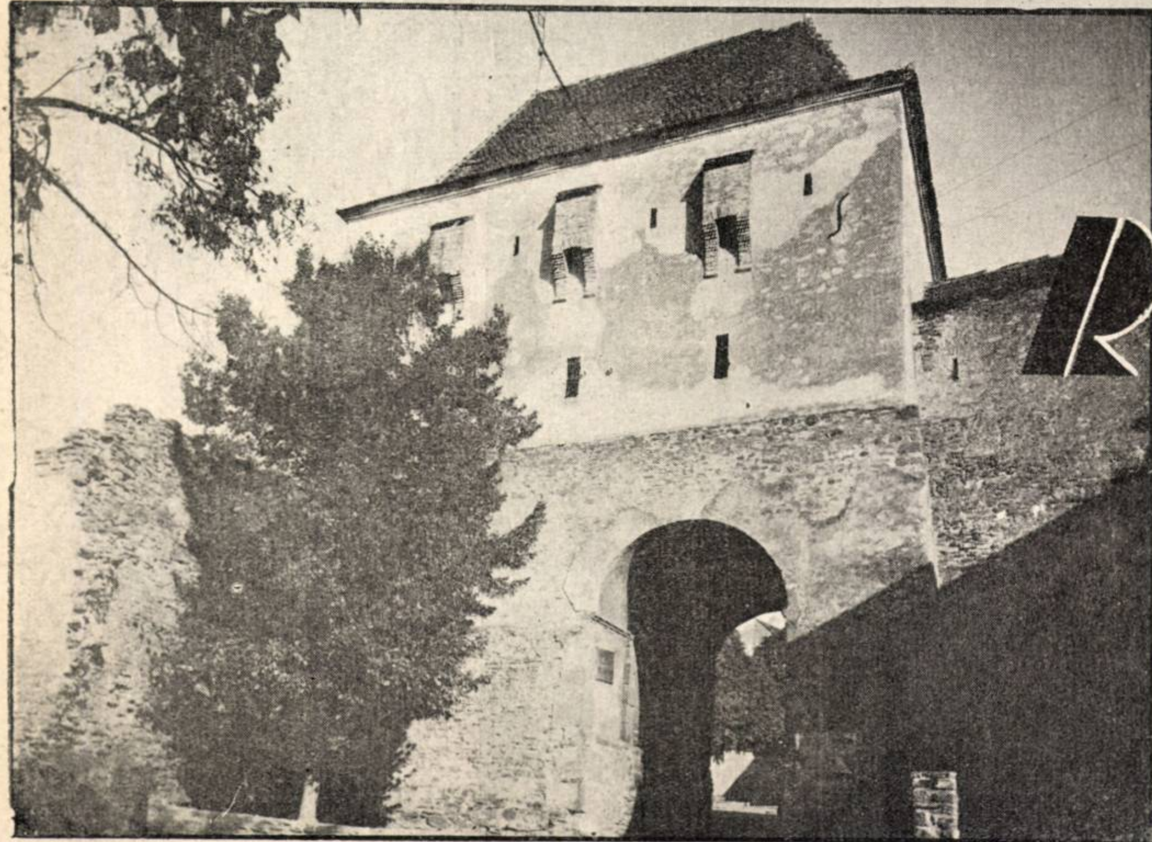

Sus: *Turnul lui Ţepes din Parcul Carol.* Dreapta sus: *La Balcic.*
La Mijloc: *Spre Porţile de fer.* Dreapta mijloc: *La Sighişoara.*
Jos: *Poartă veche din Ardeal.*

ROMÂNIA

DE CURAND *un mare artist al fotografiei, spunea cu drept cuvânt că nimeni nu mai contestă peliculei caracterul ei de artă consacrată.*

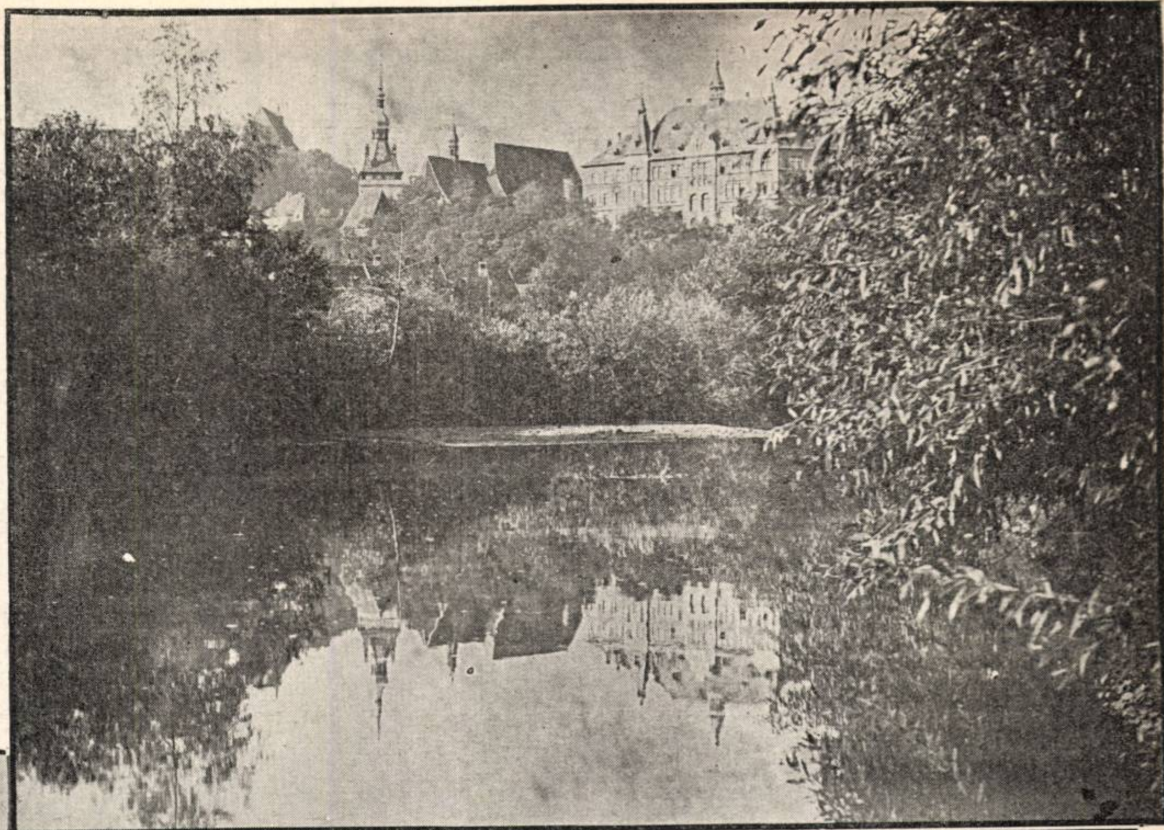
Şi dovadă că e aşa e faptul că astăzi fotografia îşi are criticii ei, eseiştii ei, umoriştii ei; şi pe deasupra clasificării in profesionişti şi amatori, augurii ei însufleţiţi.

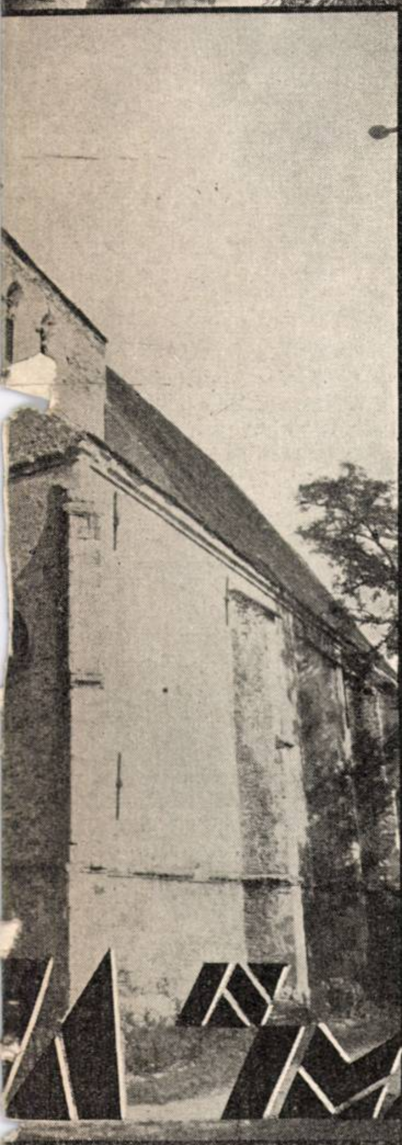
Pictura şi fotografia şi-au dat mâna şi pot merge un drum frumos.

Pentru varietatea şi splendoarea pitorescului românesc, era necesar un Grigorescu. Şi l-am avut.

Dar acolo unde un Grigorescu refuza să mai acorde tonalităţile, unde chiar un Vlahuţă în a sa „România pitorească" se îndepărta dela un peisaj, fiindcă nu mai era al nostru, a intervenit obiectivul cercetător dar neselectiv al fotografului amator. Şi am avut am putea spune o întreagă literatură de fotografii mai mult sau mai puţin reuşite în alegerea peisa-

A ÎN IMAGINI

de **EM. BEREA**

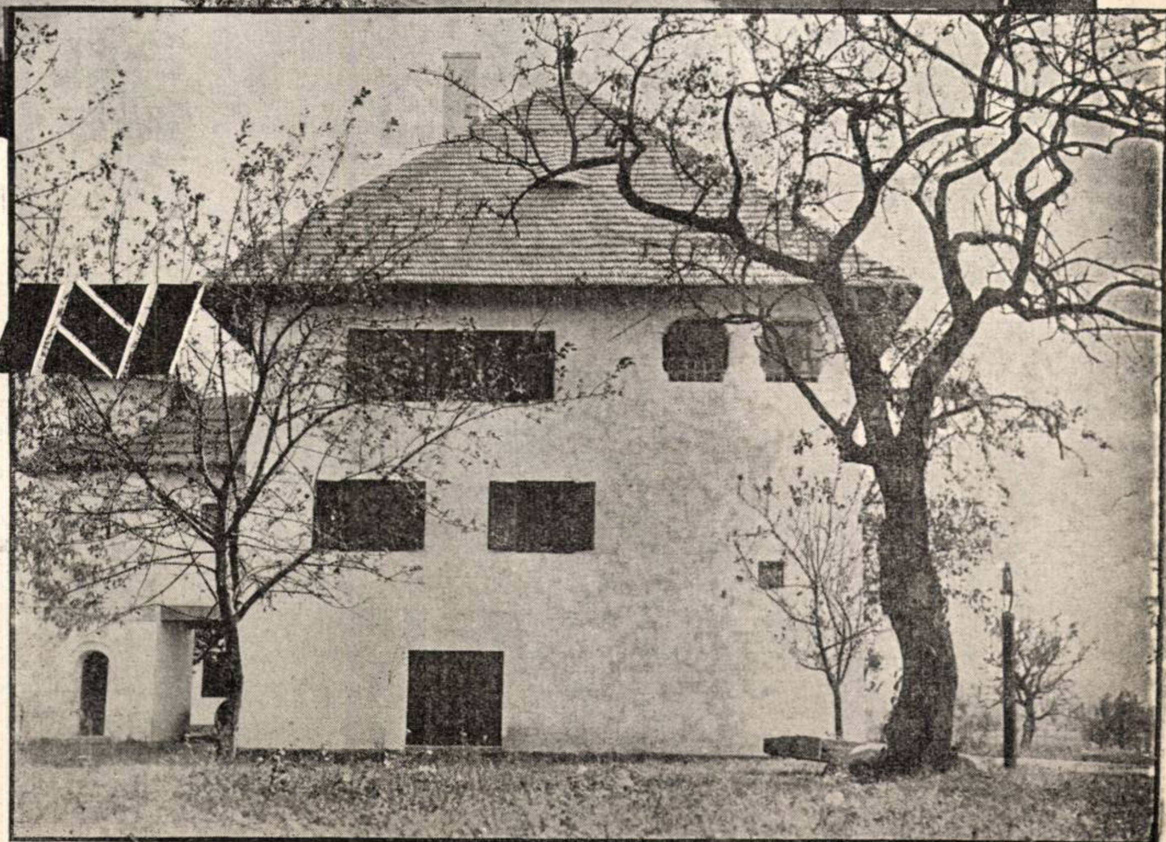
giului, dar sigur, inferioare în executarea lor.

Aceasta ne-a făcut îndestul rău, două sau trei decenii de-arândul.

Fie că erau fotografii în alb și negru, fie că erau cromolitografii, reputația frumuseților naturale ale țării noastre a fost apăsată de această cohortă de poze aproximative, imprimate cu clișee proaste, pe-o hârtie imposibilă.

Deaceia oamenii de gust, căci slavă Domnului, sunt și de aceștia în România, au așteptat cu nerăbdare pe cineva care să le dea imaginea proaspătă și reală a patriei.

Acel cineva, o știm astăzi, este un mănunchiu de artiști și de elemente de elită, recrutați printre colaboratorii d-lui Eugen Filotti la președenția consiliului de miniștri. Ei au organizat în colaborare cu oficiul de turism o expoziție al cărei vernisaj va aureola în ziua de 24 Ianuarie și pe care o intitulează „România în fotografie". Este prima încercare de acest gen în țara noastră.

Sus: *Perspectivă la Sighișoara.* La mijloc: *După vâltoarea Porților de Fier.* Jos: *Culă oltenească în Gorj.*

(Urmare din pag. 17)

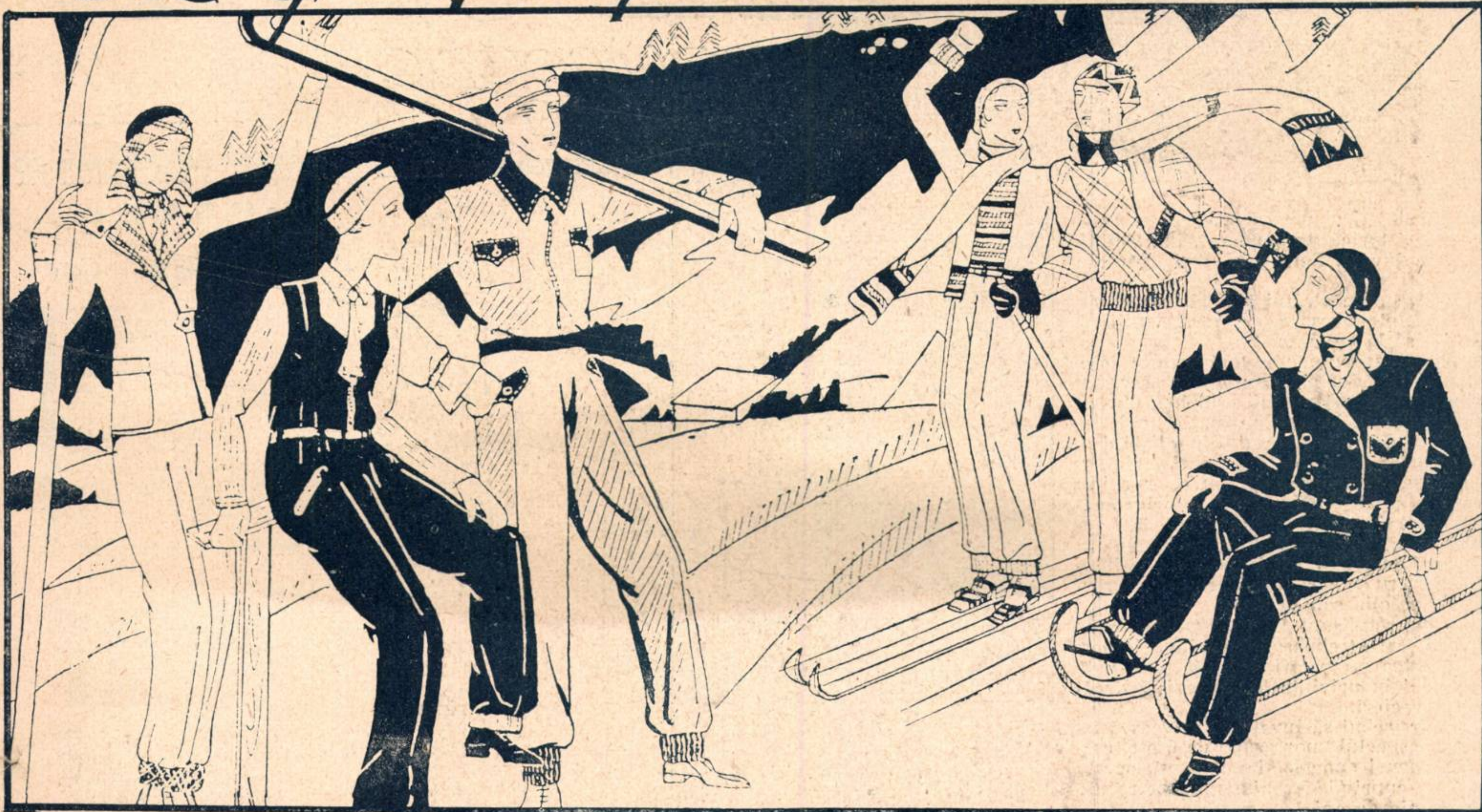
Mergeți și admirați în cele peste 3000 de fotografii culese de-alungul meleagurilor țării, imaginea adevărată, clară, dar cu cât mai frumoasă a unor colțuri de natură care vorbesc mai bine decât orice propagandă

Veți întâlni chipuri autohtone și felurite atitudini ale naturii noastre, aci blândă, aci răsvrătită, pretutindeni însă plutind acest ce, care lipsea altădată, pe care îl găsim însfârșit: un fior de artă la meșteșugarul fotograf, un specific românesc în aceste imagini pe care le recunoaștem într'adevăr ale noastre.

EM. BEREA

St.: *Pod și cascadă la Posada, în apropiere de Sinaia.*
Jos: *Palatul Regal dela Mamaia, reședința de vară a Suveranului. In primul plan un câmp de flori, care-au crescut pe un teren nisipos.*

Eleganța sporturilor de iarnă

SUNT *numai câți-va ani de când o mână de tineri și domnișoare din elită, având în fruntea lor o principesă de sânge regal, au descoperit că dealurile înzăpezite ale Sinaiei noastre, pot avea tot atât farmec și o atracție cel puțin egală ca și Saint-Moritz, sau alte stațiuni de iarnă. Timid la început, debutând numai cu bobul, apoi cu skyul plin de viață, lansat de intrepizii membri ai I. N. E. F.-ului sportul de iarnă din frumoșii noștri munți, a luat din an în an avânt și astăzi oricine face parte din societatea unde fie-care se cunoaște, petrece, dansează, flirtează împreună, se crede dator să facă micul sau marele său stagiu, în hotelurile supra încălzite din alba Sinaie.*

Ca orice lucru la modă, sportul de iarnă a avut și el eleganțele, noutățile, cochetăria lui, în materie de toaletă.

La debut, surâzătoarele adepte ale bobului și skyului s'au mulțumit să se arate în jupe groase de tricou, în pullovere cu nuanțe țipătoare, mai mult sau mai puțin evidențiate, deosebindu-se încă prin nota feminină a ansamblului, de tovarășii lor.

Astăzi însă lucrurile s'au schimbat. Ca și la plaje, vara, iat-o și pe munte la fel îmbrăcată cu partenerii ei de sport. Mai cochet, mai elegant, e drept, dar totuș în haine bărbătești.

Se pare că nu numai dorința de a avea o înfățișare bărbătească, a decis pe sportivele noastre la portul pantalonilor, ci experiența. Lăsând la o parte orice prejudecăți învechite, sportiva de azi s'a convins că jupa nehigienică de eri, ori din ce material va fi fost croită, nu putea egala confortul costumului masculin. Deci, pantofi groși, cu talpă țintuită, pantaloni din stofă rezistentă, din gabardină, piele, sau postav. Veste cochete la fel, peste pullowere de lână, iată costumul favorit, în care vizitatoarele Sinaiei intră de dimineață și nu-l mai leapădă până seara.

Totuș și aci cochetăria, fantezia, își poate găsi un liber curs.

Aci, într'un rever frumos de piele de Suedia „chamois" la vesta din postav vert-bonteille. Bonețica la fel, cu borul din piele resfrânt. Dincoace o garnitură din stofă „ecossais". Ș'apoi croiala, divina croială a unei premiere bune, care face să reiasă un corp sculptural, va reuși totdeauna, ca din cel mai masculin costum, să facă o elegantă, seducătoare îmbrăcăminte, pentru zânele zăpezilor din munții noștri. LAURA

Sfaturi pentru îngrijirea frumuseții

A. 13. — Depinde de preț. Se vor alege însă rochile lucrate din mătase, stofă sau catifea. Cele croșetate nu sunt indicate.

Dunărea albastră. — Vaselina nu e vătămătoare pentru gene. Pentru mătreață chinin sulfurică 5 gr. Apă de Javelt 100 gr. Alcool de lavandula 100 gr. Ulei de ricin 20 gr.

Ancuța. — Pentru coșuri nu știu dacă crema ce vi s'a recomandat e eficace. Nu-i cunosc rețeta.

Abonat din Arad. — Tărâțe de grâu 200 gr. Făină de arpacaș 100 gr. Se fierb bine la un litru apă de ploaie și se strecoară prin pânză. Cu această apă veți face comprese calde în fiecare seară. Apoi crema: Lanolină 50 gr. Apă de lauro-cerasi 50 gr. Extr. tuesc să utilizezi: Sulfat de zinc 1 gr. Alumeu crud 1 gr. Kali carbonic 2 gr. Cetaceum Ac. stearic Au. 10 gr. glicerin 40 gr. apă de rosae 8 gr. și crema Laura No. 2.

Doila. — Nu cred că laba gâștei se sperie de **seu** și dispare la moment. Nici masajul cu untdelemn de măsline nu cred că o va face să fugă. Lasă deci seul și untdelemnul și urmează alt tratament. Mai întâi comprese cu apă de tărâțe de grâu calde. Apoi crema dela Ancuța, aceea cu sulfat de zinc. Apă rece în comprese după cele calde.

Riki. — Crema de la **Zeppelin** Ekener pentru ten.

Descurajata. — Un litru este un litru. duduie dragă. Pentru mâini vă recomand rețetele de la Philipine.

Floricel. — Laura sfătuește pe Floricel, să utilizeze crema cu numele de Laura No. 1.

Iris Z. — Se ung genele la rădăcină, nu la vârf. Pentru blond roșcat. 500 gr. Vin roș în care veți fierbe bine 50 gr. Rhubarbe și 50 gr. coji de China subrum. Cu această soluție filtrată veți unde părul zilnic.

Licușor din Roznov. — Crema de care mă întrebați e bună pentru ce suferiți. O găsiți acolo?

Pauia. — Ac. salicilic Ac. benzoic Au. 1 gr. glicerină 20 gr. Alcool 100 gr. apă de hamamelis 5 gr. apă laurocerasi 50 gr. Na boracic 5 gr.

Zeppelin Ekener. — Vă apar 2 puncte roșii misterioase pe obrazul stâng sau drept? Ce formă au: stea, cruce sau trifoi cu patru foi? Pentru dispariția lor pentru vecie te sfătuesc să le atingi cu crema Ac. benzoic 1 gr. Vaselină 40 gr. Kaliiordat 2 gr. Pentru ten vei face crema: Cetaceum 6 gr. Ceară 6 gr. Ulei de migdale 20 gr. glicerină 20 gr. Butir cacao 5 gr. Apă de rosae 5 gr. Și nasul roșu îl vei unge cu prima cremă.

Orșova. — Nu are nici o influență la acea vârstă. Petele de ficat dispar foarte greu. Găsiți în revistă o rețetă eficace pentru ele. Trebue însă răbdare.

Diana. — Vă mulțumesc pentru încrederea oarbă care ziceți că o aveți în mine, să credeți că nu greșiți. Pentru a micșora șoldurile în caz că oasele sunt prea desvoltate. nu e nimic de făcut. Cât pentru brațele ce le aveți ca de bătrână, vă recomand fricțiuni cu alcool, gimnastică, apă rece.

Cetitorul bărbos. — Am citit scrisoarea cu: „de drept sunt bărbat" precum și dorința de a nu mai avea barbă sau cel puțin a crește mai rar, la 4 zile de ex. Cum sunteți de drept bărbat este drept să aveți și barbă. Prin urmare....

Ștefania. — Alcoolul nu sbârcește totdeauna pielea, depinde de concentrația lui și de felul pieliței. Doriți o cremă pentru pestrui și ride: Ac. benzoic 1 gr. Ac. salicilic 2 gr. Kali iodat 2 gr. Lanolină Vaselină a 40 gr. M'am executat.

Pola Negri. — Nu cunosc eficacitatea săpunului pentru sâni, despre care mă întrebați. In această privință au apărut numeroase rețete în revistă. Puțină bunăvoință și le veți găsi.

Nu mă miră de loc că aveți un pântec mare, când mă asigu...

Nu mă miră de loc că aveți și fibrom, așa dar aceasta este explicația.

Nu există nimic extern pentru fibrom așa cum ceri mata. De urgență cuțitul chirurgului sau razele X.

M. G. Brașov. — Nu ați încercat să cercetați cauza acelor umflături la pleoape? Citiți în pat? Plângeți des? Vă sfătuesc să lăsați cumplita desperare la o parte căci e dezastruoasă pentru ten și mai ales pentru ochi. Faceți aburi fierbinți la ochi, comprese reci cu soluție de Ac. boric și ungere cu Unt de cacao 30 gr. Ulei de vaselină 50 gr. zinc sulf. 3 gr. Sulfat de aluminiu 2 gr.

LAURA

Aflăm că firma **Ambrosi-Fischer et Co. Aiud,** a preluat conducerea **Pepinierelor Știrbey-Buftea,** care s'a înființat în anul 1907.

CARE Sunt cele mai importante date în istorie

de H. G. WELLS

Directorul îmi spune că școlarii au prea multe date istorice de memorat, în lecțiile pe care le învață. Sunt perfect de părerea lui.

S'ar putea oare alcătui o listă scurtă cu datele absolut necesare, pe care copiii să fie datori să le cunoască?

Am putea oare cuprinde toate aceste date, așa, cam într'o duzină? Eu voi încerca. Nu garantez c'o să iasă numai o duzină, dar cu câteva povești și lăsând la o parte unele legende, sper să mă pot mărgini la o listă destul de scurtă.

Ceeace voi enumera aci, nu e specific pentru un singur popor, căci istoria omenirii e una singură. Nu există istorie națională, ci cel mult minciuni naționale și cele ce voi scrie, vor fi deopotrivă de interesante pentru școlarii din Peru, sau pentru cei din Anatolia sau Peking.

In primul rând sunt câteva evenimente ale trecutului, care trebuesc alese după importanță. Acestea nu pot fi stabilite prin date exacte, căci în privința lor nu există decât simple aprecieri.

Copiii ar trebui să învețe să privească istoria, sub aspectul unor grupe de fapte, așezate în blocuri epocale. La început, aceste blocuri ar cuprinde evenimente petrecute în câte o mie de ani.

Cea mai mare parte din ceeace se numește istorie, s'a desfășurat în cele din urmă trei blocuri de acestea, dar fiecare copil trebue să știe că acum o mie de blocuri, omul nu se ridicase prea mult deasupra animalelor, el nu era decât o maimuță umană, care știa să facă focul și se slujia de unelte rudimentare, că în acea vreme era încă un sălbatec și că nu apare ca o creatură cu adevărat înrudită cu noi, care vânează, vorbește, pictează și dansează, decât cu vreo 30 blocuri înaintea erei noastre creștine; iar sub aspectul de cultivator, îl întâlnim de abia acum 10—15 blocuri.

Epoca pentru care nu există date; poate viitorul vă putea preciza timpul

N'avem și probabil că nici când nu vom putea avea o dată perfect reală, până în momentul când istoria omenirii ajunge în al treilea bloc înainte de epoca actuală. Ori-care dată care precedă 776 înainte de Christos, poate varia cu ani și ani și mare parte din faptele care urmează aci, pot fi socotite cu aproximație de secole.

Sarbon I, a trăit cu aproape 2750 înainte de era creștină și zilele de strălucire ale Egiptului, au fost cam prin 1500—1300 înainte de Christos. Knossos a fost distrus cu o mie de ani înainte de Christos și se prea poate ca și Solomon să fi domnit în acea epocă.

Roma și Cartagina au fost fondate prin secolul al VIII-lea înainte de Christos. Pentru aceste evenimente există date fixate, dar e un nonsens să încărcăm cu ele mintea copiilor. Cel mai bun lucru este să împărțim mia de ani, dinaintea nașterii lui Christos, în blocuri de secole.

Jocurile olimpice. Roma Roma și Cartagina nu știu una de alta

Secolul al VIII-lea poate fi considerat ca secolul jocurilor olimpice, al apariției Romei și Cartaginei, care nu știau încă una de alta.

Secolul al VI-lea este epoca în care Budha, Confucius și Lao-Tse au propovăduit primele religiuni în lume.

In secolul al V-lea Persia scoate de pe scena lumii Babilonul și Ninive: este secolul lui Cirus, al lui Darius I, al lui Xerxes.

In cel de-al patrulea secol Grecia se ridică în toată splendoarea ei, apoi se ridică Macedonia.

Și acum, încep datele certe:

Piatra unghiulară a istoriei

I. 323 înainte de Christos. Moartea lui Alexandru cel Mare.

Este obligatoriu să dăm o dată pentru Alexandru cel Mare. Cariera sa produce o adevărată revoluție în istorie. Moartea lui prematură a fost catastrofală

Christos s'a născut la anul 4 înainte de Christ

II. 146 înainte de Christos: Distrugerea definitivă a Cartaginei

Mi-ar plăcea să pot cita moartea lui Shi-Hoang-Hi, în anul 210 înainte de Christos, pentru că și aceasta e o dată foarte importantă, dar trebue să mă ocup de anul 146 înainte de Christos și am să-l las deci pe Shi-Hoang-Hi, cu o mică aproximație, în blocul celui de al treilea secol.

Vom face economie de o dată: acea a începutului erei creștine. Nu e nevoe să fie pusă pe listă, ea găsindu-se implicit aci. Copiii noștri trebue să știe, că data nașterii lui Isus din Nazaret — în mod destul de paradoxal — e 4 înainte de Christos. Acest fapt le va servi ca să le arate lipsa de precizie, care există încă în această fază a istoriei. Data nasterii lui Christos este o dată luminoasă, dar nu e un punct cardinal în istorie și n'o vom trece în lista noastră

Ridicarea Galiei coincide cu moartea lui Cesar

III. (44 înainte de Christos).

Această dată trebue fixată, căci anul morții lui Cesar înseamnă sfârșitul republicii romane, ridicarea Galiei și a Britaniei, povestea Cleopatrei și un grup întreg de evenimente istorice strâns legate între ele

Ridicarea imperiului elen de răsărit

IV. 337 după Christos. Constantin e botezat pe patul de moarte

Observ c'am fost nevoit să las la o parte pe Nero, pe Traian, pe Adrian, pe Marc Aureliu. Să omit invazia gotică în țările mediteraneene, toate fapte petrecute în primele trei secole după Christos. Am fost însă nevoit să plasez definitiv botezul lui Constantin, printr'o dată certă. Această dată fixează și acțiunea lui Arius, existența lui Athanasius, consiliul dela Nicea, fundarea Constantinopolului și reapariția tradițiunei grecești, mai puternică și mai vitală, sub predominarea Romei. Imperiul elen de răsărit a fost ridicat pe temelia lui, de o mie de ani.

Prăbușirea imperiului roman

Odoacru și Romulus Augustulus

V. 476 Odoacru devine rege al Italiei

In veacul al IV-lea și al V-lea imperiul latin se destramă definitiv, producând o confuzie de popoare răsboinice europene. Când Odoacru devine rege, imperiul roman cade cu desăvârșire. Această dată are o importanță deosebită în istoria civilizației. Erorile politicei europene nu pot fi înțelese, dacă nu se ține în seamă faptul că imperiul latin a murit atunci și a rămas astfel fără a se face vreo încercare de reînviere, până în anul 800.

Ridicarea Islamului. Importanța morții lui Mohamed

VI. 632 Moartea lui Mohamed

Islamul se ridică în afara lumii europene și năvălește cu forțe mari asupra imperiului răsăritean. Ne trebue o dată care să-l fixeze pe Mohamed și poate că 632 e cea mai potrivită. Moare cu patru ani înainte de bătălia dela Jarmuk, bătălie care deschide Islamului drumul spre Persia.

O eră a haosului. Trei secole de răsboaie și incursiuni

VII. Anul 800 Carol cel Mare e încoronat împărat al Romei

Acest an e ultima consecință a anului 476, cea de a cincea dată a noastră. La încoronarea sa Carol cel Mare începe acele funeste încercări de reînviere a imperiului de apus (cu țara Rhinului cabasin) care au constituit timp de o mie de ani obiectul istoriei europene și au luat sfârșit abia în 1918 la Versailles.

Urmează trei blocuri de secole fără date. Bietul cadavru al imperiului apusean dispare, reapare, mereu șovăitor — o pretenție, o idee latină, tradusă în germană.

Secolul al 9-lea, al 10-lea și al 11-lea, alcătuesc un lanț de incursiuni, jafuri, cuceriri bandităști. Nordicii stăpânesc totul, iar Roma este izolată și cufundată într'o decădere rușinoasă. Vechiul și nenorocitul imperiu se poate asemui cu o umbrelă întoarsă, ba pe față ba pe dos: părăsit și reluat.

După o îndelungată luptă cu Islamul arab, Constantinopolul se găsește în fața unui nou și mai aprig Islam: Islamul turc și urlă de teroare.

Creştinătatea deasupra imperiului

VIII. 1095 – Urban al II-lea, porneşte în prima cruciadă

Groaza care a cuprins Constantinopolul slăbeşte, căci Islamul e respins. Creştinătatea (nu imperiul creştin) apare ca o forţă conştientă de sine, mult mai mare decât imperiul Creştinătatea latinizată decide nu numai să se răsboiască cu păgânii, dar să preia biserica şi imperiul din mâna grecilor Dar în urma acestui conflict apare o putere mai mare.

Cristofor Columb Străbaterea Atlanticului înseamnă un eveniment de cea mai mare importanţă

Cristofor Columb

Suveranitatea. Drepturile naţiunilor apar în primul plan

XIII. 1648 Tratatul din Westfalia

Secolul al XII-lea este acel al răsboiului de 30 ani, al cărui sfârşit il putem fixa la acest tratat, care stabileşte suveranitatea şi independenţa tuturor fragmentelor care alcătuesc mozaicul european, pregătind astfel scena aprigei concurenţe între state şi aceea a politicei naţionaliste, care domineazã si periclitează lumea până în zilele noastre

Forţa mongolă

Frederic cel Mare

IX. Secolul al XIII-lea produce o mişcare intelectuală. 1250 – Moartea lui Frederic al II lea

Prima jumătate a secolului al XIII-lea, e luminată strălucit de chipul lui Frederic al II-lea, şi socot că trebue să luăm moartea sa drept o dată hotărâtoare în această perioadă

Secolul forţei mongole, epoca lui Ghenghis Khan şi a lui Kublan Khan, când drumurile din Silezia duceau până în depărtata Chină şi când călătoreşte Marco Polo — provoacă o mişcare intelectuală. Tot în această perioadă trăeşte şi Roger Baccon, care are o viziune ştiinţifică şi işi strigă mesagiul său unui papă muribund, sfârşindu-se el singur apoi, fără să fie luat în seamă.

XI. 1492 Cristofor Columb descoperă America

Trebuie să menţionăm această dată, deşi Columb nu este în fond decât unul mai norocos decât ceilalţi, dintr'o pleiadă întreagă de navigatori aventurieri. Numele său trebue să amintească pe acel al lui Dias Vasco de Gama, Magelan, etc. Străbaterea Atlanticului este însă evenimentul cel mai important

Acest secol vede încă apariţia tipografiei şi ridicarea glorioasă a turcilor, cari în anii de mijloc ai veacului, cuceresc Constantinopolul şi cât pe-aci să ocupe şi Italia. Totuş nu vom face din căderea Constantinopolului o dată de reţinut. Asediul a fost o intreprindere foarte tărăgănată şi e suficient să plasăm căderea Constantinopulului la jumătatea secolului.

Revoluţia

George Washington

XIV. Abandonarea tradiţiilor politice. 1776 Declararea independenţii

Deşi secolul XVIII-lea vede cucerirea şi pierderea unor mari imperii transoceanice şi continentale, de către principala putere europeană, pe care Westfalia a făcut-o distinctă, nu există o dată cardinală în istorie, până la 1776 când coloniile britanice din America, abandonează politica monarhiei britanice, cu tradiţie cu tot

Aceasta este o dată marcantă în istoria lumii, mai importantă poate chiar decât 1792, când o republică franceză modernă si democrată se luptă intr'o scurtă şi nesigură existenţă în Europa. 1776 marchează o nouă idee în treburile lumii, o complectă desprindere de tradiţia tratatului dela Westfalia. Aproape un secol Statele Unite continuă să lupte cu ele înşile, spre a se lepăda de acea tradiţie.

Nu voi acorda o dată aventurii lui Bonaparte. A fost o carieră vulgară adică fundamental insignifiantă, a fost penultima recădere a iluziei imperiului apusean. Ultima a fost aventura Hohenzollern dela 1848 până la 1918 Importanţa acestor fapte este mult exagerată de istoria veche, aşa cum se obişnueşte a se mai face încă şi în zilele noastre.

Un vis care păleşte. Secolul al XIV-lea în care încep nemulţumirile

Ioan Huss

X. 1415 Ioan Huss e ars la consiliul din Constanţa

Secolul al XIV-lea este epoca schismei în biserică. In sufletele credincioşilor încolteşte îndoiala, iar nemulţumirea sporeşte mereu.

Execuţia lui Huss în primii ani ai secolului următor, e simbolică. Visul creştinităţii păleşte.

Desmembrarea

Carol Quintul

XII. 1558 – Moartea Impăratului Carol V-lea

Ne putem sluji de această dată, spre a marca împărţirea Europei latinizate creştine, în două părţi şi în două puteri. Putem lega pe Carol al V-lea, pe Luther, de Enric al VIII-lea şi Francisc I. Putem grupa toate evenimentele istorice ale reformei în jurul său. (Intâmplător de data aceasta punem două date intr'una singură). In 1558 Carol al V-lea moare bătrân ca secolul

Rusia

XV Răsăritul urmează apusului în epoca modernă 1917 – Cele două reforme ruseşti

In acest an Rusia urmează Americii, în rebeliunea împotriva „importatei" interpretări a istoriei Această dată este antipodul anului 1776, răsăritul urmând apusul în epoca de faţă, mişcare care se va săvârşi în cele din urmă — fără îndoială prin organizarea cosmopolismului, republica federală a omenirii

Ultimele emisiuni de mărci

Montajul de mai sus, reprezintă ultimele emisiuni de timbre poştale, din toate ţările.

O carte poştală comemorativă

Implinindu-se 100 ani dela înfiinţarea poştei germane de către Stephan s'au lansat cărţi poştale comemorative, cu fotografia fondatorului.

DIN CAPRICIILE NATUREI

INCĂ dela trei ani, Clarence Kehr a fost o problemă curioasă pentru părinţii săi luând într'un scurt răstimp desvoltarea fizică şi intelectuală a bărbăţiei. Astăzi, la şase ani, e mai mult decât o curiozitate, întrucât autorităţile şcolare din Foledo, Ohio, — unde-i locueşte familia, — au refuzat să admită copilului bărbat, frecventarea şcolii primare.

Părinţii săi au avut considerabile cheltueli cu creşterea anormalului copil şi nu se simt în stare să-i ia un profesor particular.

Se spune că vor încerca să silească statul să dea educaţia, sau să-i dea autorizaţia de a munci, în care caz Clarence ar intra în teatru.

Copilul are acum 1,32 m., înălţime, cântăreşte 54 kg., are o voce groasă şi o puternică desvoltare muşchiulară, care-i dă posibilitatea să facă exerciţii cu greutăţi de 100 kg.

Copilul prezintă fiziceşte caracteristicile unui tânăr de 19 ani.

Clarence s'a născut în Septembrie 1924 şi până la 3 ani, a fost normal în aparenţă. Intr'un scurt răstimp vocea i se îngroşă, iar corpul începu să ia un aspect matur, să se înalţe, privind în creştetul fratelui său de şapte ani şi al surorei sale de opt ani, — ambii copii normali. S'a întovărăşit cu băieţii de 14—15 ani din vecinătate şi-i plac ţigările tari.

Doctorul familiei chemat să explice curioasa desvoltare a copilului, o arătat, — fără să poată explica dece, — că anumite glande au secretat, revărsând în sânge acele misterioase şi puternice substanţe menite „hormoni" cari au transformat repede copilul în bărbat.

Clarence e încântat de desvoltarea sa; se rade şi se uită cu o nuanţă uşoară de dispreţ la copiii de vârsta lui. Ii place să-şi arate muşchii, demonstrând uşurinţa de necrezut cu care ridică greutăţi. Adesea poartă în braţe persoane, cântărind 80—100 kg.

Autorităţile şcolare din Toledo au studiat bine chestiunea şi au decis că băiatul, având desvoltarea fizică şi intelectul unui tânăr de 19 ani, nu s'ar putea acomoda într'o clasă de copii de 6 ani.

Camarazii săi l-ar privi — cum ar fi şi natural, — ca pe o ciudeţenie şi spiritele lor tinere ar fi distrate dela studiu.

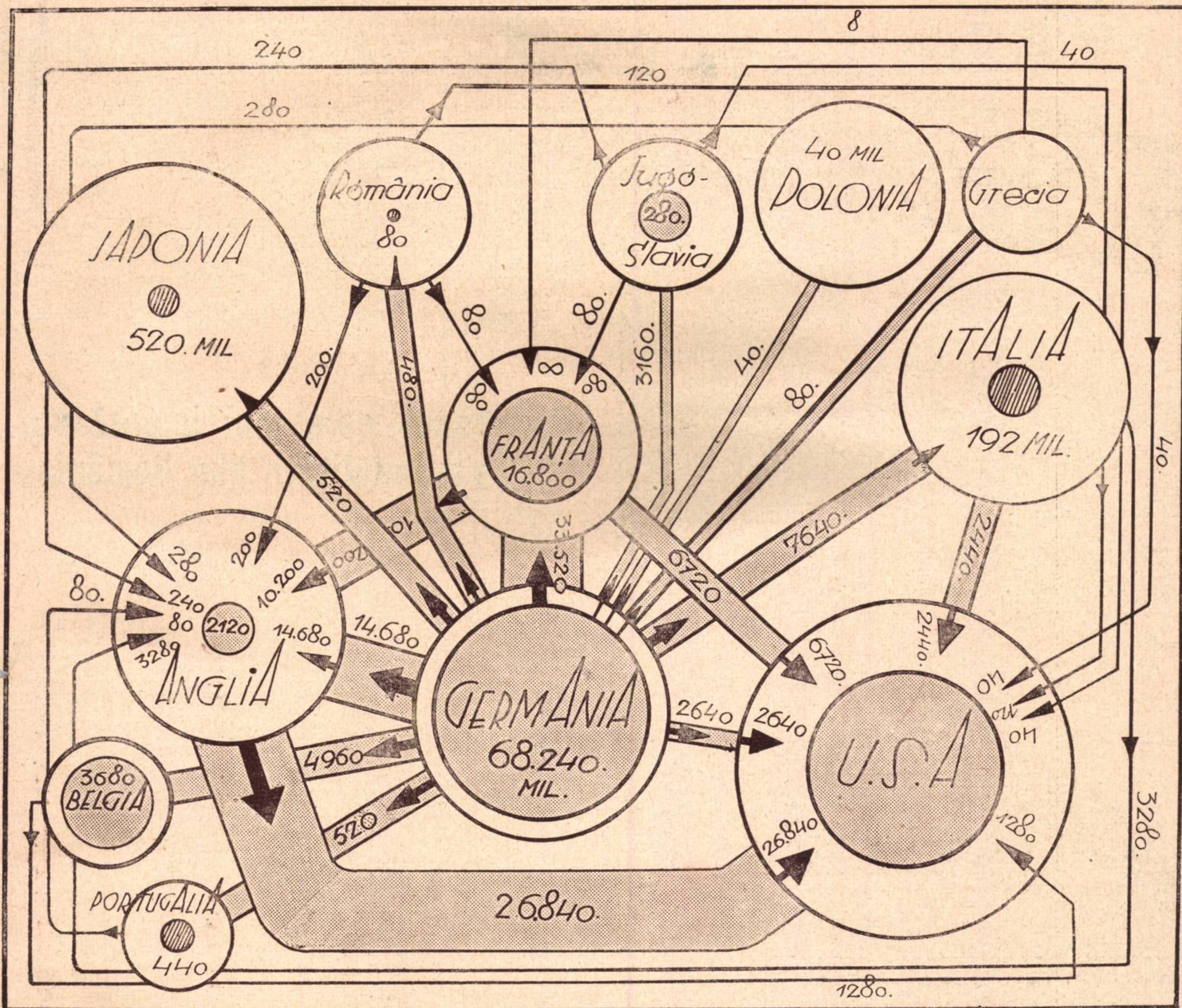
Apoi Clarence, fără să vrea, şi-ar putea răni camarazii, s'ar putea revolta contra disciplinei şi cine ştie dacă nu i-ar veni gustul să ia profesoara în braţe şi s'o poarte prin clasă...

Ilustraţiile noastre îl prezintă pe copilul-fenomen, în diferite aspecte din activitatea-i cotidiană.

PLANUL YOUNG

Un tablou interesant al datoriilor de războiu

Toate sumele din acest tablou sunt calculate în milioane de lei. Urmând direcția săgeților se va înțelege suma pe care fiecare stat o are de primit sau de achitat. Cifrele care sunt înscrise în cerc, reprezintă sumele ce rămân în tezaurul fiecărui stat.

RĂSBOIUL care a avut efecte atât de dezastruoase asupra vieții economice mondiale deși terminat, n'a fost încă lichidat, din punctul de vedere al datoriilor făcute, în cursul lui.

Sunt datorii făcute între State, ce n'au putut fi încă plătite, fie din cauza sumei lor prea mari, fie — mai cu seamă — din cauza anuităților ce mult timp nu au putut fi stabilite.

In conferința internațională, pentru stabilirea datoriilor de răsboiu ce s'a ținut acum doui ani la Haga s'a putut, în cele din urmă, fixa suma totală a datoriilor de răsboi și modul lor de plată.

Aproape toate Statele — și mai cu seamă toate marile puteri — datorează una alteia sume însemnate de bani. Aceste sume cuprind plata materialelor de răsboiu sau de ajutor date puterilor aliate între ele; sau despăgubirile pe care Statele învinse le datorează popoarelor victorioase, pentru pagubele pricinuite în timpul efemerelor ocupațiuni ale armatelor dușmane, sau în timpul luptei: scufundări de vapoare, doboriri de avioane, distrugeri de orașe etc...

Fiindcă dintre popoarele inamice, în timpul răsboiului, Germania a fost țara care a jucat rolul cel mai important și care-a luptat pe cele mai multe fronturi, ea e aceea care are cele mai multe datorii de plătit.

Planul Young, care după cum se știe e tabloul datoriilor de răsboiu internaționale, întocmit de senatorul american Young, prevede plata acestor datorii în rate anuale. Acest plan, care a fost supus conferinței internaționale dela Haga, a fost aprobat de toate Statele interesate și ratificat de parlamentul german.

Pe exercițiul anului 1931—1932 Germania va trebui să plătească conform acestui plan suma de 1706 milioane mărci germane ceeace în lei revine la suma de 68.240 milioane, aproape 70 miliarde.

Din tabloul alăturat se vede clar suma pe care Germania o va avea de plătit fiecărui Stat în parte, în acest an, și sumele pe care celelalte State trebue să și-le achite între ele.

După cum reese din tablou, România are de primit anul acesta de la Germania 480 milioane de lei. Din această sumă trebue să plătească 200 milioane Angliei, 120 milioane Americei și 80 Franței așa că ei îi rămâne în tezaur numai 80 de milioane.

Aruncând o privire generală asupra tabloului vom remarca că numai Japonia, Polonia și Statele Unite ale Americei au de primit datorii, fără ca la rândul lor să aibe de plătit ceva. Dar pe când Japonia și Polonia primesc numai dela Germania, Statele Unite ale Americei primesc și dela celelalte puteri, astfel încât Americanilor le rămâne în tezaur în anul acesta suma de 4 miliarde 120 milioane. Din această sumă, 2 miliarde 640 milioane îi provin direct dela Germania, iar restul, în mod indirect tot dela Germania deoarece celelalte State își vor achita datoriile către America din suma ce la rândul lor o vor primi dela statul german.

Privind acest tablou, în care se vorbește de miliarde anual, ca și cum s'ar vorbi de sume de nimic, ne gândim cu groază la valoarea reală a pagubelor evaluate. Aducându-ne aminte și de milioanele de vieți omenești secerate în decursul acestui răsboiu — pagube ce nu pot fi apreciate în bani — vom înțelege mai bine acum nebunia pe care o cuprinde în ea ideea răsboiului.

Am dori ca acest tablou arid de cifre și socoteli să fie un tablou elocvent al tragediei răsboiului pentru toți acei cari îl doresc.

E. GR.

Concursul de frumuseţe al „Realităţii Ilustrate"

„Miss România" aleasă prin plebiscit

Spre a evita orice acuzaţie de lipsă de obiectivitate, organizatorii concursului de frumuseţe din anul acesta, au hotărît ca „Miss România" să nu mai fie aleasă de un juriu format din mai multe persoane, ci să fie aleasa marelui public.

In acest scop, „Realitatea Ilustrată" a întocmit un plan de alegere cu totul original.

Candidatele vor trimite câte o fotografie, pe baza căreia se va face o primă selecţiune.

Frumoasele europene pe vaporul cu care au plecat la concursul internaţional.

Cele care îndeplinesc condiţiunile regulamentului, vor turna într'un film vorbitor şi sonor, al cărui scenariu deosebit de interesant şi amuzant, a fost scris de d. Joseph de Saxa.

Filmul, îndată ce va fi gata — la începutul lunei Martie, — va fi reprezentat la mai toate cinematografele din ţară, iar publicul va fi invitat să aleagă dintre candidatele care i se vor înfăţişa, — ca interprete în acest film, — pe cea mai frumoasă.

Fiecare spectator îşi va arăta preferinţa, dându-şi votul pentru aceea pe care o consideră demnă de a fi aleasă „Miss România".

Candidata care va întruni cele mai multe voturi, va fi proclamată *„Miss România 1931"* şi premiată.

Se oferă astfel candidatelor la concursul de frumuseţe al „Realităţii Ilustrate", posibilitatea de a juca roluri principale într'un film interesant şi de a se afirma nu numai din punct de vedere al frumuseţii fizice, ci şi ca valoare artistică. Iar publicului cititor al „Realităţii Ilustrate" satisfacţia de a participa efectiv la alegerea celei mai frumoase fete din România şi siguranţa unei perfecte obiectivităţi ai acestei alegeri.

Spre deosebire de anul trecut, prin urmare, prezentarea fotografiilor este de data aceasta absolut necesară, pentru o primă selecţiune. Aceste fotografii pot fi trimise cel mai târziu până la 15 Februarie a. c.

Repetăm condiţiunile pe care trebue să le îndeplinească candidatele şi buletinul, pe care trebue să-l complecteze. *Nic. Constantin*

CONDIŢIUNI DE PARTICIPARE

Candidatele la concursul de frumuseţe trebuesc să îndeplinească următoarele condiţiuni:

1) Să fie cetăţene române.

2) Să aibe vârsta minimă de 17 ani şi maximum de 25 ani.

3) Să nu fie nici să nu fi fost căsătorită.

4) Să locuiască la părinţi, la rude sau dacă trăesc singure, să aibe o profesiune cinstită şi mijloace de trai onorabile. Pretindem deasemenea o moralitate perfectă.

5) Nu sunt admise la concurs artistele de teatru, cinema şi varieteu şi nici manechinele.

6) Deasemenea nu pot participa candidatele care au luat parte la vreun concurs internaţional din străinătate.

Buletinul de mai jos trebue completat întocmai şi trimis împreună cu o fotografie de format cel puţin 9×12, redacţiei noastre, Str. C. Mille 11, purtând pe plic menţiunea:

„Concursul de frumuseţe"

BULETIN PERSONAL

Numele şi pronumele..............................

Adresa: Str................... *No.*..........

Comuna.................. *Judeţul*..................

Profesiunea..............................

Vârsta.......... *Locueşte cu *)*..................

Inălţimea.......... *Talia*.......... *Culoarea ochilor*..........

Culoarea părului.................. *Greutatea*..................

*) Se va indica în acest loc, dacă d-ra locueşte la părinţi, rude sau singură.

Care sunt cele mai importante 20 personalităţi din România

In No. 201 al revistei noastre, am publicat un concurs pe cât de original, pe atât de interesant.

Anume, cerusem cititorilor noştri să ne indice într'un buletin de vot, care ar fi cele mai importante 20 personalităţi din România, alese din lumea politică şi din cercurile literare, artistice, militare, economice, ştiinţifice, etc.

Concursul a suscitat un interes extraordinar, cu atît mai mult, cu cât în ultima vreme, „guvernul de personalităţi" este o expresie care circulă din ce în ce mai insistent.

Un mare număr de cititori cari n'au putut participa la timp, ne-au scris rugându-ne să prelungim termenul pentru primirea răspunsurilor, publicând din nou buletinul de vot, dorinţă căreia ne conformăm în numărul de faţă.

Repetăm condiţiunile: cititorii ne vor indica în prima rubrică a buletinului, numele personalităţilor din care cred că s'ar putea forma un guvern ideal iar în a doua rubrică vor arăta numărul de voturi pe care cred că-l va întruni fiecare nume.

Voturile primite se vor totaliza indicând astfel în ordine pe cele douăzeci de personalităţi cari au obţinut cele mai multe voturi şi cari vor fi proclamate de noi — pe baza plebiscitului acestuia — *„Cetăţeni Primari"*, arătând prin acest titlu că sunt primii între egali.

Celui care va prevedea cel mai just preferinţele publicului, îi acordăm un premiu de *cinci mii lei*.

Răspunsurile se primesc până la 10 Februarie, în plic închis, purtând menţiunea *„Concursul de personalităţi"*.

Alte amănunte se găsesc în No. 201 al „Realităţii Ilustrate".

BULETIN DE VOT

Votez cu următorii :	Numărul de voturi probabile
1.	....
2.	....
3.	....
4.	....
5.	....
6.	....
7.	....
8.	....
9	....
10.	....
11.	....
12	....
13.	....
14	....
15.	....
16	....
18.	....
19.	....
17.	....
20.	....

N. B. *Nu e imperios necesar să complectaţi toate cele 20 de rubrici.*

O lovitură de bursă

de E. Philips Oppenheim

CÂND Radford intră la Clover Club din Londra, ca să ia un răcoritor, nu era în sală decât o domnișoară așezată la bar, în fața unui cocktail neînceput. Auzind vocea lui Radford, care comanda chelnerului, fata se întoarse zâmbind:

— Bună ziua, domnule Radford. Vă mai amintiți de mine? Sunt Estelle Drayton.

Desigur, Radford își aducea aminte de această desenatoare de miniaturi cu care făcuse cunoștință la o expoziție. Dar fața ei arăta acum o mare restriște. Ea rugă pe Radford să-și ia cocktailul alături de ea, la o masă retrasă, ca să poată vorbi nestingheriți.

— In momentul când ai intrat aici, tocmai mă gândeam dacă să mă adreseze poliției sau unui detectiv particular ,cum ești dumneata. Iată de ce e vorba: sunt logodită și-mi iubesc foarte mult logodnicul, al cărui nume e Arnold Grandlett. Poate că ai auzit de el, căci a publicat mai multe volume privitoare la ingineria de mine. E angajat de societatea **Kopthill Concessions.**

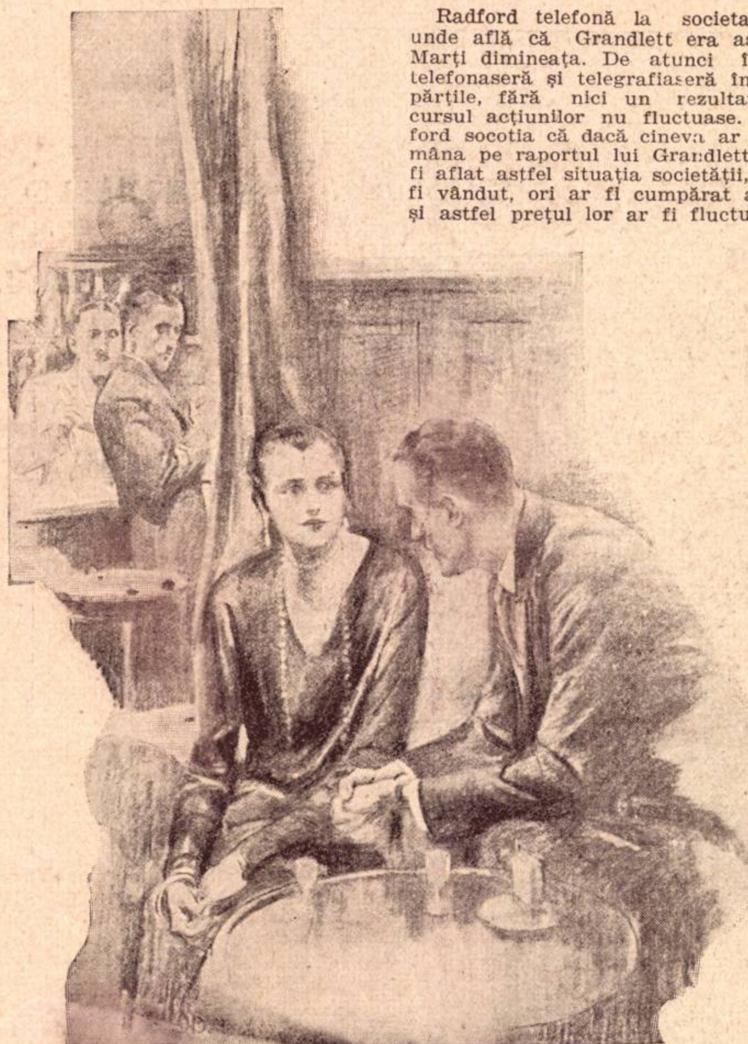
— Da ,am auzit de el, răspunse Radford, și cunosc și societatea. Am avut niște acțiuni de ale ei, dar le-am vândut pentrucă nu mi se păreau sigure.

— Tocmai de asta e vorba. Societatea aceasta are mii de hectare undeva în Africa și ar trebui să fie foarte bogată, dar aurul și diamantele pe care le-a găsit acolo ,nu produc nimic și situația generală e foarte turbure. De aceea, acum șase luni, societatea l-a trimis pe Arnold să facă o cercetare și de atunci n'am primit decât de două ori vești de la el. S'a înapoiat Luni seara. L'am așteptat la gară și el m'a salutat cu multă bucurie. Am vorbit vreo două minute, dar pe când el îngrijea de bagaje, se apropie un om ,care-i spuse ceva la ureche. Arnold îmi ceru iertare pentru un moment și ieși pe peron, unde-l aștepta un alt individ cu care făcu câțiva pași, până ieși din văzul meu. De atunci nu mai știu ce e cu el.

— Aștepta pe cineva la gară?

— Nici măcar pe mine. M'am informat de la societatea de transporturi, ca să aflu ora sosirii. Cât timp s'a ocupat de bagaje, mi-a dat să țin o servietă neagră, care a rămas la mine. Am încuiat-o în biroul meu.

— Are rude sau prieteni în oraș?

— „Tocmai mă gândiam dacă să mă adresez poliției, sau unui detectiv particular".

— N'are pe nimeni mai intim decât pe mine.

— Cunoști rezultatul călătoriei lui?

— Deloc. Nici măcar cele două scrisori pe care mi le-a trimis din Africa nu le-am primit direct, ci prin intermediul societății. De sigur că n'avea voie să scrie nimănui.

Radford telefonă la societate, de unde află că Grandlett era așteptat Marți dimineața. De atunci încoace telefonaseră și telegrafiaseră în toate părțile, fără nici un rezultat. Dar cursul acțiunilor nu fluctuase. Radford socotia că dacă cineva ar fi pus mâna pe raportul lui Grandlett și ar fi aflat astfel situația societății, or ar fi vândut, ori ar fi cumpărat acțiuni și astfel prețul lor ar fi fluctuat. El propuse fetei să telefoneze acasă, întrebând dacă nu s'a întâmplat nimic nou, apoi să rămână să ia masa cu el, ca să mai poată discuta împreună. In acest timp el eși pentru câteva minute ca să-și spele mâinile. Când se întoarse n'o mai găsi pe Miss Drayton. In toată sala nu era decât un domn tânăr, cu ochi șireți.

Radford așteptă un moment, căută într'un ziar de seară cursul acțiunilor, apoi văzând că fata nu vine, întrebă de ea pe barman, care-i spuse că Miss Drayton fusese chemată la telefon și plecase imediat. Lui Radford nu-i veni să creadă, dar străinul care stătea alături interveni și declară că o văzuse și el urcându-se într'un taxi. Nu-i lăsase barmanului nici un rând pentru Radford.

Peste câteva minute, detectivul particular suna la ușa micului apartament pe care Miss Drayton îl ocupa împreună cu o prietenă. Nu primi nici un răspuns. Mai sună odată zadarnic. Prin geamul opac al ușii se văzu o lumină slabă, care se aprinse, apoi se stinse, se aprinse iară, la nesfârșit. Părea să fie un semnal. Radford coborî scările în goană și chemă

Pe sub ușă se prelingea o dâră de lichid.

portarul să deschidă. Aceasta se cam codia să dea urmare cererei, când deodată, de sub ușă, începu să se prelingă o dâră de lichid. In penumbra culoarului nu se putea distinge ce e. Atunci portarul nu mai ezită și deschise ușa.

Camera era în cea mai sălbatecă

dezordine. Sertarele erau smulse de la locul lor, hârtiile răvășite, perdelele rupte. Dintr'un colț se auzia un zgomot. Portarul deschise o ușă mascată care ducea la bucătărie. Cele două fete, despletite și speriate năvăliră în odaie.

— Repede, fugiți după ei, strigă Estelle Drayton.

Radford află astfel că doi domni veniseră să vadă miniaturile. Cum intraseră, — urmă Estelle, — cerură prietenei mele să telefoneze să mă cheme acasă. Plecai imediat. Dar întretimp ei o legară pe Annie și o duseră în bucătărie, iar când am venit eu, mi-au făcut acelaș lucru. Și acum — servieta cea neagră a dispărut!

Portarul îi văzuse pe cei doi domni la venire, dar la ieșirea lor el era în cabina telefonică. Fetele încercaseră să țipe, dar nu le auzia nimeni, căci fereastra bucătăriei da pe acoperiș. Atunci încercaseră să dea semnale cu lumina. Acum nu mai era nimic de făcut, hoții nu puteau fi prinși, înainte de a fi luat cunoștință de con ținutul servietei și asta le ajungea ca să-și aducă planurile la îndeplinire. Dar de ce Miss Drayton nu lăsase nici un cuvânt lui Radford? Se stabili că ea lăsase barmanului o scrisoare, dar tânărul care era în sală și care se declarase detectiv, îi dăduse două lire sterline, ca să se prefacă c'o uită.

A doua zi Radford primi vizita unui domn în vârstă, elegant îmbrăcat. Era Sir Matthew Bridgeman, președintele societății **Kopthill Concessions.** El explică de ce Grandlett n'avea voie să scrie nimănui: raportul lui trebuia să fie ținut secret pentru toată lumea, chiar pentru Sir Matthew, până în ziua adunării generale, pentruca fie la pagubă, fie la câștig, să participe în aceiaș măsură toți acționarii. Adunarea are loc mâine. Grandlett a sosit acum patru zile. Cum acțiunile au rămas la cursul vechi, am socotit că el urmează instrucțiile date. Deodată, aseară, cursul a început să scadă. De la 26-28 de șilingi una, la închiderea bursei acțiunile erau la 12. De sigur că acum sunt și mai jos. Desigur că mina stătea și Grandlett a trădat cuiva acest secret, sau... i-a fost furat.

Sir Matthew avea două sute cincizeci de mii de acțiuni cari îl costaseră între 18 și 25 de șilingi bucata. Deci scăderea acțiunilor îl ruina aproape complet. Dar Radford îi declară că e gata angajat în această afacere și-i spuse și de cine. Până acum nu găsise încă pe Grandlett, deși pusese vreo șase oameni pe urmele lui. Dar făgădui ca imediat ce-l va găsi, să dea de știre și lui Sir Mathew.

In aceeaș seară, pe când Radford lua masa la Clower Club, împreună cu miss Drayton, el se sculă și vorbi câteva minute cu un agent de bursă, căruia-i spusese că acțiunile pe cari le avea de la **Kopthill** fuseseră vândute de multă vreme și că ar vrea totuși să intre a doua zi la adunarea acționarilor. De aceea ar voi să cumpere o mie de acțiuni. Agentul se uită la el cu ochii mari: cursul actual era de trei șilingi și jumătate, căci toată lumea vindea. De sigur că raportul lui Grandlett era prost și doar el se pricepea la mine! Dar Radford ținea să cumpere o mie de acțiuni și le cumpără. Cea mai mirată de această transacție fu Miss Drayton.

A doua zi, toți acționarii cari veniseră la adunare, păreau aiuriți de această lovitură. Ei cereau socoteală consiliului de scăderea acțiunilor și de divulgarea raportului lui Grandlett. Sir Matthew tocmai explica cum stau lucrurile, în mijlocul gălăgiei generale, când un bărbat înalt ars de soare, pătrunse în sală și-și făcu loc cu greu prin mulțime, către birou. Era Grandlett, care venia să explice personal faptele!

— Doamnelor și domnilor, începu el, am stat trei luni pe terenul dv. din Africa. Am făcut un raport exact al situației, dar când am ajuns la trei sute de mile de coasta Angliei, l'am rupt și l'am aruncat peste bord.

Uimirea se citia pe fețele tuturor.

— Incă înainte de a pleca din Africa, urmă Grandlett, am primit scrisori și telegrame dela prieteni, dela colegi și de la ziare, ca să divulg situația. Dar se stabilise de la început, că n'am voie să scriu nimănui. Pe vapor, la întoarcere, telegramele nu mai conteniau. Când mi-am dat seama că chiar unii din acei cari recomandaseră secretul, doriau acum să aibă informații înaintea celorlalți, am decis să rup raportul. Dacă nu mă ascundeam de la sosirea mea la Londra, până acum aș fi fost sfâșiat în bucăți. Acuma vă voi da primele informații exacte despre mină.

Se făcuse o tăcere de moarte.

— Domnilor, concesiunea dv. este cea mai bogată din lume. Aveți aur și diamante în cantitatea cea mai mare pe care am cunoscut'o vreodată. Dar persoanele care o conduceau n'aveau habar de felul cum se exploatează o mină. Am înlocuit conducerea, am schimbat instalația și am adus mașini moderne, pe cari le-am plătit din veniturile minei pe două luni. Raportul amănunțit îl veți avea mâine...

Nu se mai putea continua: urletele acționarilor ar fi acoperit și bubuitul unui tun. In cele din urmă Grandlett înțelese că este întrebat de ce au scăzut cursurile.

— La Southampton am fost întâmpinat de o persoană trimisă de cineva care are un rol important în societatea dv. și care-mi cerea, împotriva învoielii, o întâlnire.Ințelegând că treaba se strică, am pus în locul raportului distrus unul fals, în care spuneam că mina stă prost. Cineva mi-a furat raportul fals, cineva care acum și-a plătit furtul, căci aud că acțiunile au ajuns la 3 șilingi și că s'au vândut o jumătate de milion de acțiuni. Imi pare rău dacă au mai pierdut și alții, dar n'am ce face.

Scandalul era atât de mare, încât nimeni nu băgase de seamă că Sir Mathew zăcea cu capul pe masă — mort.

Peste câteva seri, stând la masă cu Miss Drayton și cu Radford, Grandlett le spunea:

— Când am văzut că chiar Sir Matthew trimite secretarul să mă cheme, am înțeles că nu mai merge. Am luat un taxi și-am șters-o. Desigur că secretarul a văzut că i-am dat Estellei servieta cea neagră. Astăzi acțiunile au ajuns la 72 de șilingi și se vor mai urca. Dar de unde ai știut dumneata cum stau lucrurile întrebă el pe Radford, ca să ai curajul de a cumpăra o mie de acțiuni?

— Am văzut că sir Matthew era foarte încurcat, când a venit la mine. Voia să vadă dacă știu ceva. Apoi mi-am închipuit că nu ești dumneata omul care să lase astfel de hârtii într'o servietă. Dar unde ai stat ascuns? Agenții mei ți-au pierdut urma, când ai schimbat a doua oară taxiul.

— Viața e ciudată, răspunse Grandlett. E posibil să trebuiască să mă ascund și altă dată tot acolo, de aceea nu pot spune unde am fost.

— Cuminte om, murmură Radford.

Trad. de **O'CONNOR**

— „Cineva mi-a furat raportul, dar acel cineva și-a plătit furtul!"

RUDYARD MULLTON

Omul cu marcă

O AVENTURĂ A DETECTIVULUI GEX TREVOR

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Pentru a cerceta dspariţia unor avioane, detectivul Gex Trevor, însoţit de Hilmar, directorul uzinelor Hellefors din Suedia, pleacă cu avionul în Rusia, dar sunt arestaţi de Ceka şi duşi în faţa unui funcţionar sovietic.

Se treziră în faţa unui individ în haine de piele de focă, cu cisme negre şi şapcă pe piele neagră pe cap; el sta la o masă de brad, nedată la rândea şi nevopsită.

— Paşapoartele! zise el.

Hilmar întinse paşaportul.

— N'are viza de intrare! zise omul cu şapcă de piele, după ce cercetă paşaportul pe toate paginile.

— N'am avut nevoe s'o cer: soţia mea a aterizat, printr'un accident, pe aci, aproape, şi am venit s'o iau.

— Mofturi!...

— Domnule! strigă Hilmar, sărind ca ars.

Individul în piele de focă scoase un revolver nikelat de sub hârtiile de pe „biroul" său, şi repetă, leneş:

— Am zis: mofturi!

— Nu-ţi permit să vorbeşti astfel cu mine! strigă Hilmar, repezindu-se spre el.

Dar îşi stăpâni îndată primul elan fiindcă funcţionarul întinsese revolverul spre el şi părea foarte decis să tragă.

Hilmar se calmă:

— Domnule, vă rog spuneţi-mi, n'a aterizat pe aci soţia mea, d-na Lydia Hilmar?...

— Visezi!

Şi adresându-se lui Gex, funcţionarul porunci:

— Paşaportul d-tale!

Gex îi întinse paşaportul lui Carol Folden. Omul avu un râs sarcastic:

— D-ta nu eşti acesta din fotografie. Nu te cheamă Carol Folden. Ai ucis pe semne pe proprietarul paşaportului şi i-ai furat paşaportul...

— Canalie!... urlă detectivul.

— Măsoară-ţi cuvintele, domnule Trevor Gex!...

Gex era demascat! Rămase înmărmurit de uimire....

— Ai venit să ne spionezi, d-le Trevor Gex, urmă funcţionarul, jucându-se cu revolverul său nikelat. Dar Ceka veghează!...

Or, se ştie că, în timpul războiului, Trevor Gex era utilizat de aliaţi pentru demascarea spionilor germani, iar după războiu, pentru prinderea spionilor sovietici, aşa că acuzaţia de mai sus părea să aibă, dar numai în aparenţă, un temeiu.

Detectivul îşi redobândi repede sângele rece şi zise:

— Te înşeli... De unde şti d-ta că sunt Trevor Gex?

— Are să-ţi spună tovarăşul Mejinski de unde ştim, răspunse cekistul. Auzind că soseşti şi că te vom prinde, a plecat dela Moscova încoace. Până la sosirea lui, veţi fi transportaţi la loc sigur.

La un semn al individului, un grup de soldaţi legară pe cei doi prizonieri de mâini şi-i scoaseră în curte. De aci, în mijlocul unei puternice escorte, condusă de acel comisar în haine de piele, porniră spre necunoscut.

Inima lui Hilmar se strânse dureros. Gex, se gândea, în van, la un plan de evadare. Cum mergeau astfel prin zăpadă, păreau un mic **„pohod na Sibir"**.

Părăsiră astfel Arhanghelsk, înaintând pe ţărmul Deltei fluviului Dwina. Delta e plină de insule mici, printre care se deschid canale înguste. In braţul Maimax, soldaţii cu prizonierii lor se îmbarcară într'o şalupă. Pe ţărm, un far rămase în urmă, ascuns uneori de fâşiile de ceaţă. Frigul polar îngheţase pe Gex şi pe Hilmar.

Unde-i duceau bolşevicii?

Şalupa eşi în Marea Albă.

Ii duceau oare spre polul Nord?

CAPITOLUL V
CURSA

Ţărmii Deltei se depărtau, ascunşi şi verzui, purtând pe alocuri păduri seculare de pini, sate mărunte şi mori de vânt. Rămaseră de asemeni în urmă, plutele ce navigau în Deltă, acele praams cu acoperişuri de scândură, ca şi buştenii ce veneau pe apă, spre gura fluviului, din pădurile dela Vologda.

In faţă, se întindea, nemărginitul Mării Albe, acea mare vecinic îngheţată, intrată adânc în ţărmul nordic al Rusiei europene.

Navigară multă vreme, pe apele acestei mări polare.

Trecură printre zeci de insule mici, apoi, acostară la una din aceste insule, cu ţărmurile încreţite ca de minuscule fiorduri, deschise printre stânci abrupte. Peisajul acesta de piatră acoperită ici şi colo cu o verdeaţă ce părea cenuşie, avea un aspect sălbatec, ce făcu să treacă o înfiorare, prin sufletul celor doi prizonieri.

Se aflau într'o lagună, de unde se vedea pe insuliţele apropiate, păduri negre de pini. Pe ţărm, flori polare, albe şi reci.

Fixară şalupa la ţărm, şi debarcară. Apoi, porniră, între armele soldaţilor, spre interiorul insulei.

— Unde suntem? întrebă Gex pe Hilmar, pe şoptite.

— Cred că suntem pe insula Solovetski...

— Am auzit că se află pe această insulă un lagăr de deportaţi.

— Inainte de revoluţie, zise Hilmar, aci se aflau mânăstiri celebre, unde veneau mii de pelerini. Aceste insule se numeau Arhipelagul Sfânt, şi e semnificativ şi numele oraşului Arhangelsk... Acum e lagărul cel mai sălbatec de deportaţi. Prizonierii închişi aci, mor de ger, în chinuri groaznice.

Pătrunseră într'o vale mai verde: trecură pe lângă un lac, ale cărui ape moarte, licăreau în fundul văii. O tăcere covârşitoare domneşte, şi Gex se gândi la „Marea tăcere albă", expresie prin care Jack London înfăţişează tăcerea regiunilor polare.

O clădire cenuşie, de piatră, cu o curte vastă, în care convoiul intră şi se opri.

Ce-i aştepta oare aci, pe cei doui prizonieri?

La un semn al individului cu haine de piele, soldaţii roşii luară pe cei doi prizonieri între baionete, traversară astfel curtea şi-i închiseră într'un turn înalt, de piatră, cu gratii la ferestrele fără geamuri. Acoperişul, era de asemeni din gratii de fer, şi cei doui prizonieri aveau impresia că sunt două fiare închise într'o cuşcă de menajerie. In această celulă, era ger ca şi afară. Nu se afla nici o mobilă înnăuntru, iar în loc de podele avea un strat gros de ghiaţă. Ploaia ce cădea prin gratiile tavanului, îngheţa pe jos. Gex şi Hilmar fură nevoiţi să se culce pe acest strat de ghiaţă.

Dar erau amândoi de o vigoare fizică excepţională şi rezistară tentaţiei de a adormi. Ştiau că somnul i-ar ucide, i-ar degera.

— Ce e de făcut d-le Gex? întrebă Hilmar.

— Nimic. Să aşteptăm. Dar ai putea în situaţia în care suntem să nu mi mai zici „domnule".

— N-am putea să evadăm de aci?

— Exclus. Fi sigur că Sovietele ne-au închis în cea mai solidă cuşcă din lume. Chiar de aceia cred că am fost atraşi în acest oraş, fiindcă aci se găseşte cea mai sigură celulă, în turnul acesta vechiu. Cred deci că e inutil să încercăm să evadăm.

— Cum, Gex, tu te resemnezi să fi ucis?... întrebă Hilmar uimit, ştiind cât de ingenios era detectivul, când trebuia să scape din mâna vre-unui bandit ce-l încolţise.

— Din această celulă nu putem scăpa. Trebue să așteptăm sosirea lui Mejinski, ca să vedem ce vrea dela noi, răspunse detectivul.

— Dar vrea să ne ucidă!

— Dacă ar fi vrut să ne ucidă, acum am fi fost de mult morți. N'avea decât să poruncească cekistului de aci și soldaților lui, să ne execute, îndată după aterizare.

— Cine este acest Mejinski? întrebă Hilmar.

— Cum? Nu știi? Mejinski este șeful lui G. P. U., adică al spionajului extern. E cel mai crud și mai cinic bolșevic. Dacă intrăm în mâinile lui, suntem pierduți.

— Dar Mejinski cum a aflat că vom ateriza la Arhangelsk? întrebă Hilmar.

— Spionajul sovietic știe tot.

— Ca să știe aceasta, urmă suedezul, ar însemna că în uzina mea există spioni. Dar sunt absolut sigur de oamenii mei.

— Atunci, ni s'a întins o cursă.

— Cine ne-a întins'o? întrebă Hilmar.

— Sovietele! făcu Gex.

— Crezi că afacerea cu dispariția Lydiei e o înscenare sovietică? întrebă suedezul

— Cred, îi răspunse Gex, că Sovietele, ca să ne atragă pe teritoriul lor și să ne poată face prizonieri, au lansat dintr'un avion de-al lor, acele radiograme semnate „Lydia".

— Bănuești că n'am comunicat cu Lydia?.., Dar atunci unde e Lydia?... Unde a dispărut avionul în care se afla?... întrebă îngrozit suedezul.

Trevor Gex tăcu și se cufundă din nou în gânduri.

Hilmar era disperat, nu însă de situația în care se afla, cât de soarta Lydiei.

Gex urmă, mai mult mormăind ca pentru sine:

— Dacă admitem, și aceasta pare evidența însă-și, că nu Lydia, ci Sovietele ne-au transmis acele radiograme, prin care am fost atrași aci, atunci trebue să admitem, că dispariția Lydiei este tot opera lor.

— Crezi c'au ucis'o? întrebă Hilmar.

Dar Gex își urmărea firul raționamentului, fără să audă nimic.

— Așa dar, agenții sovietici fac ca Lydia să dispară și trimit lui Hilmar radiograme ca din partea ei, comunicându-i că avionul ese din atmosferă și apoi chemându-l la Arhangelsk. Știau că sunt cu Hilmar în Suedia, și că-l voi însoți la Arhangelsk, unde puteau descifra misterul celor cinci aeroplane, căzute dincolo de atmosferă. La Arhangelsk, puteam să întreb pe Lydia, despre care ni se transmisese prin radio că va aterisa acolo, de misterul zborurilor spre spațiile interplanetare. Sovietele știau că ași fi fost în stare să merg nu numai până la Arhangelsk, dar până la capătul lumei, ca să pot descifra o asemenea enigmă fantastică. Dovadă că Mejinski mi-a întins o cursă, este că el știa că vom aterisa la Arhanghelsk și dăduse ordine din vreme ca să fim arestați la aterizare. Ingenioasă cursă, n'am ce zice...

— Gex, Gex, ce mormăi acolo, ai înebunit? întrebă Hilmar îngrozit.

Detectivul îi răspunse însă prin altă întrebare:

— Ascultă Hilmar, ce tip erau cele 5 avioane, care au dispărut?

— Tip Hellefors, militare.

— A, erau aeroplane militare?... Și tu crezi că ele au putut să dispară trecând dincolo de atmosferă?

— Nu știu nici eu ce să mai cred! zise descurajat suedezul.

— Dar savanții voștri suedezi ce au zis de acest fenomen de absorpțiune în neant a avioanelor? întrebă Gex cu un surâs amuzat, ce nu cadra deloc cu situația, în care se aflau cei doui prizonieri din celula înghețată.

— Ce să zică? replică Hilmar. Părerile sunt împărțite, s'au iscat polemici sălbatece...

— Ca totdeauna, când savanții nu-și pot explica un fenomen.

— Unii, urmă Lars Hilmar au emis ideea că locuitorii planetei Marte au construit un magnet uriaș, cu care atrag la ei aeroplanele noastre. In adevăr, cele cinci aeroplane erau de metal.

— Și aeroplanul cu care plecase Lydia era de metal? întrebă Gex.

— Nu.

— Perfect... Alte ipoteze s'au mai făcut?

— Da, răspunse Hilmar, Academia din Stockholm a ținut o ședință, pentru a analiza bizarul fenomen, și a ajuns la concluzia, că forța de atracție a unei planete sau astru apropiat de pământ, a crescut bruse din motive necunoscute, și atrage în sfera ei de gravitație, aeroplanele ce se depărtează prea mult de pământ, apropiindu-se de acel astru. A rămas ca astronomii, știindu-se ora la care dispar de obiceiu aeroplanele și direcția pe firmament în care dispar, precum și viteza, să găsească astrul și să calculeze cu cât a sporit puterea sa de atracție...

Gex începu să râză.

— Gex, dece râzi? se miră suedezul privindu-l cu teamă, ca pe un nebun.

— Ce mare umorist, acest Wampoo!... izbucni Gex, râzând cu o poftă din ce în ce mai mare.

— Wampoo?.. Cine e Wampoo? întrebă Hilmar.

— N'ai auzit de Wampoo?...

— Nu.

— Ei bine, zise Gex, cred că vei auzi în curând... Wampoo și-a bătut joc de toți savanții voștri și de întreaga știință europeană. Luptând în numele misticismului asiatic, a făcut o farsă batjocoritoare, științei europene....

CAPITOLUL VI
MEJINSKI

In turnul lor de ghiață, Hilmar și Trevor Gex suferiră chinuri infernale.

Fură ținuți în această celulă, doua nopți și două zile. Erau ca paralizați de frig și de foame.

In fine soldații veniră să-i scoată Fură duși în biuroul unui funcționar al închisoarei. Dar la biroul funcționarului sta un om crunt, într'o uniformă cenușie, pe când funcționarul sta umil, în picioare. In individul care sta la birou, fumând, Gex Trevor recunoscu pe însuși Mejinski, șeful lui G. P. U.

La intrarea celor doui prizonieri faimosul Mejinski nu făcu nici o mișcare. El privi îndelung pe Gex Trevor, cu seriozitate, curios: atâtea rapoarte secrete îl informaseră de isprăvile extraordinare ale detectivului, încât de mult curiozitatea acestui șef sovietic, era obsedată de persoana lui Trevor Gex.

In fine, făcu un semn. Funcționarul cekist și soldații eșiră, afară de gardienii ce păzeau, cu revolverele scoase, ca cei doi prizonieri să nu facă nici cel mai mic gest.

— Domnilor, zise fruntașul sovietic, vă voiu lua interogatoriul, vă voiu judeca și vă voi...

— ...condamna! îl întrerupse Gex.

— Exact! făcu liniștit rusul. Ași putea chiar să vă condamn îndată la moarte...

— Ne veți judeca... pe urmă... zise Gex.

— Am hotărât însă să vă trimitem în „Corabia Morții"...

— Dece anume ne învinuiți? întrebă Hilmar.

— Tovarășul Gex, răspunse Mejinski,, a venit să ne spioneze; dovadă e că s'a folosit de un pașaport ce nu-i aparținea. Iar d-ta ești complicele său.

— Minciuni! strigă Hilmar... Știi bine că am venit dese ori în Rusia, cu afaceri comerciale,, și că acum am venit să căutăm pe soția mea.

— Ești însurat?...

— Lasă ipocrizia! zise Gex fruntașului sovietic. Știu că mi-ați întins o cursă. Am căzut în cursa aceasta și sunt prizonierul vostru. Știu că radiogramele lansate în scopul ca să ne atragă aci, n'au fost trimise de Lydia Hilmar, ci de voi. Sunt învins și mă supun hotărârilor voastre. Spune-mi însă, Mejinski, ce rol a jucat Wampoo, prietenul vostru, în această afacere?

— Lydia, Lydia, unde e Lydia?... gemu Hilmar...

— Pe soția d-tale, îi răspunse șeful Cekei, a răpit-o Wampoo. Nu știm de ce și unde a dus-o. De altfel, aceasta nu ne interesează. El ne-a anunțat că trebue să vă facă inofensivi, și că veți sosi cu avionul, la Arhanghelsk. Nu știu de ce radiograme vorbiți.

— Așadar, zise Gex, Wampoo ne-a atras în această cursă!

— Trebue să recunoaștem că avem în el un aliat foarte prețios, zise rusul. Toată Rusia râde de savanții suedezi, care au descoperit un magnet în Marte, un magnet ce atrage aeroplanele militare ale uzinei Hellefors!... Mare farsor, acest Wampoo!...

— Dar unde sunt avioanele noastre? strigă Hilmar.

— La arsenalul aeronautic dela Moscova, unde li se studiază secretul nouilor dispozitive.

— N'au căzut în spațiul interplanetar?... Dar radiogramele?...

— E simplu, explică șeful Cekei. Un om al lui Wampoo, care este și spionul nostru, anume Igor Khan, s'a ascuns din vreme în primul avion care a dispărut. Fără să-l observe, pilotul vostru a decolat. In aer, Igor Khan a eșit din ascunzătoarea lui, a ucis pe pilot, a îndrumat avionul spre Moscova, în care timp, Wampoo se amuza să vă trimită radiograme ca din partea pilotului, comunicându-vă, că avionul zboară spre... Marte!...

Rusul râdea, bătându-se cu palmele peste genunchi. Apoi urmă:

— La fel, am făcut și cu celelalte avioane.

— Dar pe Lydia a ucis-o?... întrebă Hilmar îngrozit.

— Ți-am spus că nu. Cred că soția d-tale va face o mică vilegiatură în Tibet. A luat-o Wampoo ostatecă... Dar timpul trece și noi stăm de vorbă. Destul!... Mejinski bătu din palme.

Comisarul în haine de piele se ivi, sfios.

Șeful lui G. P. U. porunci:

— Acești spioni să fie transportați sub pază bună la Moscova. Dacă scapă, răspunzi cu viața. De altfel, chiar eu voiu conduce escorta lor.

CAPITOLUL VII
CORABIA MORȚII

Și iară, sub puternica escortă, condusă de data aceasta de însuși Mejinski, șeful serviciului G. P. U., Gex Trevor și Hilmar navigară pe Marea Albă, debarcară pe țărmul continentului, și parcurseră sute de kilometri pe jos, prin zăpadă, mânați cu biciul de soldații călări ai Sovietelor.

Traversară regiuni înghețate, cu populațiuni aproape sălbatice, ce locuiau în corturi de piele sau în cocioabe de lemn, și mâncau carne de ren crudă, din care soldații dau și prizonierilor să mănânce, odată pe zi. Cei doi prizonieri simțeau că forțele li se sting.

Apa râurilor era înghețată; în văi, zăpada nu se desgheață niciodată. Turme de reni pășteau mușchiul sărac și cenușiu...

Istoviți, ajunseră într'o stațiune de cale ferată, unde fură îmbarcați într'un vagon-dubă sub pază puternică. Merseră astfel cu trenul penitenciar, multe zile și nopți; prin gratiile vagonului, nu se vedea decât un crâmpeiu de cer întunecat, ca de plumb...

Dacă aceasta fusese intenția lor, Sovietele reușiseră să înfrângă personalitatea vânjoasă a lui Gex. Hilmar era din zi în zi mai abătut și frigurile îi sguduiau trupul, făcându-l uneori să aiureze.

Gex încercă să intervină pe lângă brutele ce-i păzeau, spunându-le că Hilmar va muri, căci probabil are o gravă pneumonie, dar soldații se mulțumeau să dea din umeri, să scuipe cojile de semințe ce rodeau fără încetare, și să înjure.

O tristețe mornă cuprinse sufletul lui Gex. El se gândea că e vinovat de toată această aventură, fiindcă ar fi trebuit să bănuiască intențiile lui Wampoo, de a-i atrage într'o cursă.

— Cred că suntem pierduți... șopti el lui Hilmar. Nu văd nici o posibilitate să scăpăm din mâinile acestor bestii.

Hilmar, vânăt la față, cu ochii arzând în fundul orbitelor adâncite, voi să spună ceva, dar îi lipsi puterea...

In fine, fură debarcați.

Pe firma gării, Gex citi, scris în litere slavone: **„Moscva".**

Erau la Moscova, în inima Republicei Sovietice.

Intr'o dubă-automobil, fură transportați până în strada Lubianka, unde se află groaznicul edificiu, în care sunt instalate serviciile G. P. U., creerul spăimântătorului organism de spionaj al Sovietelor. Gex știe că aci este inchiziția comunismului cu călăii ei îmbrăcați în haine de piele, cu casapii ei de oameni și aparatele de tortură.

Aci e palatul teroarei roșii...

(Va urma)

DE VORBA CU CITITORII

Columbina. — Pierrot s'a dus să cumpere măsline şi tutun, după ce-a trecut pe la mine şi mi-a cerut un bilet de favoare pentru cinema Terra... Nu mai plânge, micuţă Columbină, căci se întoarce el tot acasă, chiar în cazul c'ar fi avut o aventură prin raş... Şi-apoi, ce mare lucru ai avea de pierdut? O litră de măsline, un om de-o schioapă şi un bilet la Terra!... Parabola ţi se potriveşte de minune. Spune-i Pierrot-ului d-tale să-şi vadă de carte, iar d-ta lasă sentimentalismul prematur şi ocupă-te de postul pe care de bine, de rău, îl ai acolo la poştă. (Noroc că nu eşti telefonistă, că nu ţi-aş fi răspuns niciodată; m'aş fi răzbunat şi eu puţin...)

Juan Serrina. — Anita Page e americană. Are douăzeci şi unu de ani şi măsoară 1.60 m. înălţime. O idilă între ea şi Ramon Novarro nu ştiu dac'a existat. Pot, în schimb, să-ţi afirm cu precizie, că a existat una între Romeo şi Julietta, pe timpul când străbunicul lui Ramon făcea „goange" în nisip.

Numai pe tine te iubesc. — Numai pe tine nu te-aş iubi, pe tine care mă întrebi dacă Clara Bow a purtat vreodată ciorapi cârpiţi... (Spre marea mea deziluzie constat că grădina lui Dumnezeu se îmbogăţeşte pe zi ce trece cu specimene foarte curioase). 2) Pe mine, duduie, nu mă poţi întâlni niciodată, pentru că eu am ocupaţii mai serioase decât să fac statistica ciorapilor cârpiţi... 3) Pentru Ivan Petrovich adresează corespondenţa la Universal Studio, Universal-City. Calif. U. S. A. Dacă intenţionezi însă, să-l întrebi aceleaşi lucruri, renunţă, căci cheltueşti în zadar banii pe mărci...

Nazimova-Focşani. — Nazimova din Focşani, are minte de doi bani... Azi aici, mâine'n Vaslui, Nazimova nimănui... 2) Te-ai înşelat scumpă şi sglobie corespondentă; mormântul lui Igo Sym nu se află în Innsbruck, ci în căsnicia pe care vrea să şi-o făurească astăzi la Berlin. 3) Cât despre starea civilă a drăgălaşei Renée Adorée nu-ţi pot spune decât atât: e în regulă...

Un fulg de nea. — Nu cunosc amănunte despre acest „răsfăţat" cântăreţ al femeilor pentrucă... nu sunt femee. Cântă la un bar din Capitală (reclama se plăteşte) şi e adevărat, cântă frumuşel şi sidefat, dar cântă cam din... guşă — cum s'ar spune. (Părerea mea; te rog să nu mi-o iei în nume de rău). 2. Filmul vorbitor a înmormântat multe talente din trecut. A fost cazul şi cu vedeta despre care-mi vorbeşti.

Muza lui Eminescu. — Acum înţeleg eu de ce s'a prăpădit bietul Eminescu aşa de timpuriu!... Cum? Să mergem împreună la Hollywood? Cum nu? O fac şi p'asta, dar cum rămâne cu **El?** Acel **El,** care... care... în sfârşit, care el? Cine e ăla şi ce doreşte?... 2. Sfatul meu în materie de iubire e vax, cel puţin în cazul d-tale... Procedează aşa cum te taie capul şi... renunţă la Hollywood. Nu de alta, dar eu sunt un om debil şi nu pot trăi fără hrană...

Eleonora. — N'am auzit nimic de acest Louis Beral şi regret că nu te pot servi.

Chérie. — Mi se pare că v'am învăţat cu nărav. V'aţi apucat acum să-mi cereţi fotografii din copilăria tuturor vedetelor. In definitiv, ce vă închipuiţi dv. că subsemnatul posedă o sursă inepuizabilă de „poze" inedite?... Ai norocul că Gloria Swanson a fost, cândva, actriţa mea preferată şi că o am sub toate aspectele. Şi mai ai norocul că sunt eu băiat bun şi nu pot refuza pe mica **Cherié.** Uite, o public pe Gloria la vârsta de şase ani şi acum.

S'a născut la Chicago, acum treizeci şi unu de ani (aşa grăeşte dânsa). A fost căsătorită cu marchizul de la Falaise de care a divorţat anul trecut.

O cititoare. — Un premiu pentru cel mai frumos cotoi? Există într'adevăr, premii pentru cele mai frumoase pisici, dar nu ştiu dacă se face sau nu, distincţie de gen. In orice caz, dacă posezi un cotoi frumos, păstrează-l şi fără premiu. Fii sigură că tot cotoi rămâne, chiar dac'ar avea medalionul Ecaterinei a II-a.

La Simiacine. — Brigitte Helm n'a turnat până acum decât în Europa şi mai ales în Germania. Spre America n'a plecat încă, deşi nutreşte de mult acest proiect. 2. Valentineanu e român. George Vraca e căsătorit. (Iţi pare rău, nu?) 3) Adevărul e că d-ra Zizi Theodorescu deşi clasificată I-a la concurs a dovedit că nu s'a conformat art. 3 din regulament, fapt pe care nu l-ar fi admis juriul internaţional dela Galveston. (Aceasta ca să se vadă că toate concursurile noastre sunt organizate pe cele mai serioase baze). In urmă, titlul de Miss România a revenit de drept d-rei Mariana Mirică.

Paul Zăvoianu.—Judecate din acest punct de vedere, femeile se pot clasa în două categorii: unele, cari sunt pasionate după corespondenţă, dintr'un pur capriciu intelectual si altele, care întreţin corespondenţă, ca să cunoască mai întài omul („Le style c'est i'home" — a spus Buffon). In categoria celor din urmă intră şi „simpatia" d-tale... Prin urmare, ia seama! Ia seama ce scrii şi cum scrii! Şi, dacă ţii într'adevăr la ea, continuă; fii sigur că... te va cunoaşte la un moment dat şi va curma ea însăş „relaţiunile prin corespondenţă", care te plictisesc atât...

Nina, Florica Istrătescu, Hugo Steni, Veronel. — Tuspatru îmi scriţi că posedaţi câte o vioară Stradivarius. Dacă ar fi aşa cum în toată lumea nu există decât patru originale Stradivarius, (din care nu s'au găsit decât trei) eu n'aş avea decât să vă felicit. Atâta însă, că proprietarii celor trei viori găsite sunt cunoscuţi şi... numele lor nu se aseamănă deloc cu al dv... Ştiţi ce cred eu? Probabil c'a existat: sau un escroc care a pus mai de mult un stoc de viori pe piaţă, cu pretenţia de originalitate, sau o fabrică de viori care a folosit drept marcă numele „Stradivarius". Aşa că, din punctul acesta de vedere, fiţi liniştiţi!...

Lyoni.—Pentlucă esti mică şi-ţi plaţe să fii mângânată mămos, eu îmi lezelv dleptu să te sălut pe amândoi oblăzolii... Şi am să-mi lad balba, ca să nu te'n;epe... 2) Aşa, puiule şi-acum să-ţi satisfac „culiozitatea": Comediile din desene animate se realizează cu foarte multă muncă. La fiecare mişcare, desenatorul trebue să schimbe poziţia parţială sau totală a eroului şi s'o cinematografieze (O mişcare pe un pàtrăţel de peliculă). Imaginează-ţi acum că într'o secundă se perindă pe ecran exact 24 pătrăţele de peliculă şi că fiecare pătrăţel cere — în medie — cinci minute de lucru, din partea desenatorului.

F. S. — Coşna. — Regret din tot sufletul, dar mi-e imposibil să procur fotografia pe care o soliciţi cu atâta interes! Ramon Novarro mi-a răspuns că nu e încă destul de bătrân ca să ne releve trecutul în imagini. E răutăcios acest Novarro, nu e aşa?..

Ţigăncuşa. — Mady Christians lo-

Berliner str. 86. E căsătorită cu doc-
cueşte la Berlin — Charlotenburg,
torul Von Muller. Utilizează limba germană! 2. Elisabeth Pinajeff primeşte corespondenţa prin „Film Fuerer", 217, Friedrichstr. Berlin S. W. 3. Marcella Albani are 30 ani.

Rococo. — Ultimul film al lui Charlie Chaplin, „Luminile Oraşului", va fi prezentat în scurt timp şi la n[oi]. Se vorbeşte mult bine de această producţie a genialului comedian. 2. Oricât ar fi el de bun la suflet, fii convins că nu-ţi va da nici cel mai mi[c] concurs. Charlie Chaplin n'a sfăt[uit] pe nimeni, până acum, să se dedi[ce] scenei sau ecranului. A lansat, e ad[e]vàrat, vedete noi, dar numai atun[ci] când a avut el nevoe de interpreţi. [Se] pare însă, că în urma celor pătimi[te] din cauza gestului său (fosta-i soţie nu era decât o simplă figurantă, când l-a cunoscut) a renunţat şi la acest procedeu. Dealtfel, nu e bine să contezi pe concursul nimănui în cinematograf, afară de cazul când eşti o **femee** în toată accepţiunea cuvântului şi... ai prieteni sus-puşi...

Illen. — Janet Gaynor e brună. In „Răsărit de Soare" purta perucă. 2. Clara Bow este evreică. Cam acelaş lucru se spune şi despre Charlie Chaplin. Eu însă nu ştiu decât atât, că mama lui era... ţigancă. Că tat'său o fi fost evreu sau mahomedan, n'am avut niciodată ocazia să aflu. Să ştii totuş, dela mine, că în artă nu există distincţie de rasă sau religie. Arta se judecă după talent, nu după cruce, stea, sau semilună...

S. Farco-Detroit. — Am primit exemplarele expediate şi-ţi mulţumesc. Intr'adevăr e interesantă această rubrică din „Liberty" ,dar la noi nu prea ar avea succes, pentrucă suntem cu mult înapoiaţi faţă de urbanismul american.

Ludwik Bell. — Fireşte că tot compozitorul îşi aranjează bucata şi pentru orchestră, armonizarea ansamblului fiind foarte pretenţioasă. Pentru filmele sonore se face apel la compozitori cu renume, iar ca s'o tipăreşti e şi mai greu. Poate numai în cazul c'ai scoate-o pe cont propriu...

Tilly Ferantes. — Lil Dagover s'a născut la 30 Septembrie 1897 la Iaya. La vârsta de de şaptesprezece ani, când abia terminase şcoala de fete, s'a căsătorit cu Fritz Dagofer, de care mai târziu s'a despărţit. A debutat în cinematograf prin anul 1919 în regia lui Robert Wiene („Caligari"). Actualmente e căsătorită cu Georg Witt. Locueşte la Berlin W. Arysallee, 4. Cred că răspunde. Scrie-i în limba germană.

Anicuţa Cârjă Vlădicescu. — Am auzit, e drept, vorbindu-se mult de familia Fundoianu, la Paris, dar n'am avut niciodată prilejul să o vizitez. Adresa: **Rue Monge, 19. Paris.**

Un cititor-Lupeni. — Lya de Putti este de origine ungară. S'a născut la Budapesta.

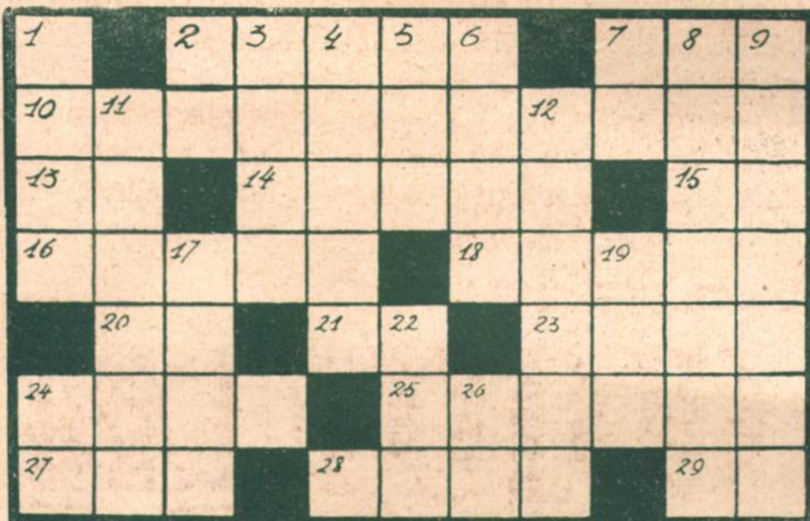
J. de S.

Jocuri de cuvinte încrucişate

„Surpriza"

(10 puncte) de S. şi M. BREIMAN

ORIZONTAL: 2. Rege suedez din sec. IX; 7. Oraş în Germania, cu ape termale; 10. Data detronării lui Alexandru Ioan I; 13. Pentru bărbaţi — pentru femei; 14. Vas care conţinea sângele lui Isus. 15. O treaptă mai jos decât IM; 16. Ziua muncii; 18. Flăcări mari; 20 Un caz când extremele se ating; 21. Si diez; 23. Rupem ramurile dela rădăcină; 24. Papa, care înarmă contra Turcilor, flota victorioasă dela Lepante; 25. Ţar al Rusiei, mort în oraşul fundat de el; 26. Metal ai cărui vapori sunt de culoare verde; 28. Munte în Tesalia aproape de Olymp; 29. Vagon de clasa a doua.

VERTICAL: 1. Victima recentă de la Beauvais; 2. Suspin; 3. Obligaţiunile vieţii civile; 4. Orăşel din Transilvania, care a jucat un rol în revoluţiunile din 1738 şi 1848; 5. Vivat! 6. Foarte plăcut; 7. Fratele lui Onan; 8. Domn român; 9. Sultan al Turciei, supranumit „beţivul"; 11. Sărbătoare naţională; 12. Da ţâţa unui copil; 17. Nuanta culoarei albastre; 19. „Alium scaradoprasum"; 22. Soţia lui Saturn; 24. Salutare 26. Mă car.

JOC DE HIEROGLIFE
(10 puncte) de Rebus

Se va afla un citat din V. Alecsandri.

Nouile noastre premii

Deslegările problemelor din numerele 206, 207, 208 şi 209 se primesc până la 10 Februarie 1931.

Fiecare problemă acordă un număr oarecare de puncte, după care se va face împărţirea pe categorii şi distribuirea premiilor, în modul următor:

Categoria I-a: 2000 lei în numerar;
Categoria II-a: Un aparat fotografic;
Categoria III-a: Trei aparate de radio cu galenă;
Categoria IV-a: 7 volume din operele literare renumite. Premiile se vor distribui la 20 Februarie, când se vor acorda şi distincţiuni colaboratorilor meritoşi.

N.B. Fiecare categorie are şanse egale în categoriile inferioare.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
Bucureşti, str. Const. Mille 7 Etg. II
Director redacţional:
NIC. CONSTANTIN
PREŢUL ABONAMENTULUI
Lei 400 pe un an
Lei 200 pe 6 luni
Lei 100 pe 3 luni
Lei 500 pentru străinătate

Poşta jocurilor

Djaya Munney. — Se va publica unul fiindcă celălalt este de greu de pus la punct. (Ghiciţi, care?...) Şi acum altă noutate: ştiţi că sunteţi pe punctul de a prinde talentul de... coadă?... Promiteţi!

Jean Aron. — Regret, dar „Stan şi Bran" nu pot vedea lumina tiparului, or cât ar fi ei (şi autorul) de simpatici. Schimbaţi metoda de lucru, fiindcă este învechită. Am spus-o doară de atâtea ori, şi o voiu mai devedi-o încă în albumul ce va apare.

D. Nic. D. C. — De ce lucraţi aşa de neglijent? Va trebui, deci, să treacă mult timp, până să vă revizuesc cum se cade producţiile. Să nu pierdeţi răbdarea!...

Eugen Chirovici. — Mai încercaţi, fiindcă de data aceasta desemnul lasă de dorit. Cel de Anul nou s'ar fi publicat ,dacă se primia din timp.

Alex. Dobrinescu-Bârlad. — Este de prisos orice intervenţie, sau înţepătură! Epiderma cojeniştilor este destul de persistentă, spre a fi perforată de vreo săgeată mânată cu fineţe...

D. G. Tomulescu-înv. — Se poate participa, ţinându-se seamă de punctele propriilor jocuri.

Tarcatu Emil. — 1) Şi cu cerneală, însă de culoare neagră. 2) Semnificaţiile trebuesc scrise pe o singură pagină a hârtiei. 3) Deslegarea se va scrie aparte.

Tina Colonel Eftimiu-Bazargic. — Premiul vi s'a expediat direct la Bazargic, fără altă indicaţie, fiindcă... n'aţi binevoit să ne-o furnizaţi din timp.

Dacă nu l'aţi primit încă, anunţaţi-ne.

REBUS

Cupon pentru jocuri
No. 208

Numele şi pronumele ....

....

Adresa ....

REALITATEA
ilustrată

Regele Ferdinand I, (cu prilejul sărbătoarei Unirei, 24 Ianuarie)

Atelierele „Adeverul". S. A.

ANUL V. — Nr. 209. — 29 IANUARIE 1931. APARE JOI

REALITATEA

In transă magnetică: Edwina Both dela „M. G. M.", intreabă oracolul cine va fi „Miss România 1931"?

PREȚUL 10 LEI

Cum va fi omul viitorului

PROF. RENÉ THEVENIN

Cotul întors înapoi permite îndoirea braţului într'un mod cu totul diferit decât la celelalte animale. In timp ce aceste gigantice braţe şi mâini, concentrează în ele toată forţa, restul corpului s'a atrofiat, s'a redus, pentru ca să atârne cât mai puţin posibil. Trupul liliacului e o maşină special construită pentru sbor. Mişcarea se întinde dela baza craniului, până la degetul cel gros şi în îndoirea rapidă înapoi a aripei.

Ca şi în cazul păsării, animalul care ar fi adoptat forma liliacului, n'ar fi putut evolua în om. Nu ne e deci posibil să ne închipuim omul, menţinându-se în aer prin astfel de metode.

Prinzând mâna omului în membrana unei aripi de liliac, s'ar fi împiedecat desvoltarea creerului şi asta e destul să ne facă să vedem întrucât ar fi fost folositor, ca omul să ia o astfel de formă.

Fără sensibilele-i degete, omul n'ar fi avut o prea mare nevoie de inteligenţă şi deci aceasta nu s'ar fi desvoltat.

S'ar fi ivit poate vre-o specie de lilieci filozofi sau metafizicieni, cari însă n'ar fi clădit oraşe, nici n'ar fi scris cărţi.

Dar sunt alte animale mult mai apropiate de noi, cari, fără să sboare în sensul celor două varietăţi menţionate mai sus, străbat distanţe considerabile prin văzduh.

Dacă le comparăm cu aparatele inventate de noi, putem spune că păsările şi liliecii sunt aeroplane, iar ceilalţi smee.

Animalele noastre sburătoare, rămânând terestre în principalele forme ale activităţii lor, pot la nevoie, spre a se deplasa dela un punct la altul pe o distanţă de 100 ba chiar 150 de metri, să ia calea aerului.

Avantagiile unei astfel de posibilităţi n'au nevoe să mai fie demonstrate.

Animalul poate traversa un fluviu lat, pe care i-ar fi greu sau imposibil să-l treacă înotând. Poate trece de la o margine la alta a unei prăpăstii. Se poate arunca dela o mare înălţime, atingând pământul fără să sufere vre-o lovitură. Nu trebue să mai adăogăm că poate scăpa de duşmanii săi mult mai uşor decât alte animale, şi-şi poate prinde prada pe care n'ar ajunge-o în alte condiţiuni.

Cum s'ar fi înfăţişat oamenii, dacă puteau adopta aripi de liliac membrelor lor.

Nu sunt inconveniente cari să contrabalanseze aceste avantagii. La căţărat, alergat şi înnot, animalul care planează în aer, e tot atât de destoinic, ca şi celelalte animale neînzestrate ca el pentru sbor.

Considerând micile modificări fizice, pe care le suferă acest animal, suntem îndreptăţiţi să ne mirăm, că celelalte animale şi în special omul, nu le-au urmat exemplul, — lucru care după cât se pare, n'ar fi fost atât de greu, deoarece găsim aceiaş metodă de plutire în spaţiu la specii foarte deosebite unele de altele, cum sunt unele rozătoare strâns înrudite cu veveriţa, iar în altă parte a lumei, unele marsupiane, membre ale familiei Kanguru. Insfârşit, un animal cu totul deosebit exhibează aceiaş formă.

Vom studia acest animal mai de aproape, căci prezintă o oarecare înrudire cu maimuţele şi în special cu lemurii, pe cari mulţi naturalişti îi socotesc una din sursele rasei umane.

Micul galeopithecus ne va ajuta să demonstrăm că omul n'ar fi avut nevoie de eforturi imposibile spre a se adapta unei vieţi parţial aeriene, care n'ar fi împiedecat desvoltarea celorlalte facultăţi ale sale.

Galeopithecusul e un animal foarte ciudat care a făcut mult timp savanţii nedumeriţi, neştiind cărei grupe aparţine.

Numele său se traduce prin „Nevăstuică-Maimuţă" şi indică unele din caracteristicile animalului. Dinţii săi au totuşi asemănare cu acei ai insectivorelor, cum e cârtiţa. Insfârşit, singularităţii corpului şi a obiceiurilor sale, savanţii au plasat creatura în ordinul dermopterelor, animale cu aripi de piele.

Sborul galeopitecusului se face cu ajutorul unei largi membrane de piele, ce se întinde pe gât şi în părţi, punând în legătură mâna cu piciorul şi continuându-se înapoi până la capătul cozii.

In repaus, atitudinea acestei creaturi e foarte ciudată, fie că se mişcă încet, învelit în pielea sa, ca un cal de curse în pătură, la sfârşitul alegărilor, fie că doarme agăţat cu toate 4 picioarele de o cracă, cu spatele în jos, cu capul sub pelerina sa, dând impresia unui fruct mare, cu care e adesea confundat în pădurile insulelor Sunda din archipelagul Malay şi Filipine, singurele localităţi unde se găseşte.

Sborul galeopitecusului ne aminteşte întrucâtva pe al aeroplanelor noastre. Animalul începe întâi să fugă, apoi sare în aer, întinzându-şi paraşuta şi străbate astfel mari distanţe, cari n'au fost însă calculate tocmai exact, din cauza rarităţii animalului, obiceiurilor sale nocturne şi izolării în care trăeşte.

Observaţiuni făcute însă asupra veveriţei sburătoare din Siberia, ne permit să deducem obiceiurile galeopitecusului.

Acest animal prevăzut deasemeni cu o membrană de sburat, e uşor de domesticit şi a fost studiat în captivitate.

S'a văzut atunci că poate străbate 500 picioare fără să atingă pământul, că-şi poate schimba direcţia după voe în timpul sborului, poate descrie curbe în aer, se poate întoarce, dacă e nevoie, la punctul de pornire, sau poate aterisa într'un punct mai ridicat.

Prin ce metode au atins aceste animale, rezultatele mai sus arătate?

Răspunsul e uşor de dat, căci dacă observăm scara evoluţiei animale, vom găsi acolo fiecare stadiu al desvoltării între mamiferul căţărător, săritor şi sburător.

Polatuşa, un rar animal siberian, poate fi definit ca o perfectă veveriţă.

Ştim cu toţii că veveriţa obicinuită, deşi nu posedă o membrană de sburat, se ajută cu coada-i mare, spre a face sărituri de aproape 30 picioare.

Ruda sa sburătoare a perfecţionat această posibilitate şi considerând larga membrană a galeopitecusului, redusa membrană, a veveriţei siberiene, care-i serveşte doar de scut lateral, şi stadiul intermediar reprezentat de assapanul american, găsim numeroase forme ilustrând progresul dela lipsa totală a unui aparat de sburat, până la desvârşita sa desvoltare.

Aceste forme nu sunt dobândite spontan; ele sunt rezultatul unei serii de lupte, încercări şi rectificări.

Trebue să se ştie că numai animalele ce se caţără pe copaci sunt astfel înzestrate pentrucă aparatul de planat nu le poate fi decât lor de folos.

Se naşte întrebarea: de ce omul, — care la începutul existenţei sale a fost un locuitor al copacilor, — n'a încercat să urmeze exemplul acestor mamifere sburătoare?

In principiu, nici un obstacol nu s'a găsit în calea acestei transformări, care n'ar fi stânjenit desvoltarea niciuneia din facultăţile sale.

Ar fi putut în toată voia să facă uz de ambele sale mâini, care-i rămâneau libere. Membrana nu l'ar fi împiedecat să se ţină drept, dovadă că şi veveriţele pot şi adesea iau chiar această poziţie verticală.

Modificările fiziologice aduse de aparatul de planat, ar fi fost de mică importanţă, căci la toate animalele citate, constă doar dintr'un fald al pielii; similar guşii, ce atârnă sub gâtul bovinelor şi nu are vre-o legătură cu niciunul din organele esenţiale ale trupului. Concep-

(Continuare în pag. 6)

Proclamarea împărăţiei în palatul dela Versailles la 18 Ianuarie 1871.

Versailles

La Berlin! La Berlin! — Invingem sau murim...! — Eroismul muribunzilor. — Flagelul mondial. — Acelaş palat, aceaş sală, două păci: „Grandeur et Decadence!“

La 18 Ianuarie, s'au împlinit şasezeci de ani, de când s'a încheiat pacea dela Versailles dela 1871, ca urmare a marelui răsboi franco-german, a cărui concluzie a fost o înflorire extraordinară a Germaniei, o decădere a Franţei.

Inflorire şi decădere, care au dat naştere cruntului răsboi mondial, sfârşit cu o pace încheiată în acelaş Versailles, de data asta, pecetluindu-se înfrângerea iremediabilă a Germaniei.

Redăm în rândurile cari urmează, evenimentele dela 1870 şi 1918, amintind astfel cele mai covârşitoare şi influente faze ale civilizaţiei moderne.

Intâlnirea împăratului Napoleon III cu Bismark, după bătălia dela Sedan.

Cauzele răsboiului dela 1870 dintre Franţa şi Germania se găsesc, în mare parte, în tendinţa lui Bismank de-a face unitatea Germaniei sub hegemonia Prusiei, precum şi în nevoia ce simţia de-a înnăbuşi sentimentele de hegemonie şi de independenţă, ce nutriau statele germane de sud, împotriva Prusiei. Bismark căuta apoi să le îndrepte contra Franţei „duşmana seculară“. Pe de altă parte, biruinţele câştigate de Prusia la 1864 şi 1866 au produs o mare grijă în mintea conducătorilor Franţei. Thiers vedea în ele, *„mărirea Franţei compromisă nedemn, într'un apropiat viitor“*.

Totuş, Napoleon III-lea, neavând armată, manifesta sentimente prieteneşti faţă de Prusia. Dovada o avem în mesagiul pe care Napoleon îl trimite prin domnitorul Carol al României, care se afla în 1869 în vizită la Saint-Cloud în Franţa, prin care exprimă regelui Prusiei, sentimentele sale paşnice şi simpatia ce-o are pentru Germania.

Willhelm I, regele Prusiei, care a fost proclamat împărat al Germaniei în 1871, la Versailles.

Generalul Ducort, zicea în 1869 :

„nu ne putem resemna să primim situaţia ce ne-am creiat prin greşelile enorme comise în 1866 şi nu ne putem hotărî nici să declarăm răsboi. După un pas făcut înainte, facem doi înapoi“.

In acest timp, Bismark încheiase convenţiile militare cu statele germane dela Sud. In 1867, luna Maiu, toţi generalii sta-

telor germane se întruniră la Berlin împrejurul lui Moltke, strategul cel mai de căpetenie al armatei prusiene, punând la cale planul unei campanii împotriva Franței. Atașatul militar francez din Berlin, spunea la 1869:

„Franța este un obiect de ură pentru unii, de invidie pentru alții, de neîncredere și de îngrijorare pentru toți. Răsboiul depinde de un incident".

Incidentul se prezintă cu prilejul candidaturii prințului Leopold de Hohenzollern la tronul Spaniei. Ducele de Gramont, ministru de externe al Franței a declarat în ședința Camerei dela 6 Iulie 1870 că dacă un Hohenzollern ar primi tronul lui Carol V-lea s'ar primejdui, în paguba Franței, echilibrul european; în acest caz, Franța va ști să-și îndeplinească datoria, fără nici o ezitare și fără nici o slăbiciune.

Jurnalele franceze atacau această candidatură.

Urmă un schimb de scrisori, prin care regele Prusiei și Napoleon III-lea căutau să menție liniștea.

Opinia publică, era însă tulburată.

Gazeta Germaniei de Nord publică la 9 ceasuri seara următoarea telegramă:

„Ambasadorul francez a cerut M. S. Regelui să-l autorizeze să telegrafieze la Paris, că M. S. se angajează pentru totdeauna să nu mai dea consimțimântul său, dacă Hohenzollernii ar trebui să revie asupra candidaturii lor; M. S. a refuzat însă să primească încă odată pe ambasadorul francez și i-a trimis vorbă prin aghiotantul său, că M. S. nu mai are nimic să-i comunice".

Telegrama, a fost astfel comentată: „Regele Prusiei, în urma renunțării vărului său, primise din partea Franței o cerere ofensătoare și ca un suveran puternic, conștient de dreptul și demnitatea sa, a răspuns ofensei prin ofensă", refuzând să primească pe Benedetti".

La 13 Iulie, 10 ceasuri seara, mulțimea din Berlin, striga înaintea palatului regal: *„La Rhin; la Rhin!"* A doua zi toate ziarele germane comentau telegramele și îndemnau pe Germani să ia armele.

La Paris, se răspândise vestea că Franța ar fi fost pălmuită. De aceia, populația din Paris, strigând *„la Berlin, la Berlin"*, merse de sparse, în ziua de 15 Iulie 1870, geamurile ambasadei prusiene.

Olivier zicea acum: nici o forță omenească nu putea să mai evite răsboiul iar Gambetta zicea că s'a început „întreprinderea imensă, menită să tranșeze litigiul preponderenței între rasa germană și cea franceză.

La 18 Iulie, Franța declarase oficial Prusiei răsboiul.

Reichstagul german, autoriză Prusia în ședința dela 19 Iulie 1870 *„să combată pentru drept și pentru libertate pe cuceritorii străini"*.

Toată Germania, se găsia acum unită împotriva Franței.

Nemții sub conducerea lui Moltke, mergeau din victorie în victorie.

Prințul moștenitor al Prusiei exprima un omagiu de admirație pentru bravura soldaților francezi, scriind mamei sale, după lupta dela Froeschwiller,

„A trebuit răbdarea admirabilă a soldaților noștri, spre a învinge pe eroii armatei franceze. Mânați de-o adevărată furie, inconștienți de primejdie, voind să învingă sau să moară. Francezii, oferiau un spectacol demn de cele mai mari epopee. Ce bravură de amândouă părțile! Și dacă învingătorii au dreptul să fie mândri, cât respect nu datoresc ei învinșilor".

Mareșalul Mac-Mahon, vărsând lacrimi de durere pentru această înfrângere, un soldat bătrân se apropie de dânsul, zicându-i cu indignare:

„Domnule mareșal, de ce plângeți? Refuzat-am noi oare să murim?

La Sedan (2 Septembrie 1870) Napoleon predete spada, pierzând tronul. La 3 Septembrie, el telegrafie la Paris:

„Armata este învinsă și captivă, eu însumi sunt prizonier!"

Împărăteasa convoacă la 4 Septembrie Camerele. Mulțimea năvăli în sala de ședințe strigând: „Detronarea, Trăiască Republica!" Gambetta, deputat, striga în mijlocul sgomotului asurzitor:

„Ludovic Napoleon și familia lui a încetat de-a mai domni". Se proclamă astfel republica „fără să se verse nici-o picătură de sânge și fără ca cineva să fie închis".

Împărăteasa, părăsește palatul și se stabilește la Hastings în Anglia. Se formă un guvern provizoriu, care se instală la Primăria Parisului și se intitulă:

„Guvernul apărării naționale", care anunță poporului francez că „a cerut Republica, pentru a salva patria din primejdie".

Mai târziu ei spuneau: „Noi nu suntem la putere ci în primejdie". Intr'adevăr, cele două armate germane libere dela Sedan, se îndreaptă spre Paris, care este asediat la 19 Septembrie 1870.

Orașele întărite ale Franței, cad unul după altul în mâinile Germanilor.

Parisul nu mai spera să primească ajutoare de nicăeri. Curajul eroic al cetățenilor cari spuneau „învingem sau murim" nu era suficient pentru a birui.

De aceea, guvernul trimise la 23 Ianuarie 1871 pe Jules Faure la *Versailles*, unde semnă la 28 Ianuarie un armistițiu pentru trei săptămâni, spre a convoca adunarea națională, ce avea să se pronunțe asupra păcii, care s'a încheiat apoi, la 10 Maiu 1871.

Bismarck propuse regelui Wilhelm să primească titlul de „împărat", căci cuvântul împărat prezintă o aureolă mai frumoasă în ochii poporului german.

Incoronarea solemnă, avu loc la 18 Ianuarie 1871, în fața principi-

(Continuarea în pag. 6)

Dr. sus: *Bismark, „cancelarul de fier" care a unificat statele germane intr'un imperiu*; dr: *generalul Moltke, învingătorul de la Sedan, în 1871.*

Capitularea dela Sedan, în noaptea de 2 Septembrie 1870

Principele moștenitor al Prusiei

ACTUALITĂŢI ŞTIINŢIFICE

Schimbatu-s'a clima?

— Acum 2 ani a fost un ger de -43° C. în Februarie şi anul acesta am avut zile de primăvară în ajunul Bobotezii —

Ploaie roşie la Paris
FURTUNI IN ŢARĂ ŞI INUNDAŢII IN STRĂINĂTATE
Mari furtuni în Franţa şi Spania
Topirea zăpezii provoacă mari inundaţii la Galaţi
ZILE DE TOAMNĂ IN IANUARIE
Ceaţa întunecă trei ore Parisul
Ceaţă deasă la Bucu...
Patinaj pe ghiaţă artificială
Ploi torenţiale şi furtună puternică în sudul Basarabiei
Ceaţa asfixiantă din Anglia şi Belgia
...tună şi inundaţii în Basarabia
PRIMĂVARA IN JUGOSLAVIA
Apele Nistrului inundă regiuni întregi
Ceaţă şi ploaie

TITLURILE de mai sus n'au fost publicate în *„Dimineaţa"* din luna Aprilie, cum ar crede poate unii cititori, cari întâmplător nu citesc zilnic acest ziar popular.

Titlurile de mai sus au apărut în ajunul Bobotezei.

Nu-i aşa că vi se pare bizară această anomalie a vremii?

Intrebarea: *„Schimbatu-s'a clima?"*, e firească, dar meteorologii sunt oameni prea prudenţi, spre a da un răspuns.

Experienţa vieţii noastre e prea redusă, faţă de timpul vast al oscilaţiunilor climaterice. Bătrânii susţin că nu-şi amintesc de ierni atât de uşoare şi s'ar putea să aibă dreptate.

La 1888 a fost la Bucureşti un ger de —30 grade Celsius, în timp ce la 1931 când termometrul a coborât după Crăciun la —5° în Capitală şi la —17° în Moldova, publicul s'a speriat de o iarnă atât de „grea".

Noroc că de Anul Nou au revenit zilele de toamnă, cu ceaţă şi ploaie, zăpezile s'au topit aproape în toată ţara, ba în ajunul Bobotezei, termometrul arăta +12° C. la Bucureşti.

Generaţiile tinere se întreabă ce e cu gerul Bobotezei?

Cum meteorologia nu e introdusă de multă vreme în ţara noastră, s'ar putea să fi fost şi în trecut Boboteze calde, dar nimeni nu le ţine minte.

IERNI UŞOARE

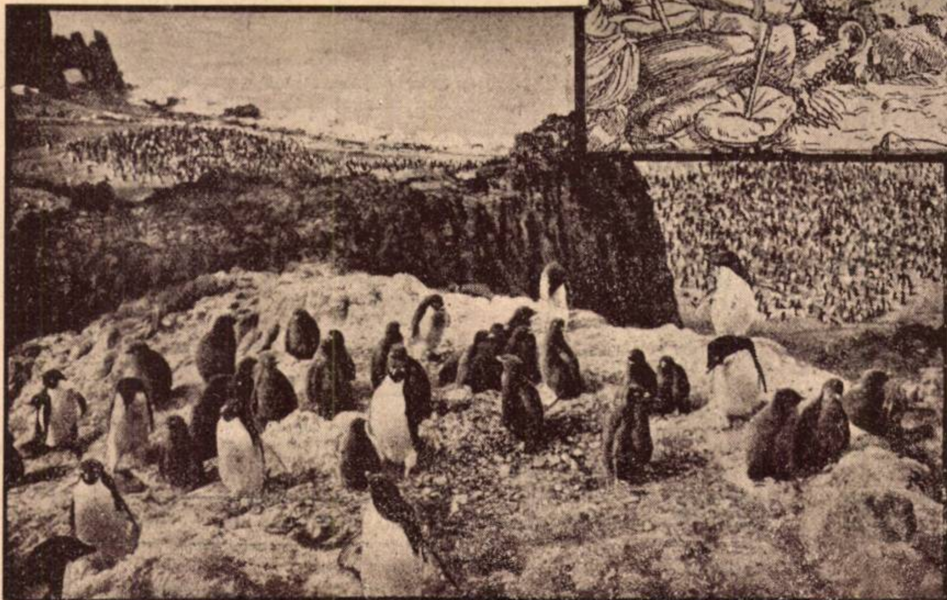
Iată din curiozitate câteva ierni uşoare, după însemnările culese de regretatul meteorolog *Ştefan Hepites*, din scrierile vechi.

Anul 584 după Hs. — In acest an a fost o iarnă atât de dulce în Europa, încât s'au văzut trandafiri înflorind în Ianuarie.

Anul 1186. — Iarna fu atât de călduroasă încât în Germania secerişul s'a făcut în Mai, în loc de August.

Anul 1421. — A avut o iarnă şi mai dulce, cireşile s'au mâncat în Aprilie şi strugurii în Mai.

Din cele de mai sus se poate dar trage concluzia, că iernile 1930 şi 1931 n'au fost relativ atât de uşoare.

Dr.: *Negrii din Sudan aprind focul la solstiţiul iernii;* Jos: *Colonie de pinguini la Polul Sud.*

Meteorologia e singura ştiinţă care progresează foarte încet.

Preziceri sigure se pot face numai pentru 24 ore şi încă destul de greu, fiind necesară în prealabil cunoaşterea timpului a cât mai multor localităţi vecine.

Vremea nu se poate prezice numai după barometru. Pentru a şti bunăoară, dacă cerul va fi mâine senin, variabil sau acoperit la Bucureşti, trebuie să ştim precis cum e cerul azi la Ploeşti, Sinaia, Braşov, Sibiu, Craiova, Piteşti, Giurgiu, Rusciuk, Varna, Silistra, Constanţa, Sulina, Galaţi, Iaşi etc., adică pe o rază de vre-o 400 km., în jurul Capitalei. Uneori când bântuie furtuni puternice, trebue să cunoaştem situaţia atmosferică şi pe o rază de 1000 km., pentru a putea face o „hartă sinoptică" precisă şi a deduce timpul probabil.

Dr.: *Un astronom ţinând un ecran în faţa ocularului unui telescop pe care se proiectează discul solar.*

Cu ajutorul unui aparat de radio, construit în 1930 de uzinele *„Marconiphone"* din Londra, autorul acestor rânduri culege ştiri meteorologice din aproape toată Europa. Dacă în timp de o secundă se poate afla bunăoară că ninge la Milano, sau e furtună la Viena, timp frumos la Toulouse, ceaţă la Paris şi ger la Riga sau la Stockholm, trebuie însă să treacă 2—3 zile spre a afla la Bucureşti cum e vremea la Iaşi sau la Oradea. De aceea în ţara noastră e mai greu a se face totdeauna pronosticuri sigure. Nici institutul meteorologic, nici amatorii particulari, n'au totdeauna date suficiente şi rapide pentru alcătuirea hărţilor sinoptice.

DEVIAŢIA GOLF STREAM-ULUI (?)

Nesiguranţa meteorologilor e şi mai mare, sând e vorba de pronosticuri de lungă durată.

Unii meteorologi sunt de părere că variaţiile clim... s'ar datori, în mare parte, deviaţiunei dela cursu... mal, a curentului ferbinte numit *Golf Strear...*

Această deviaţie ar fi fost provocată ... a sguduit acum doi ani fundul Ocea...

Ce e Gulf Stream-ul?

In golful Mexico ia naşt... mită *„Tropicul Racului"*, un ... „Curentul Golfului" (Gulf Str...

Acest fluviu curge la suprafa... Amazonul, la început fiind foar... ocoleşte o bună parte din Ameri...

proape de New-York, de unde se îndreaptă spre Europa în unire cu marele curent de apă fierbinte născut în *Marea Sargasa*.

Acum 3 ani (în 1928) Golf Stream-ul a suferit o mare perturbare, datorită unui lanț de iceberguri (munți de ghiață) ce a coborît mai jos de Cercul Polar. De aceea am avut în anul următor (la 1929) o iarnă siberiană în toată Europa, ba gerul a trecut de Mediterana, coborând până în Palestina și Egipt.

Și în țara noastră am avut în Februarie 1929 o iarnă teribil de grea, gerul atingând —43° Celsius în Bucovina și Basarabia, ceeace nu-și amintesc nici bătrânii să fi pomenit în viața lor.

Anul trecut (1930) Gulf Stream-ul a deviat în sens invers, datorită cutremurului submarin din Octombrie 1929 și de aceia a trimis spre Gibraltar o cantitate enormă de apă fierbinte, ce a pătruns în Marea Mediterană, provocând o iarnă extrem de călduroasă, cu ploi torențiale în Grecia, Italia, sudul Franței și Spania.

Dacă e adevărat principiul că extremele se ating, în viața oamenilor cași în Natură, e interesant de remarcat tranziția dela o extremă la alta, a iernii în doi ani consecutivi și anume:

Februarie 1929: iarnă polară.
Februarie 1930: primăvară timpurie.

Anul acesta, 1931, din cauze insuficient cunoscute (astronomii le pun în socoteala petelor solare, sismologii le atribuiesc cutremurelor, iar vulcanologii acuză vulcanii), iarna a fost foarte capricioasă în toată emisfera boreală, natura dându-ne impresia că ar fi făcut un fel de medie algebrică a anilor 1929 și 1930.

Iarna a început în Octombrie, cu viscol și ger, pentru a face loc toamnei în ajunul Anului Nou și primăverii de ziua Bobotezei, urmând apoi să ne rezerve cine știe ce fel de surprize la sfârșitul lui Ianuarie și în Februarie.

Nu trebuie să uităm că în 1930 primăvara a început de fapt în Ianuarie, meteorologicește vorbind, iar în Martie 1930 am avut ruperi de nori cu descărcări electrice și grindină ca în timp de vară.

Ne găsim într'o perioadă de schimbare generală a climei în Europa, nu numai în țara noastră. S'ar putea însă ca această schimbare să nu fie de lungă durată.

UN PARADOX METEOROLOGIC: FRIG LA SUD, CALD LA NORD.

Un paradox care ar părea a fi pur și simplu de domeniul fanteziei, e faptul că în nordul Norvegiei și în Groenlanda a fost în 1929 un val de căldură, în timp ce la Sud (Sicilia, Egipt, Palestina) era un val de frig.

In orașul Vardoe (Norvegia) situat la 400 km. mai sus de Cercul Polar, temperatura a crescut în Februarie 1929 până la +8° C., iar în Groenlanda, continentul ghețurilor perpetue și a gerului polar, s'a topit zăpada, parțial, în urma unui val de căldură de +5° C. în aceiași lună.

GER IN EGIPT!...

Pentruca paradoxul Naturei să fie complect, o stranie abatere a vânturilor alizeie a permis, tot în Februarie 1929, coborârea valului de frig, până la marea piramidă a lui Keops.

In Sahara s'a înregistrat un ger de —8° C. iar la Alexandria (Egipt) a nins câteva zile ca la București, fenomen ce n'a mai avut loc până azi.

Gerul egiptean de minus 1 grad Celsius a surprins pe felahi aproape goi, de oarece locuitorii din partea locului nu prea întrebuințează haine și ghete, fiind cald tot anul.

Vremurile grele de iarnă europeană vor sili și pe egipteni să se îmbrace europenește, cu flanele, haine și chiar paltoane, de oarece nu este exclus să mai ningă și în anii viitori în țara Faraonilor, cu toate că e atât de aproape de Ecuator.

REZUMAT

Din cele expuse mai sus, putem trage următoarele concluzii:

1. Clima e capricioasă; au fost ierni foarte ușoare și ierni extrem de grele.
2. Nu se poate încă preciza dacă ne găsim într'o perioadă de anomalii atmosferice, sau e vorba într'adevăr de o schimbare a climei.
3. Hepites, cel mai mare meteorolog român, era de părere că în țara noastră clima nu s'a schimbat fiind aceeaș ca acum 2000 de ani.

NEPTUN

Cum va fi omul viitorului?

(Urmare din pag. 2-a)

ția unui om prevăzut cu o membrană de sburat, nu e dar o fantezie humoristică, ci ceva care s'ar fi putut întâmpla, căci repetăm, galeopitecusul, o rudă a lemurului, care la rândul lui se înrudește cu omul, a adoptat, această trăsătură, numai ajungând în cea mai bună formă a sa.

Dacă aparatul de planat nu i-ar fi îngăduit omului să sboare, ar fi fost totuși o mare protecție în contra accidentelor, dându-i posibilitatea să treacă obstacole, cum ar fi un râu sau o prăpastie. Rasele sălbatece ale timpurilor primitive, ar fi putut-o întrebuința în numeroase împrejurări, dar n'ar fi fost de mai puțin folos unui om civilizat. Marinarul, pădurarul și zidarul ar fi putut îndeplini fără risc periculoasa lor muncă, în vârful catargului, al arborelui sau pe ziduri. Locatarii unei case în flacări, ar fi putut sări dela fereastra celui de mai sus etaj, fără dificultate. Articolele asupra „Tragediilor Alpine" cari apar constant în publicațiile europene, ar fi fost necunoscute. Fără îndoială, mărimea omului și faptul că n'are coadă, ar fi împiedicat cea mai favorabilă întrebuințare a membranei parașute. Dar nu acesta ar fi fost adevăratul motiv: unele mamifere ca liliacul roșcat n'au coadă, ceiace nu le împiedică să planeze și încă foarte bine. Pe de altă parte, nu s'ar putea obiecta asupra dimensiunilor, căci și celor mai mici specii de maimuțe, strămoși ai omului, în scara evoluției, le lipsește aparatul de planat. E drept că această posibilitate n'o au decât rare specii de mamifere, ceiace dovedește că o cauză generală a determinat aceste animale s'o ignoreze.

Adevăratul motiv pentru care omul n'a desvoltat un aparat de sburat, pare să fie acela, că majoritatea mamiferelor sburătoare, deși foarte agile în aer, pe pământ sunt stângace.

Un liliac căzut pe pământ, cu greu își reia sborul. Veverița sburătoare, polatușa și alte animale de acest soiu, surprinse pe pământ, pot fi prinse cu ușurință.

(Va urma)

VERSAILLES (Continuare din pag. IV-a)

lor germani la Versailles, în palatul lui Ludovic al XIV-lea, în (Galerie des Glaces), în aceiași zi, în care cu 170 de ani în urmă, Prusia fusese ridicată la rangul de regat.

In urma războiului, Germania luă o desvoltare extraordinară.

Aceasta a fost desigur una din cauzele groaznicului flagel care a fost războiul mondial.

Anglia era îngrijorată de progresele uimitoare făcute de comerțul și industria Germaniei în timpul din urmă.

Mărfurile germane concurau pe cele engleze, în toate piețele Europei, până și în târgurile Londrei.

A survenitt la timp incidentul uciderii la 28 Iunie 1914, de către Prinkip, un licean sârb, a moștenitorului tronului, Ferdinand al Austro Ungariei și a soției sale, la Sarajevo.

Astfel, că războiul a luat dela început un caracter european, iar nu local, cum îl credeau și-l doriau Germania și Austro-Ungaria.

Țarul Rusiei mobilizează întreaga armată, declarând că războiul Austro-Ungariei este „un războiu ignobil" de aceea Rusia nu poate rămâne spectatoare la această calamitate.

Franța intră imediat și ea în războiu, iar Anglia, după o matură chibzuință, afirmă ceva mai târziu, că intră și ea în războiu, fiindcă Germania călcase neutralitatea Belgiei, susținând că tratatele ce garantau această neutralitate sunt niște „petece de hârtie" fără nici o importanță.

Motivul adevărat și puternic pentru care Anglia intrase în războiu a fost încercarea Germaniei de-a lua Angliei supremația comercială pe mare.

Astfel, de-o parte luptă: Franța, Rusia, Anglia, Belgia, Japonia, Portugalia și Serbia. Acestui grup i se alipește, în Mai 1915 Italia, iar în August 1916 România. America intervine și ea la urmă (1917) grăbind terminarea războiului (1918) cu un ceas mai de vreme.

De altă sunt grupate: Germania, Austria, Ungaria, Bulgaria și Turcia.

Luptele pe uscat, pe mare, sub-mare și în aer, au fost cele mai iscusite și mai grozave din câte s'au văzut vreodată până atunci.

Amintirile dureroase precum și isprăvile sublime desfășurate în acest răsboiu sunt încă proaspete în mintea generației de astăzi.

Sfârșitul, s'a pecetluit în acelaș Versailles la 28 Iunie 1919.

In acelaș loc, în care cu patruzeci de ani în urmă își sărbătoria victoria, Germania, semna acum, cu pana înroșită în sângele soldaților morți pe câmpul de bătae, cea mai dureroasă dintre înfrângerile suferite în cursul anilor.

ION GOLEA

Vraja scenii

FARD!...
Creioane şi pensete, colori şi pastile, roşu, albastru, negru, verde. Menirea lor este să schimbe omul de toate zilele, actorul, să-i smulgă personalitatea, să-i schimonosească sau să-i infrumuseţeze faţa, şi să ni-l prezinte altfel decât în realitate. Să ni-l prezinte suferind, când poate e vesel, râzând când e trist, iubind un rival, duşmănind un prieten. Să-i schimbe haina şi înfăţişarea, să-l facă rând pe rând, rege, demnitar, sătean, hoţ, amorez şi intrigant.

DECOR!...
Tapete, carton, mobilier fals, strălucitor... Pomi neînsufleţiţi, flori de hârtie.... Intre aceiaşi pereţi, pe acelaş plan, apar rând pe rând stânci şi castele, palate şi cocioabe, interioare aci somptuase, aci sărăcăcioase... Toate aceste colţuri de viaţă sunt aranjate mereu de aceiaşi maşinişti, de aceleaşi mâini obosite, îmbătrânite între zidurile scenei.

LUMINI!...
Simfonii de roşu, albastru, alb şi galben. Străfulgerări minunate de raze, contibuind la redarea strălucirii şi a mizeriei, a bucuriei şi a tristeţei, a desiluziei şi a desamăgirii. Sub lumina lor, feţele capătă reflexe minunate, fardul se reliefează...

FEMEI!...
A, dacă aţi cunoaşte ceva din viaţa intimă a femeilor din teatru! Dacă aţi înţelege puţin sbuciumul, clocotul sufletului lor. Aruncate dela o vârstă fragedă în braţele unei independenţe periculoase, primind dela început desamăgiri grozave, ca palmele pe obrajii fragezi, lovindu-se de rafinărie şi meschinărie, sufletul lor s'a cizelat încetul cu încetul în acelaş sens, copilele devin fiinţe rafinate până la extrem, cu o inteligenţă specifică, un extraordinar simţ al adaptării. Caracterul lor dă naştere unei extraordinare varietăţi de sentimente şi pasiuni. Gelozie şi ură, iubire şi desinteresare, — toate se desfăşoară într'un ritm nebun, trepidant, într'o atmosferă de continuă agitaţie. Sinuciderile, pumnalele înroşite de sânge, nu lipsesc nici ele din existenţa lor.

Astăzi dăm întâlnire cititorilor noştri, în mijlocul acestei lumi pe scenă, prin fard, decor, lumini, femei, între culise, acasă la repetiţii, în mijlocul haosului şi al petrecerii, al râsului şi al plânsului, al inimilor sângerânde şi al sufletelor desiluzionate.

St: Maryllin Barth, o vedetă a scenelor americane; jos: *Marlene Dietrich pe scenă.*

Sus: *Mirajul aplauzelor;*
mijloc : *Vedeta în cabină.*

Liniştea şi întunericul domnesc în sală. Tăcere întretăiată de un scaun care scârţâie pierdut — asemenea unui scâncet de agonie — de fâşia de lumină, care străpunge spaţiul de întuneric, ca un stilet strălucitor.

Lojile şi stalul, balconul şi galeria sunt liniştite. Peste un ceas vor fi populate, chinuite de reflexele obositoare, de capriciile spectatorilor. In clipele acelea de linişte şi singurătate, sala de spectacol îmi dă impresia unei femei frumoase şi interesante, care şi-a şters fardul, şi-a scos toaleta de seară, şi-a trântit çapotul şi se odihneşte de oboselile zilei. Fâşia de lumină în care se joacă praful, este un colţ al sufletului de femee, colţ în care mai dăinueşte încă amintirea.

Priviam întunericul, priviam scaunele goale şi-mi făcea impresia, că unul dintre ele începuse să vorbească. Cuvintele se ridicau greoaie din lemnul său:

„... şi să nu crezi, domnul meu, că meseria de fotoliu, chiar de rangul întâiu, este atât de uşoară. Da, desigur, de multe ori am prilejul să ţin în braţe femei minunate, cu bijuterii extraordinare, cu trup divin... Le ţin în braţe, le strâng chiar uneori şi ele nici nu bagă în seamă... Sunt un simplu lemn. Dar am inimă mai bună ca a altora dintre ele... Şi totuş, toţi mă desconsideră... A... de câte ori nu mi se opreşte răsuflarea, când vine câte un domn de o sută de de chilograme. Odată eram să mor. Serios. Domnul era atât de gras, încât am căzut cu el... Mi s'a rupt un picior . M'a durut... credeam că mor... Şi lumea râdea, râdea în hohote... Atunci am văzut cât de răi sunt oamenii..."

Becurile încep să se aprindă. De sus, de jos, apar rând pe rând fâşii luminoase.

Controlori galonaţi îşi fac apariţia la intrări.

Iată-l pe unul cu mustăţi albe, cu nasul ciupit de vărsat. A îmbătrânit acolo, în teatru, împărţind programe şi plasând publicul în staluri.

Acest om simplu ştie mai bine ca oricare altul, dacă piesa va avea sau nu succes! Dacă cutare artistă este sau nu în gustul publicului. Urechea prinde orice reflecţie, orice convorbire.

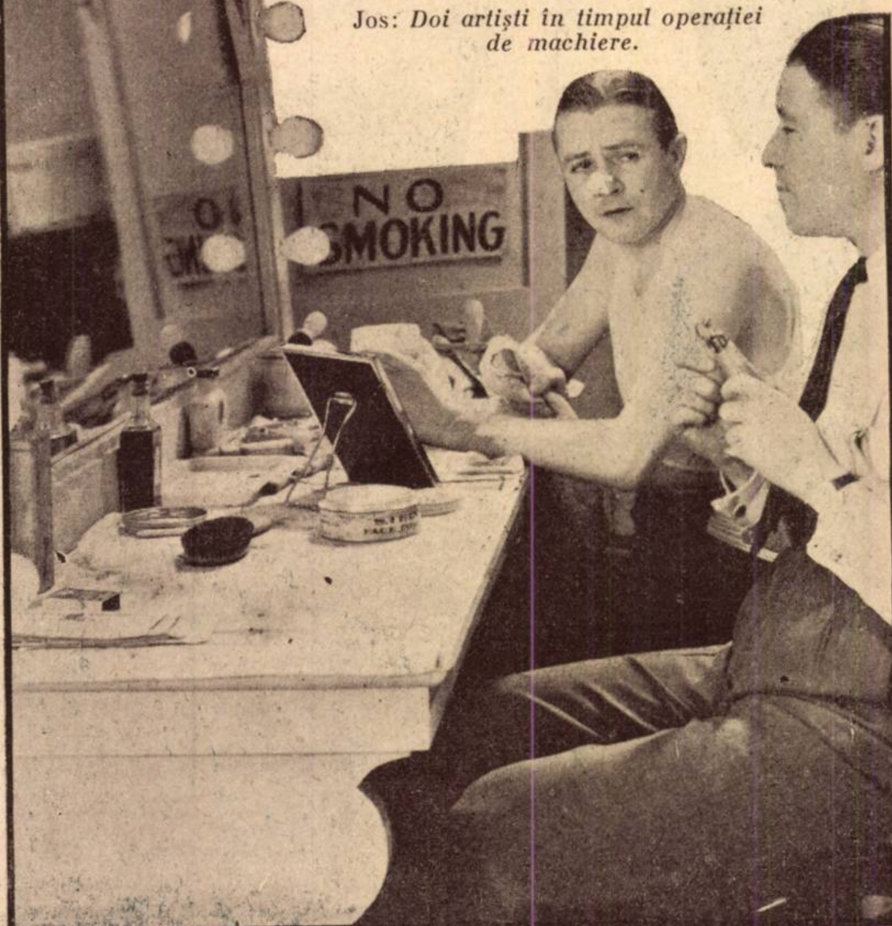
Şi încetul cu încetul publicul îşi face apariţia în staluri şi loji. Cine a spus oare, că oamenii seamănă unii cu alţii?

Iată de pildă în loja aceea de lângă scenă, pe doamna de societate, care face filozofie şi literatură. Este palidă, şi-a pictat în jurul ochilor cearcăne negre, şi-a lins părul şi afectează gesturi sentimentale... Urmăreşte spectacolul cu privirea blazată — totul i se pare slab, neverosimil, coboară din când în când un colţ al buzei, pe care o muşcă apoi ca pe o piersică necoaptă.

La rangul al II-lea, familia domnului Popescu, venerabil de 40 de ani, funcţionar de carieră, a venit la teatru să se distreze. Este cu doamna, mama soacră şi cei doi copii.

Au mâncat în seara aceea mai repede, s'au îmbrăcat cu grijă şi au venit la teatru cu jumătate de oră mai devreme, pentru ca nu cumva să piardă începutul. Urmăresc spectacolul cu ochii eşiţi din orbite şi suferă împreună cu eroul, râzând odată cu hohotul lui de bucurie. Madam Popescu plânge, mama soacră este cât pe-aci să leşine şi comedia se sfârşeşte. Cortina a căzut, ridicându-se apoi automat la aplauzele publicului. Familia Popescu aclamă frenetic, pentru ca să mai vadă odată — ultima oară, — pe artişti.

La galerie, tineretul cu creer şi fără parale, urmăreşte spectacolul cocoţat pe băncile de

Jos: *Doi artişti în timpul operaţiei de machiere.*

lemn şi ronţăind seminţe. Dacă o scenă este interesantă, sămânţa rămâne fixată între dinţii înţepeniţi de emoţie, de emoţia liceanului, mâinile se cripsează pentru a se descleşta apoi prin pocnete de entusiasm.

Actorul, are aplause la scena deschisă.

CABINELE.

Cămăruţe luminate puternic, adăpostind cochetăria şi parfumul îmbătător al vedetelor, sburdălnicia, naivitatea scenică a figuranţilor, seriozitatea de meseriaşi conştiincioşi a actorilor îmbătrâniţi pe scenă, între cabine, prin fard, decor, lumini şi femei.

Vedeta...

Este singură. E frumoasă... tânără...

Şi-a ridicat picioarele pe masă, a svârlit ţigareta în colţul gurii şi pijamaua pe umeri.

Visează.

Visează la vremurile de altă dată, — de acum două luni — când nu era decât o figurantă, o coristă nebăgată în seamă de nimeni...

A observat-o totuş cineva. El... autorul...

A smuls-o din necunoscut, a rupt-o din anonimat şi a svârlit-o în scenă, singură, secondată doar de reflectoarele gigantice şi de bagheta maestrului regisor...

Intrarea mea în cabină, a trezit-o din reverie...

— „Deranjez?"

— „Deloc..."

Ţigareta a sburat undeva, într'un colţ, pijamaua s'a strâns în jurul trupului.

— *„Aşa dar ţi mult să-ţi povestesc ceva despre mine?"*

— „Da, te rog."

— *„Copilăria mea..."*

Cum s'au schimbat ochii artistei. Cum s'a îmbujorat, pentru a păli apoi din nou! Amintirea, care doarme într'un colţ tăinuit al sufletului ei, reflexul acela de amărăciune şi bucurie, de nelinişte şi enervare, i-au imprimat pe obraji acea frumuseţe, specifică fiinţelor cu inima veşnic brăzdată de durere şi bucurie, de pasiune şi clocot.

— *„Te-ai aştepta desigur, ca povestirea trecutului meu să înceapă, aşa cum încep a majorităţii oamenilor din teatru. Te-ai aştepta să-ţi vorbesc despre mizeria în care m'am sbătut în copilărie, despre mama care era spălătoreasă şi aşa mai departe. Ei bine, nu. Am fost bogată. Foarte bogată. Trăiam într'o casă admirabilă, cu interioare de o eleganţă extraordinară. Imi amintesc din vremea copilăriei, de splendidele serate care aveau loc la noi. De figurile simandicoase care veniau. De domnii aceia spilcuiţi şi monoclaţi cari se cufundau în fotolii adânci sau făceau curte cucoanelor încercănate la ochi.*

Mă deosebiam pe semne de firea lor. Ajunsesem la vârsta de 15 ani şi nu vorbiam cu nimeni. Aveam impresia că nu m'ar înţelege nimeni. Că i-aş jigni poate. Eu îi înţelegeam atât de bine!"

Din nou s'a oprit artista, luminiţele din ochi au prins din nou să joace... Ridică o mână, o lăsă iar să cadă în jos pe marginea fotoliului.

— *„... şi m'am îndrăgostit. La vârsta aceea, când îţi făureşti iluziile cele mai mari, la vârsta când viaţa ţi se pare un rai şi moartea un iad, m'am îndrăgostit. Am iubit un om, pe care nu ştiu cum l-am cunoscut, cum i-am vorbit întâiu, ce i-am spus. Şi desigur, firea mea, independenţa sufletească, m'au convins că fără el n'aş putea trăi. Venia cu totul din altă lume, frecventa cu totul alte cercuri... Ce importanţă aveau toate astea? Il iubiam, cum nimeni nu a iubit încă în lumea aceasta.*

M'am certat acasă — „ei" nu m'au înţeles desigur — şi când am văzut că în calea mea întâlnesc numai răutate şi neînţelegere, încăpăţânare şi prostie, am fugit... Am fugit cu el în lume...

Am avut prima deziluzie în viaţă".

Cum s'au turburat ochii artistei... Luminiţile s'au acoperit de ceaţa lacrămilor. Paloarea obrajilor, — îmbujoraţi înainte cu câteva clipe, a devenit îngrozitoare.

— *„Amarnică deziluzie. Acel om, n'a avut decât gânduri necurate... Dar apoi... apoi m'a lăsat, m'a părăsit...*

Iată-mă dar singură. Din bogăţie şi belşug, din palat şi puf, săracă, pe stradă. Niciodată n'aş fi putut fi atât de laşă, să mă întorc acasă.

Colţii foamei se înfigeau adânc în existenţa mea. Trebuiam să câştig, trebuiam să mănânc, să dorm... Am fost vânzătoare într'un magazin de manufactură. Era acolo un stăpân cu cioc roşu, ochelari şi bube pe nas... un măgar... Am fugit... Am nimerit apoi într'o frizerie. Eram ucenică, apoi manicurează. Pe semne că eram prea frumoasă. Toţi bărbaţii îmi făceau curte. Pe stradă, întorceau toţi capul după mine. Nu-i băgam însă în seamă. Mă uitam la câte unul şi aveam impresia că-l văd pe monstrul acela, care m'a făcut să fug de acasă, de lângă părinţi... Pentru cine? Pentru dragostea lui, pe care atât de mincinos mi-o mărturisise... Ţin minte, locuiam atunci cu o prietenă a mea — recrutată la magazinul de manufactură — în mansarda unei case demodate. Seara când veniam acasă, făceam planuri de viitor. Ghemuite lângă sobă, în care agonizau câteva scântei, reprezentând un foc imaginar, discutam. Idealul ei era un magazin de manufactură. Al meu, frizeria. Aveam pe atunci 17 ani.

Intr'o dimineaţă pe când mă aflam la serviciu, mi-a căzut în mână un ziar. Tocmai în clipa când mă gândiam cu melancolie la copilăria mea. Eram hotărîtă! Trebuie să găsesc altceva! Ceva mai bun. Deschid ziarul la „Mica Publicitate". După ce am trecut o serie de anunţuri care începeau cu „jupâneasă", „doici", „fräulein", „manicheuză", privirea mi-a fost atrasă de următorul anunţ:

„Compania Mogador, angajează imediat zece figurante. Condiţiuni: fizic plăcut, voce, corp frumos".

Gândindu-mă puţin, mi-am amintit că de multe ori în copilăria mea, mă jucam „de-a teatru". Că la şcoală, luam totdeauna parte la serbări. Că acum, de când nu mai sunt acasă, toată lumea îmi face curte. Sunt deci frumoasă.

Isbucnii într'un hohot de râs. Cei din frizerie m'au privit cu uimire. Artistă?... Ce ar fi?... Să încerc...

(Va urma) ION GOLEA

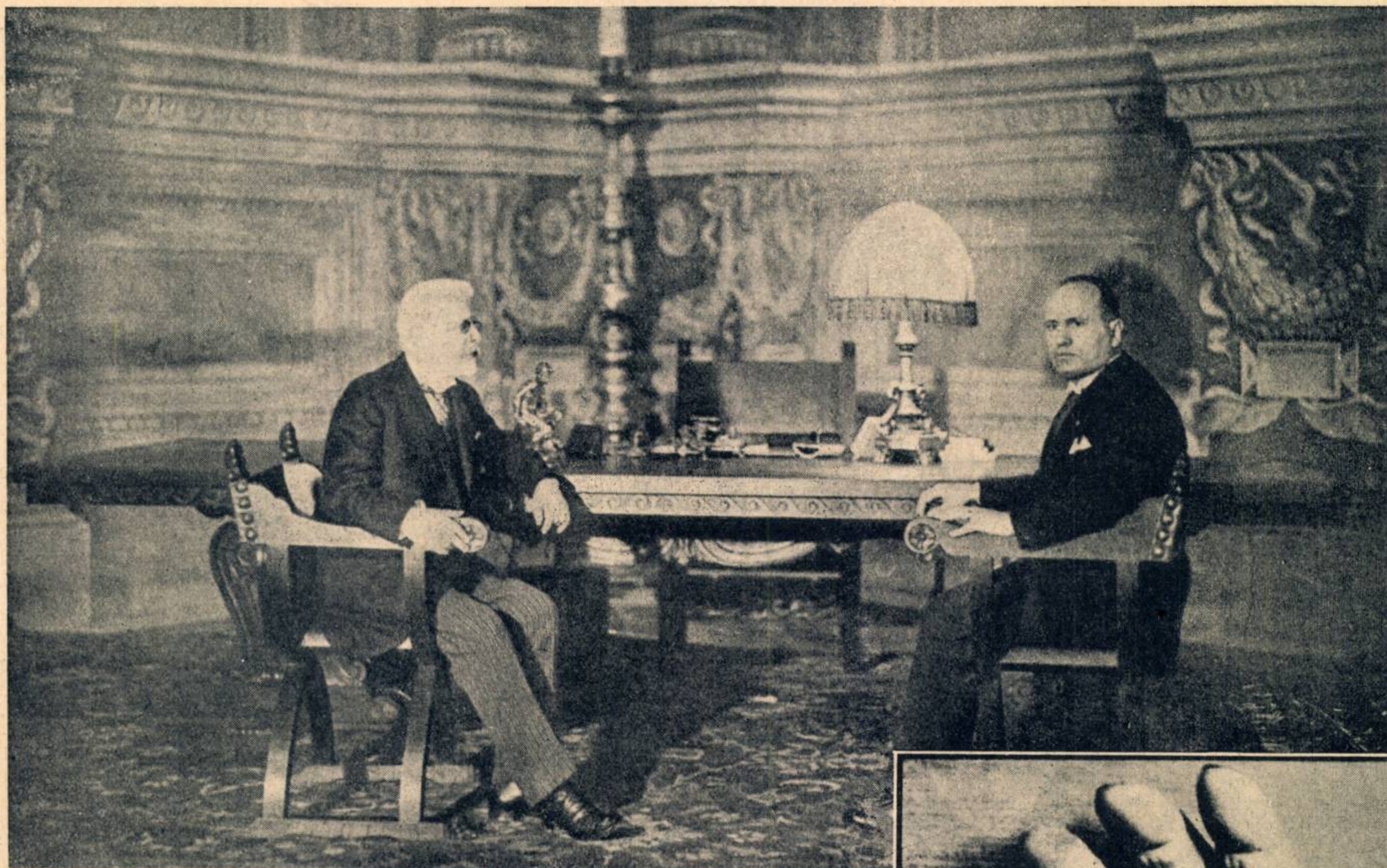
Un lac ideal

Un ţinut ideal pentru spălătorese, este fără îndoială regiunea lacului Nejapa din Nicaragua.

Apa acestui lac conţine săpun. Bicarbonatul de sodiu şi potasiu se găsesc într'o cantitate atât de însemnată, încât e deajuns ca cineva să-şi bage mâinile în apă şi să le frece apoi, pentruca să apară spuma.

Faptul acesta face ca apa să curețe perfect tot ce se spală în ea. Locuitorii profită mult de pe urma acestui fapt. Zilnic se pot vedea de jur împrejurul lacului, zeci de femei care spală rufele şi hainele.

In afară de aceasta, locuitorii au descoperit că apa are un efect excelent ca purgativ şi fac un comerţ vast cu ea.

Semnătura din titlul de mai jos, a fost scrisă în 1909 de Mussolini; sus: Mussolini dictează, din palatul Chigi. (Dictatorul a primit vizita cancelarului Schober al Austriei).

Benito Mussolini un predestinat?

PREZICATORIA este din cele mai vechi timpuri o specialitate a Orientului. Marii ghicitori în palmă, în fundul ceştii de cafea, în cărţi, în ghioc, etc., sunt copiii Orientului. Cea mai mare maestră în a ghicii viitorul în palmă, este astăzi d-na Tefren Laila, ea însăş o credincioasă a lui Mohamed. Se povestesc adevărate minuni despre înfăptuirea prezicerilor ei şi nu e om de stat, care să n'o fi vizitat, pentru a-i cere sfatul în situaţii grele, personal sau în interesul statelor. Aristide Briand şi cancelarul Brünning ascultă adesea de poveţele ei. Laila e azi prezicătoarea soartei Europei.

Uneori profeţiile ei, care-au fost primite cu oarecare scepticism, s'au dovedit ulterior adevărate. Wilhelm au II-lea, împăratul Germaniei, a surâs cu neîncredere, atunci când copilul cu fantezie orientală i-a prezis în 1911 înfrângerea în războiul ce avea să ducă şi pierderea tronului.

Insă dacă împăratul ii profetizase decadenţa şi isgonirea din luxosul palat berlinez, zidarului din Lugano, Benito Mussolini, i-a prezis dobândirea gloriei şi mutarea lui în „Palazzo Chigi".

Tefren Laila, celebra prezicătoare orientală

Laila s'a întâlnit prima oară cu Mussolini, în anul 1909. Prezicătoarea — foarte tânără pe-atunci — călătoria cu profesorul ei, Ben Aroly Bey — originar din Timişoara, — prin Elveţia şi Italia, cu automobilul. Ajunşi la graniţa italiană, automobilul s'a defectat şi cei doi călători au fost nevoiţi să rămână câtva timp la un han, în apropierea căruia se afla coliba grănicerilor. In faţa colibei şedea pe o bancă între doi jandarmi, un bărbat simplu îmbrăcat. Aştepta probabil trenul.

Un document interesant pentru prezicători: mâna omenească, purtătoarea liniilor destinului.

Expresia feţei, privea şi întreaga înfăţişare a acestui om, îi părură curioase tinerei Laila.

Foarte puţin experimentată în arta ghicitului, însă grozav de dornică să-i prezică viitorul celui de peste drum, Laila ceru voe profesorului să încerce acest lucru.

Ben Aroly-bey nu se opuse şi Laila se prezentă imediat necunoscutului, care-i făcu pe plac şi îi arătă palma.

— „Cât eşti de sărac azi, atât de bogat vei fi odată. Vei deveni om mare. Vei fi chiar cârmuitorul ţării tale".

Aceste vorbe rostite de prezicătoarea quasi-debutantă, au fost luate de unii drept glumă. Mussolini îi făgădui că-şi va aminti de ea, când i se va întâmpla ceva îmbucurător în viaţă.

Douăzeci şi unu de ani au trecut de-atunci. Laila uitase de mult cele petrecute la graniţa italiană. Intr'o zi prezicătoarea se afla la Roma, când i se prezentă un soldat, îmbrăcat cu o cămaşă neagră, bandajat la obraz şi cu chipiul tras pe ochi.

Soldatul îi ceru Lailei să-i ghicească. Laila îi spuse pe data că s'a dechizat şi că în realitate este o personalitate însemnată. Ii mai spuse că va deveni un al doilea Napoleon şi că numeroasele atentate ce se vor încerca împotriva lui, nu vor reuşi.

(Continuare în pag. 16)

Desarmare

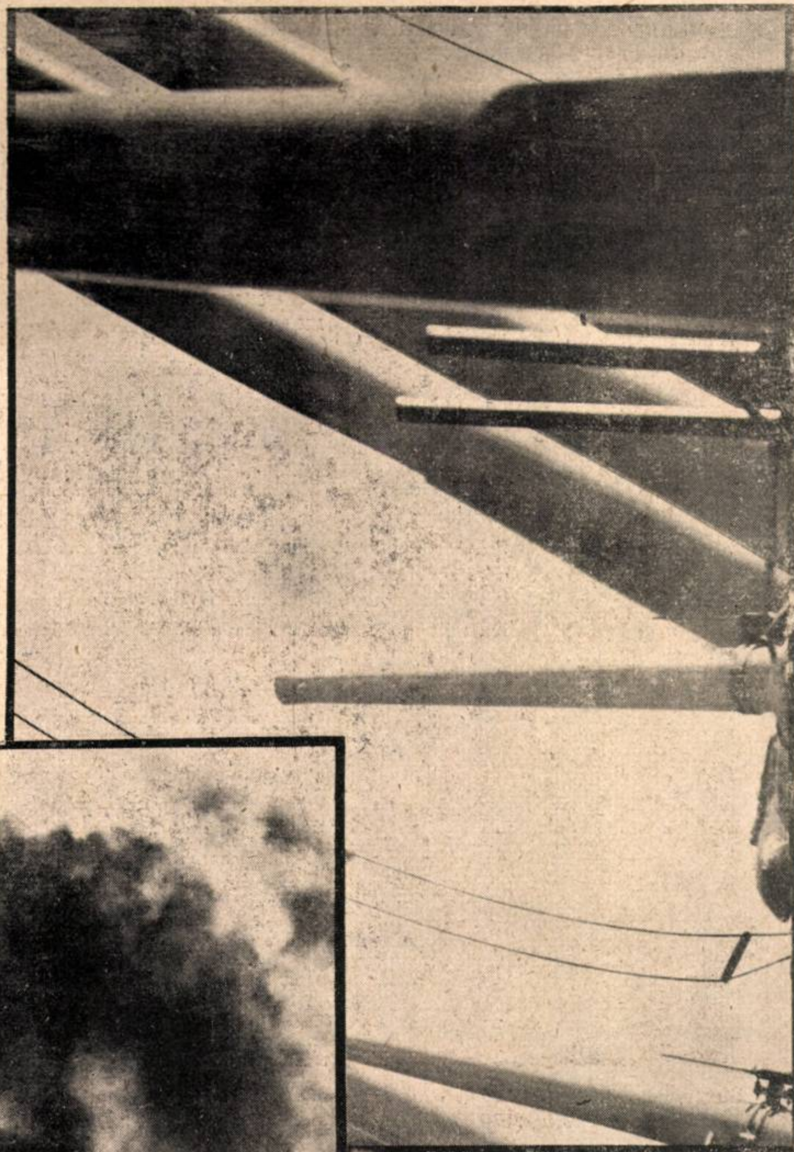
Dr.: *Armata roșie la manevre;* jos: *Organizația hittleristă din Germania, a adoptat salutul fascist.*

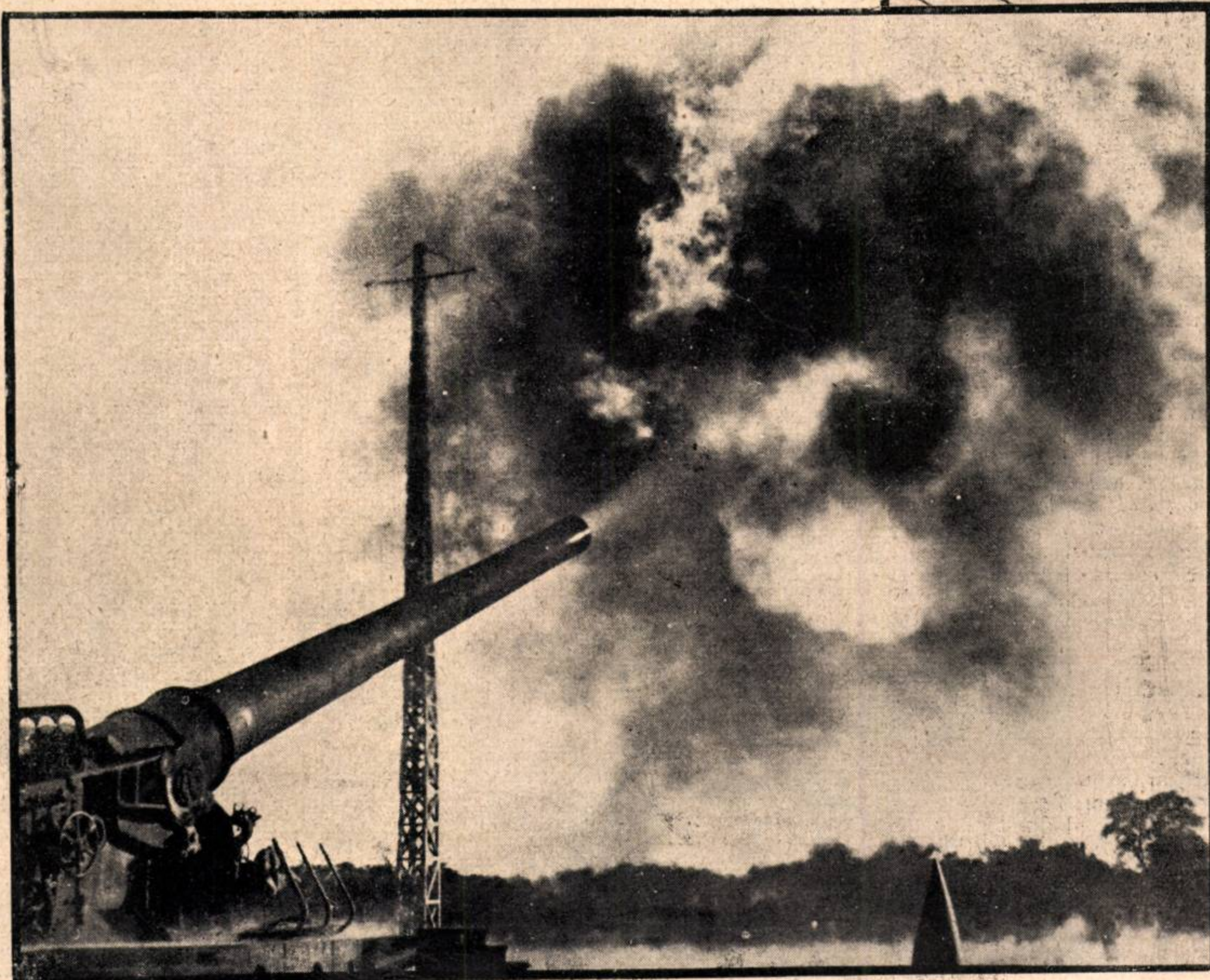

FAȚĂ de numeroasele acorduri politice și de preparativele mascate, pentru un viitor răsboi, la care se dedau anumite state, problema limitării generale a armamentelor, este astăzi una din preocupările primordiale ale Ligii Națiunilor, care urmează să țină în curând a opta conferință în acest scop.

Găsim interesant să expunem cititorilor noștri, proectul de limitare a armamentelor, așa cum îl găsim azi în scriptele Ligii Națiunilor.

Să precizăm mai întâi o chestiune esențială: e vorba oare, de o desarmare generală ? Când se discută asupra acestui subiect, se spune desarmare, pur și simplu, așa cum arată și titlul articolului de față. In fond, nu e tocmai o desarmare în toată accepțiunea cuvântului, căci nici nu act

Sus și stânga: *Cele mai plastice înfățișări ale desarmării: tunurile navale și de uscat.*

diplomatic nu prevede o soluție radicală, ci numai o limitare rațională a elementelor, care ar putea da naștere unor noui conflicte sângeroase între popoare, după cum grăește și primul aliniat din statutul păcii universale :

„Membrii Societății Națiunilor recunosc că menținerea păcii reclamă reducerea armamentelor naționale la minimul compatibil cu siguranța națională și cu execuția obligațiilor internaționale, impuse printr'o acțiune comună. Consiliul, ținând seamă de situația geografică și de condițiunile speciale ale fiecărui Stat, prepară planurile acestei reduceri, în vederea examenului și deciziunilor din partea guvernelor interesate".

Activitatea Ligii în domeniul aces-

ta a început în anul 1925, prin numirea unei comisii preparatoare, menită să elaboreze un proiect de convenții, care să fie în cele din urmă ratificate. La discuțiile comisiei au luat parte toate statele, chiar acele care nu fac parte din Ligă.

Ca să nu se dea naștere la discuții pe tema părtinirilor, s'a hotărât mai târziu, ca proiectul și observațiunile ce-ar fi survenit să fie întocmite de un stat, care nu are nici un interes în comisie.

Ultima conferință a desarmării a avut loc la Geneva, începând din ziua de 6 Noembrie anul trecut, când s'a ajuns înfârșit la stabilirea unui proiect mai accesibil, — deși nu unanim recunoscut, — care conține următoarele cinci capitole : Efective, Material, Cheltueli bugetare anuale, Răsboi chimic și Dispozițiuni generale.

I. EFECTIVELE

A fost cel mai comentat dintre capitole la toate reuniunile de până acum, pentrucă s'au iscat totdeauna contradicții de principii, în ceeace privește limitarea efectivelor terestre, navale și aeriene.

Pe deoparte partizanii serviciului militar obligatoriu pe termen scurt, în frunte cu Franța, susțineau că efectivele lor se limitează la oamenii de sub arme timp de un an, în vreme ce alte țări, cu servicii militare benevole sau obligatorii, pe o durată mai mare, au în permanență forțe duble și chiar triple. S'a propus atunci limitarea „rezervelor instruite", pentru care a insistat îndeosebi Germania, dar propunerea n'a fost niciodată acceptată de majoritate.

Trebuia să se aibe în vedere nu numai forța armată propriu zisă ci și trupele coloniale sau diversele formațiuni naționaliste, care au forțe tot atât de puternice și care au în frunte exemplul fascismului, cu numeroasele lui ramificații și al hitleriștilor. S'a recurs în cele din urmă, la adoptarea metodei propuse de francezi, care precizează limitarea după cinci tablouri: 1) maximum de forțe armate cantonate în țară; 2) (facultativ) maximum de forțe în colonii : 3) maximum de forțe armate al unei țări în raport cu necesitățile ei; 4) maximum de forțe în formațiuni naționaliste cantonate în țară și 5) maximum de forțe în formațiuni staționare în colonii.

Mai există însă două puncte neprecizate. Unul cu privire la limitarea numărului de militari de carieră și altul asupra duratei serviciului militar. Germania și Italia au cerut ca acest maximum al duratei să fie precizat, dar s'au opus Franța și Japonia. Germania, Canada și China și-au menținut în acelaș timp teza supresiunii obligativității serviciului militar. Sesiunea viitoarei conferințe va avea de decis asupra acestor chestiuni.

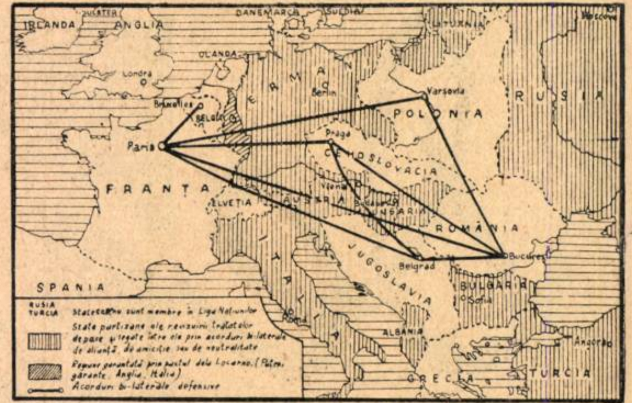
II. MATERIALUL

Cași pentru efective, există trei feluri de material de răsboi: terestru, naval și aerian.

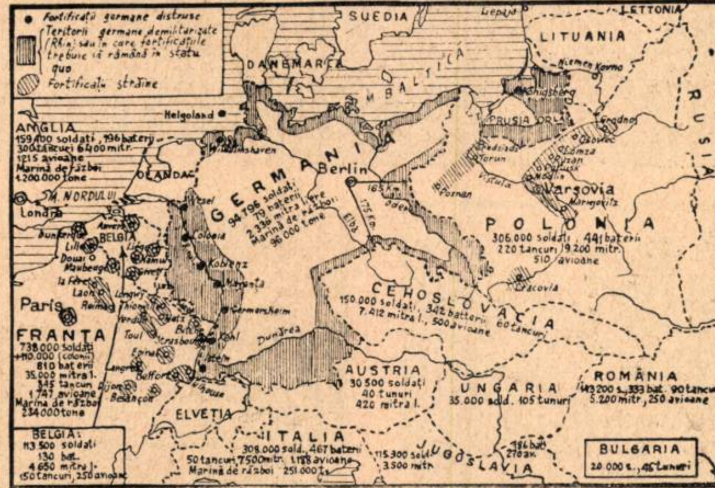
Pentru materialul terestru s'a aprobat prin douăzeci și două de voturi contra două, (Rusia și China) limitarea după norma cheltuelilor investite.

Pentru cel naval s'au iscat divergențe de teze; englezii prin susținerea tonajului pe categorii și francezii prin tonajul global. Chiar propunerea transacțională a francezilor, care prevedea limitarea prin tonaj global, însă cu repartizare pe categorii și cu latitudinea anumitor treceri dela o categorie la alta, n'a fost admisă. Această chestiune rămâne deci de discutat în viitor.

Pentru materialul aerian a fost aprobată metoda franceză, care se bazează pe maximum de număr și pe puterea motrice. Italia însă a cerut să se suprime distincția dintre armamentele aeriene ale metropolei și cele din Colonii asupra cărora Franța a rămas în rezervă. Se știe că între aceste două puteri latine, există conflictul pe chestia Africei de Nord, despre care am scris într'unul din numerele trecute ale revistei noastre. Și Italia pretinde că aviația staționată în Algeria, Tunisia și Maroc, care ar putea înlocui pe cea din metropolă să nu fie socotită aparte de aceasta din urmă.

Sus : *Liniile negre indică alianțele defensive din Europa;* st.: *o hartă tendențioasă a înarmărilor, publicată de oficialitatea germană.*

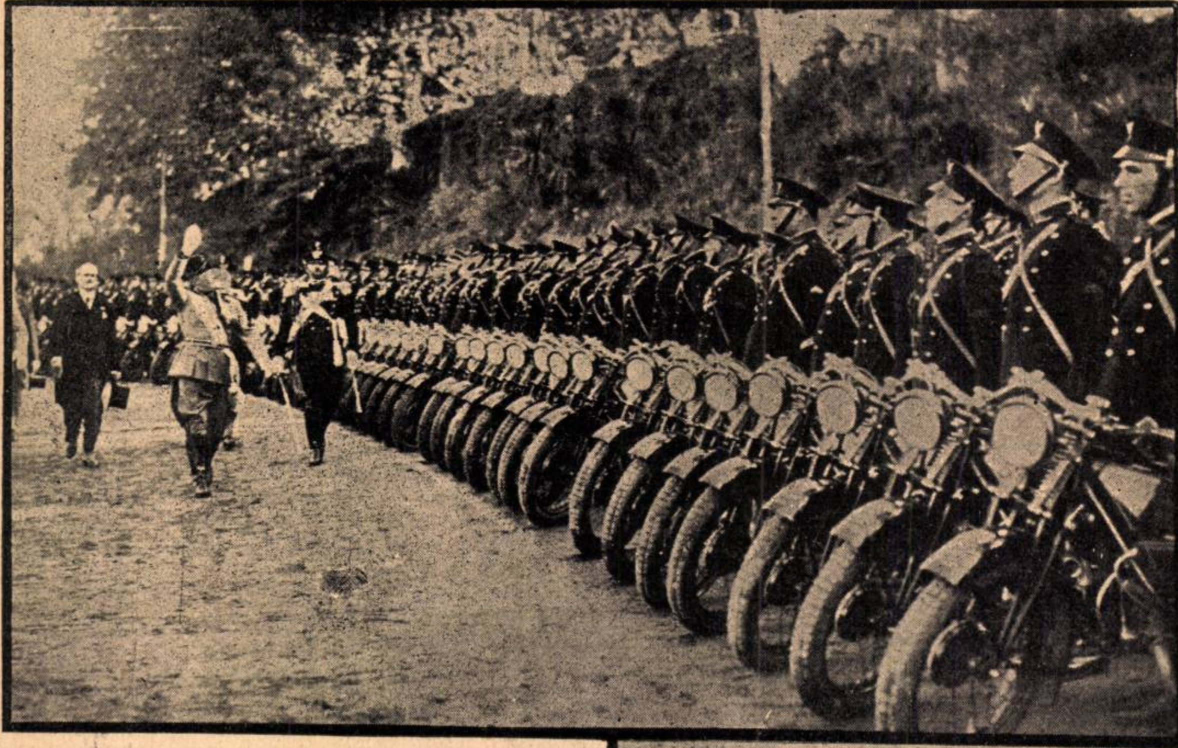

III. CHELTUELILE BUGETARE ANUALE

O subcomisiune a luat în studiu alcătuirea tabloului de cheltueli cu bugetele armatelor de orice categorie. Problema limitării bugetului este însă foarte delicată, dat fiind că Statele-Unite s'au opus pentru motive constituționale. Dealtfel Statele-Unite afirmă că măsura aceasta ar trebui aplicată numai în Europa, unde își are rostul și scuzele ei.

IV. RĂSBOIUL CHIMIC

Asupra acestui capitol s'a obținut dela început unanimitatea. Interdicția răsboiului chimic a fost adoptată de toate statele. Germania a mers și mai departe, propunând interdicția bombardamentelor asu-

(Continuarea în pag. 16)

Sus : *Mussolini inspectând o companie de motocicliști;* dr.: *stăpâna mărilor, flota britanică.*